

ПОЛИТИКИН

6

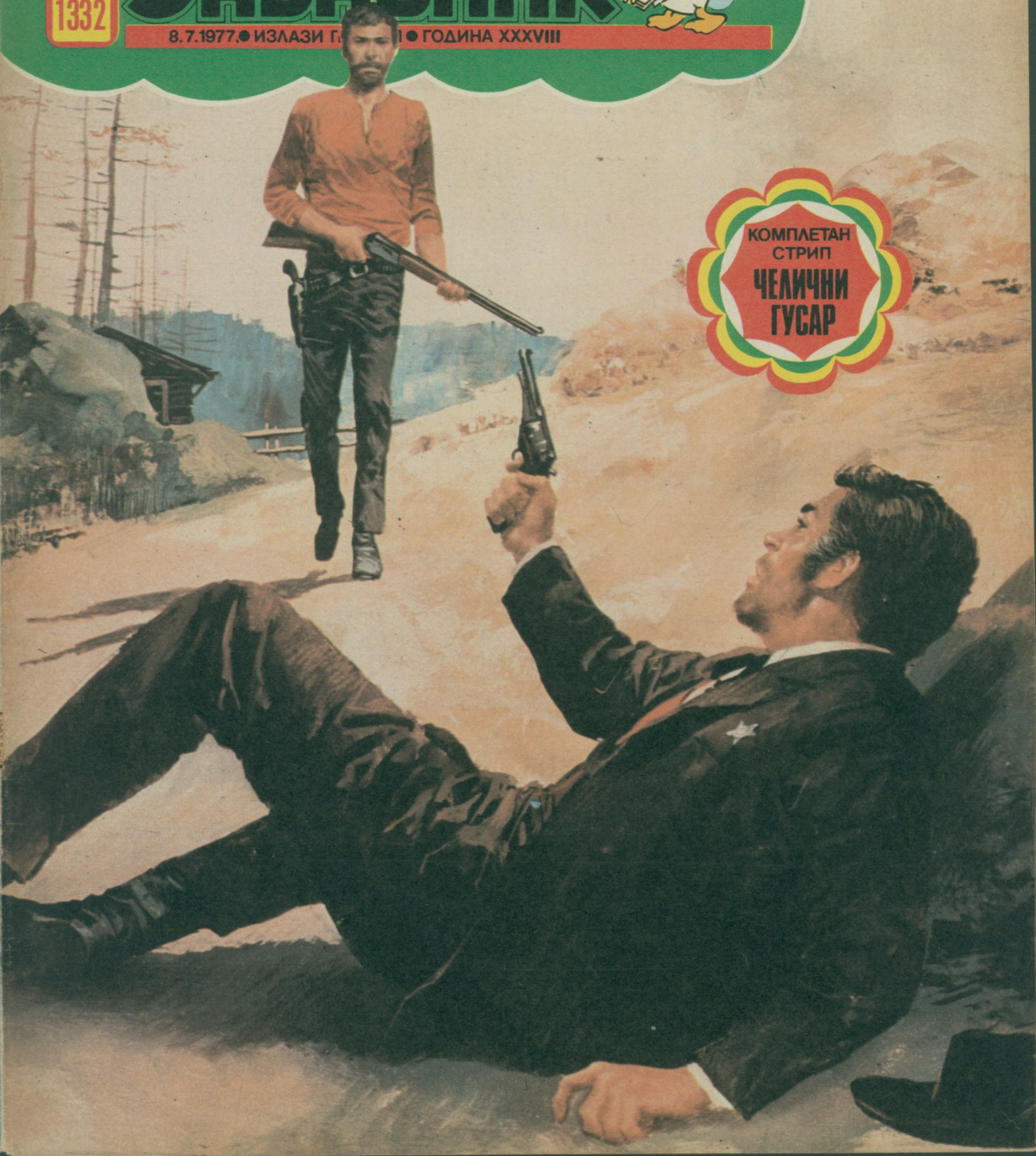
динара

БРОЈ
1332

ЗАБАВНИК

8.7.1977. • ИЗЛАЗИ Г... • ГОДИНА XXXVIII

Фирма

Веровати или не!

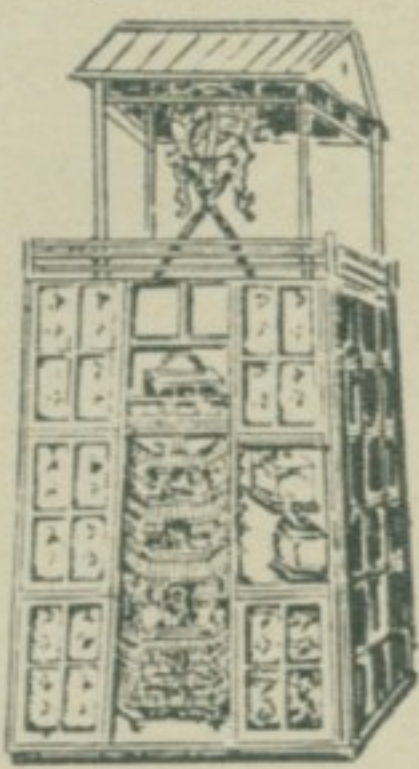
ПРОМЕНЈЕНЕ ОЧИ

ПОСЛЕ ПОВРЕДА
КОЈЕ ЈЕ ЗАДОВОЈО У
ЕКСПЛОЗИЈИ НЕКЕ
ХЕМИКАЛИЈЕ
ЏОН ПАПИРОВИЋ
ИЗ ПЕРТ ЕМБОЈА
(САД)
СА ЗАПРЕПАШЊЕМ
ЈЕ УТВРДИО ДА
СУ ЊЕГОВЕ
КЕСТЕЊАСТЕ
ОЧИ
ПОСТАЛЕ
ПЛАВЕ.

КРАВУ

КОЈУ ЈЕ „УСВОЈИЛА“
И ОДХРАНИЛА ЈЕДНО
ЈАГЊЕ И ЈЕДНО
ЖАРЕБЕ ИМАО ЈЕ
ЛУ ЛЕВЕЛИН ИЗОВЕРНА
(САД)

АСТРОНОМСКИ ЧАСОВНИК

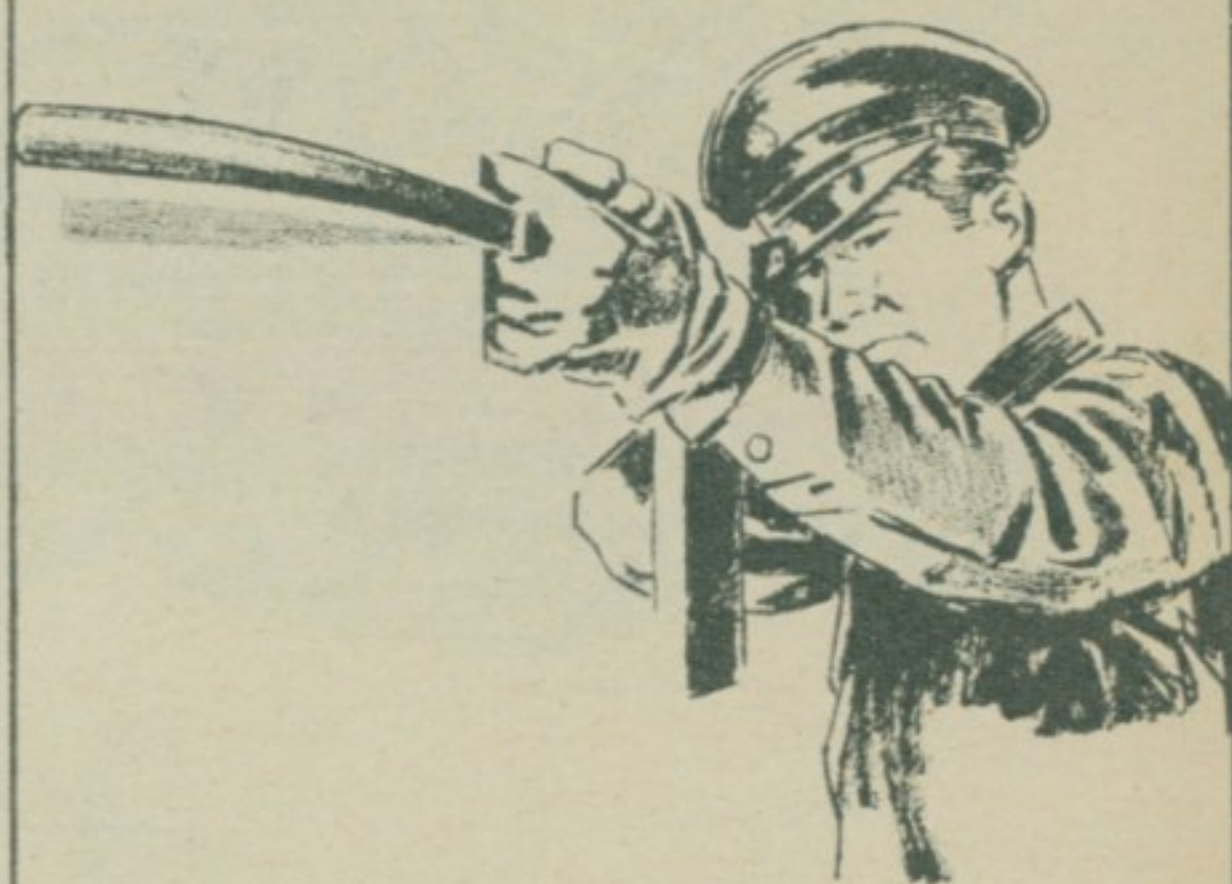
КОЈИ ЈЕ У 11. ВЕКУ
КОНСТРУИСАО У КИНИ
КАЈ ФЕНГ ПРЕДСТАВЉАО
ЈЕ ПРЕЛАЗ ОД ЈЕДНОС-
ТАВНОГ ВОДЕНОГ ЧАСОВ-
НИКА И ЧАСОВНИКА
СА ОПРУГОМ
ЈЕР ЈЕ ИМАО ТЕГОВЕ
КОЈИ СУ СЕ МОГЛИ
ПОДЕШАВАТИ.

УЧЕНИЦИ

БОЛНИЧКЕ ШКОЛЕ КОЈУ
ЈЕ 1553. ГОДИНЕ ОСНОВАО
ЕНГЛЕСКИ ВЛАДАР ЕДВАРД VI
БИЛИ СУ ОБАВЕЗНИ ДА
НОСЕ ПЛАВЕ КАПУТЕ И
ЖУТЕ ЧАРАПЕ И ТА
УНИФОРМА ОСТАЛА
ЈЕ ИСТА ВИШЕ ОД
400
ГОДИНА.

220

МАШИНОМ

КОНСТРУИСАНОМ 1950.
ГОДИНЕ У ДЕТРОИТУ (САД)
МОГЛО СЕ ПУЦАТИ ИЗ
УГЛА.

БОЛНИЦЕ

ЗА ВРЕМЕ АМЕРИЧКЕ
РЕВОЛУЦИЈЕ, ЧЕСТО У
ОБЛИКУ ИНДИЈАНСКИХ КОЛИБА, ИМАЛЕ
СУ БОЛЕСНИЧКЕ СОБЕ СА ОТВОРЕНИМ
ОГЊИШТИМА БЕЗ ДИМЊАКА — ЈЕР СЕ
У ТО ВРЕМЕ ВЕРОВАЛО ДА ДИМ
СПРЕЧАВА ИНФЕКЦИЈЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у једном од афричких нацио-
налних паркова могу се видети
велики панони а крај њих лест-
нице причвршћене за најближе
дрво. На панонима пише: „Ако
вас гони носорог успните се на
висину од 2,5 м. Ако вам је за
петама слон, успните се на 4 ме-
тра.“

● Блез Паскал (1623—1662) био
је геније у математици а није
имао ни учитеља ни уџбеник из
математике. У дванаестој години
решавао је теореме и задатке из
геометрије. У шеснаестој је по-

чео да објављује научне радове
из физике и математике. Поред
других значајних открића, Па-
скал је пронашао и машину за
рачунање.

● Пигмеји из екваторијалне Аф-
рике имају необичан инструмент
од слонове кости и коже гу-
штера на коме може да се сви-
ра устима и — носом.

● најкраћа авионска линија на
свету — 2.780 метара — јесте о-
на која повезује острва Папа
Вестреј и Вестреј у Оркинском

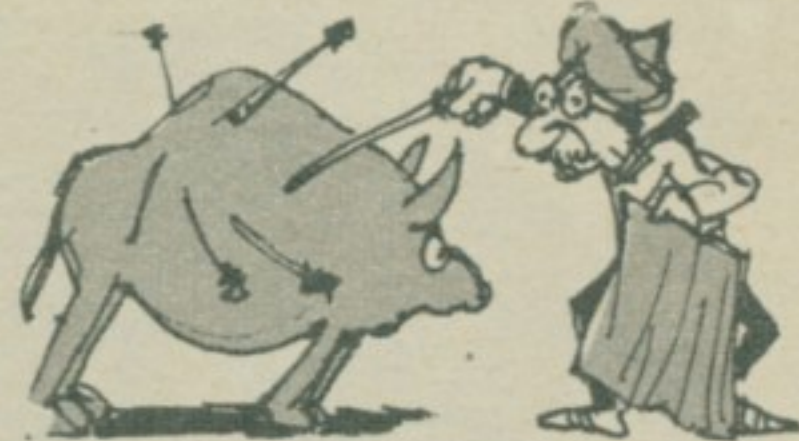
архипелагу на самом северу
Шкотске. Према реду вожње
сам лет, не рачунајући слетање
и полетање, траје два минута.
Међутим, кад је ветар повољан
лет траје свега седамдесет се-
кунди.

● кад у Манџурији дете прохо-
да, често му на платнене ципе-
лице извезу главу тигра. Роди-
тељи верују да ће дете, кад од-
расте, имати тада лак и сигуран
ход тигра.

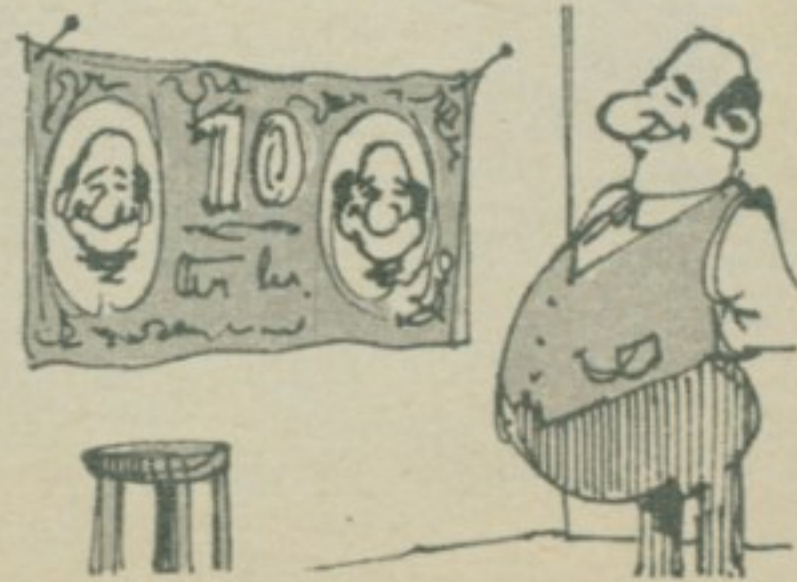

● „Бруно“, један енглески по-
лицијски пас, добио је тешко кр-
варење пошто је, случајно, про-
гутао неко средство за уништа-
вање пацова. Спасен је захва-
љујући само благовременој тран-
сфузији крви: даваоци су били
пет паса расе немачких овчара.

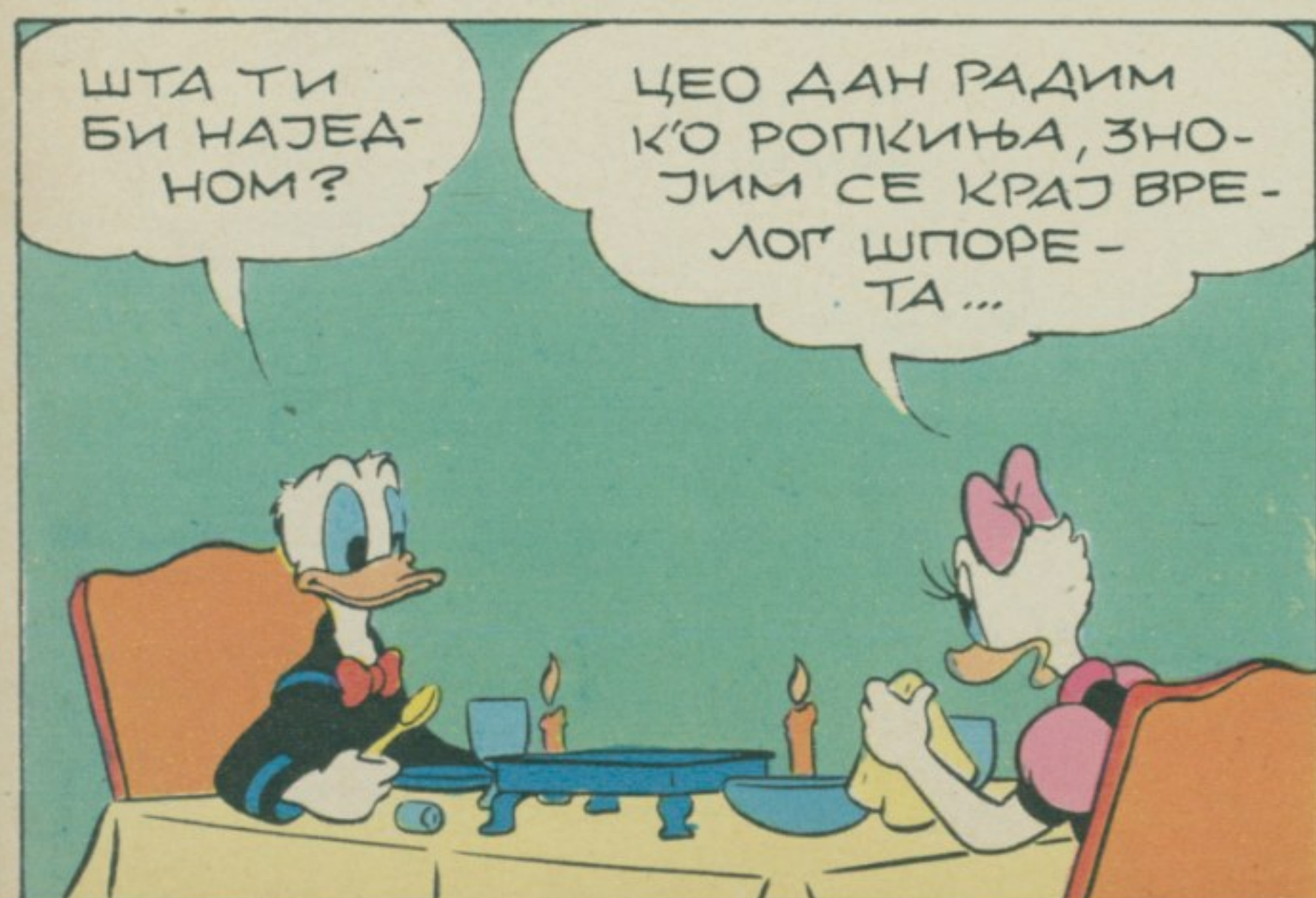
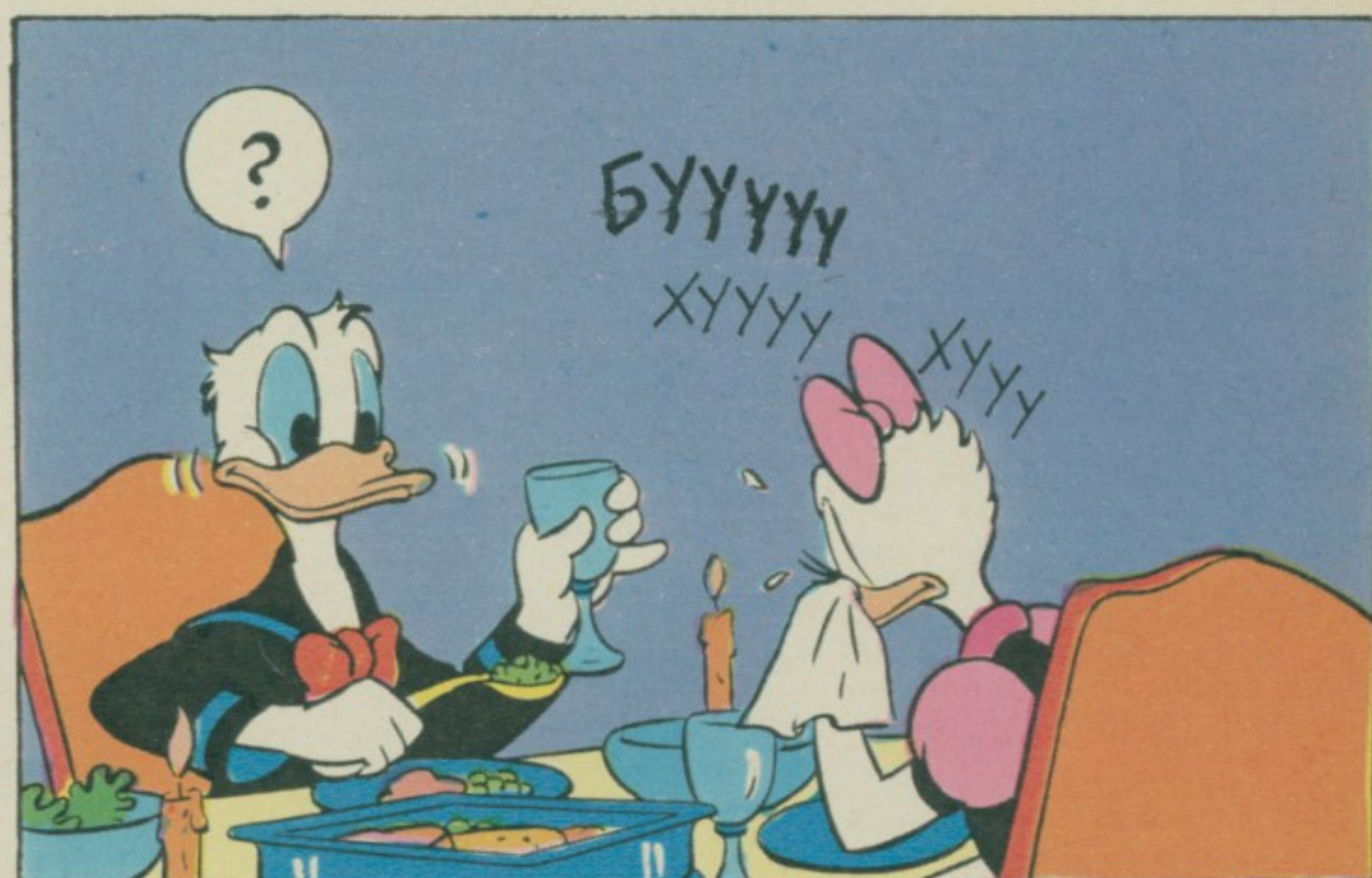
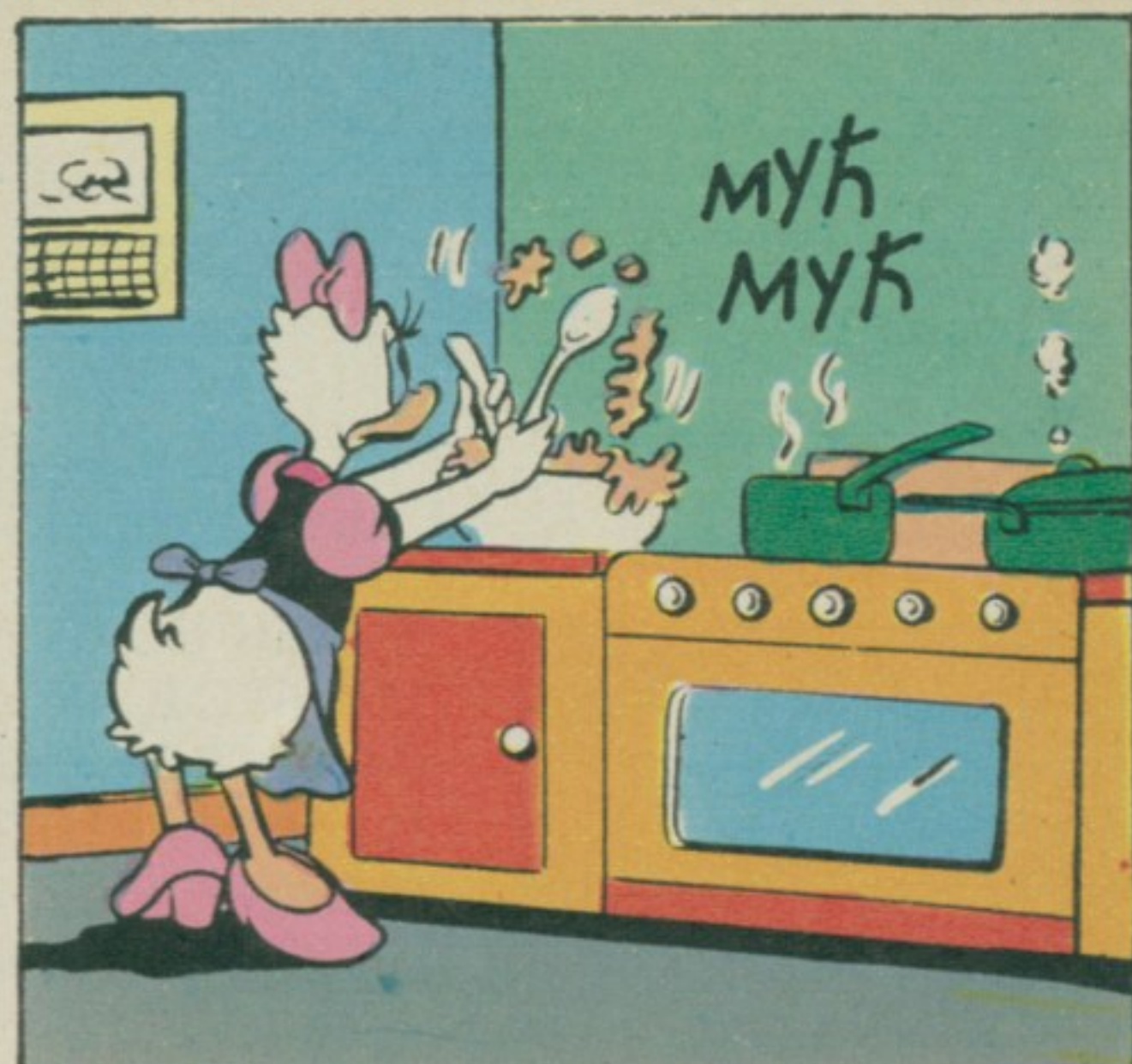
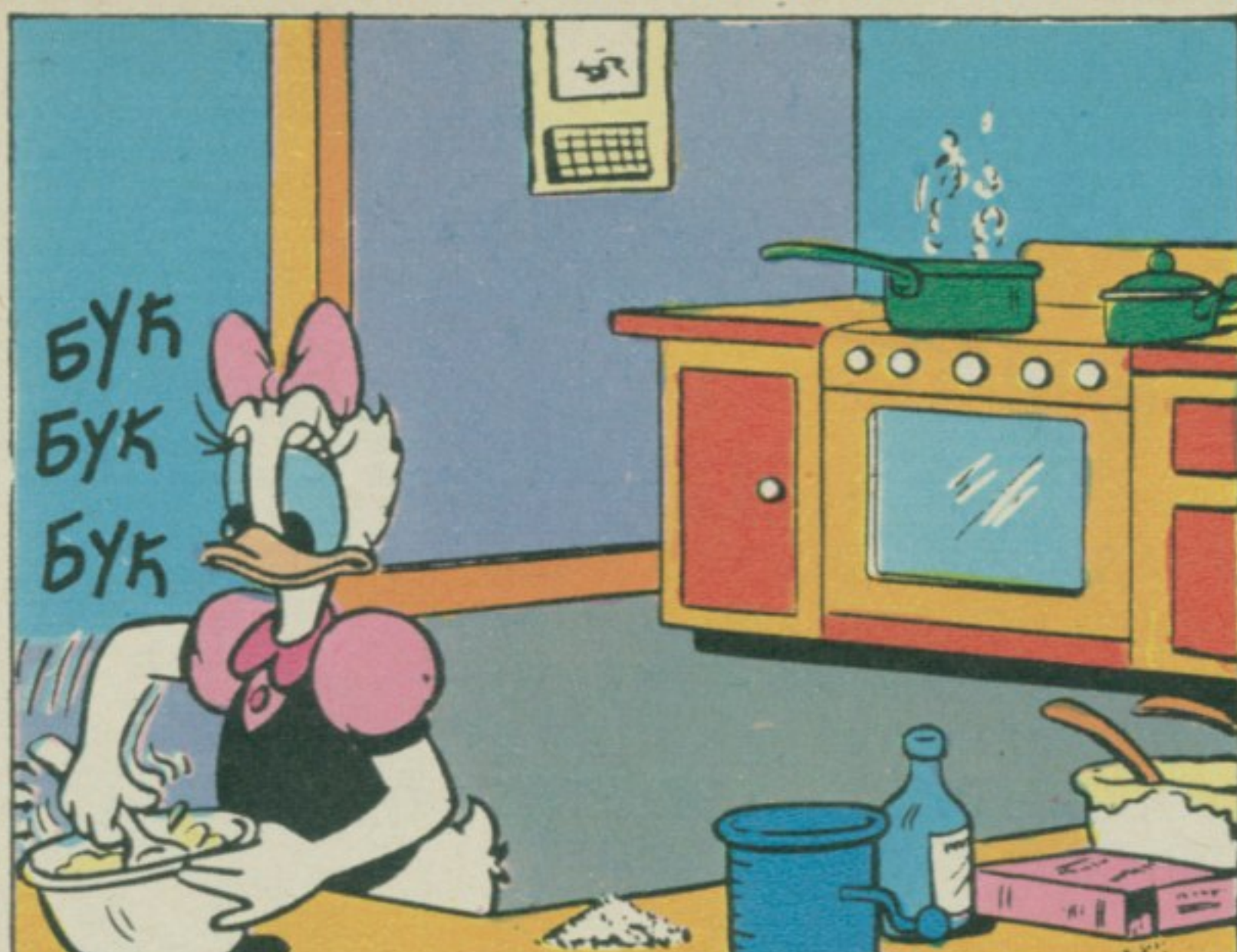
● Бернардо Гавино, чувени то-
реадор из Мексика, последњи
пут је учествовао на кориди кад
му је било седамдесет три го-
дине.

● годинама се Американац
Чарлз Цандлер издржавао веш-
тим фалсификовањем долара. И
вероватно би од тога сасвим ле-
по живео до краја живота да се,
изненада, у њему није пробуди-
ло славољубље које га је одвело
иза решетака. Наиме, у послед-
њој серији он је на фалсифико-
ване новчанице, уместо лика
председника САД, ставио свој
портрет.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ЛОЗИНКА ЈЕ „ОПСТАНАК“

ЧОВЕК КОЈИ НИКАДА НИЈЕ ОСЕТИО КАКО МУ БРОД ТОНЕ ПОД НОГАМА МИСЛИ ДА СЕ ТО ДОГАЂА САМО ДРУГИМА. ПОРОДИЦА РОБЕРТСОН ПРОМЕНИЛА ЈЕ МИШЉЕЊЕ ОНОГ КОБНОГ ДАНА КАДА ЈЕ УГЛЕДАЛА ПАЦИФИЧКЕ КИТОВЕ УБИЦЕ.

правила. — Окружени смо ајкулама! Сигурно су намирисале корњачину крв!

— Хоће ли нас напасти? Четири гласа поставила су ово питање у исти мах: дванаестогодишњи близанци Санди и Нил, осамнаестогодишњи близанац Вилијамс, двадесет дво годишњи Лондонац кога су били повезли на Нови Зеланд.

— Тешко је рећи — одвратио је Дугал. — Да нам је преостало корњачиног меса, могли бисмо да заваримо ајкуле и умакнемо. Али, меса више нема.

Последњих десетак дана преживели су хранећи се сировим морским корњачама и туњевинином.

Сићушни чамац за спасавање затресао се још једном, па још једном: ајкуле су трагале за извором мисли.

— Рекао бих да нападају — промрмљао је Дугал призивајући сваку честицу своје шкотске природе да би сачувао хладнокрвност. — Када је тако, треба да им узвратимо истом мером!

Узео је весло чију су дршку раније зашипили да би им послужила као харпун и стао да чека. Прва ајкула која је напала с његове стране била је дуга читави четири и по метра и маневрисала је тако муневито да Дугал, који јој је циљао међу очи, није имао никаквог изгледа да погоди. Али, за њом је дошла друга, млађа и несигурнија у нападу. Дугал је подигао весло високо изнад главе и сјurio га у тело

немани, потом још једном, ширећи рану. Вода се заруменила и одмах је настало комешање: читаво ја то окомито се на рамену животињу.

Дугал је добацио свом сину Дагласу друго весло које им је дотада служило као јарбол.

— Веслај! — узвикнуо је. — Превалимо миљу што пре!

Отац и син седели су један крај другог на сред-

Дугал с породицом и сапутником Робинем Вилијамсом на првој конференцији за штампу у свом животу

њој клупи и веслали свом снагом, не обазирјући се на бол који су им задавали

изласку из Темзе у канал Ламанш били су на пола свог планираног трогоди-

Дугал Робертсон опрашта се у Панама Ситију од својих спасилаца, јапанских рибара

Преживети... — шесторо људи у чамцу за троје наред Панамика непрекидно је понављало ту реч. Хиљаде миља раздвајале су их од најближег копна.

Дугал Робертсон је први отворио очи тог јутра, двадесетог дана откако су његову јакту потопили китови-убице.

Китови? Четрдесет осмогодишњи Дугал још није могао да поверује. У својим морнарским данима пре него што је купио фарму у Шкотској слушао је о напади китова на лађе. Али чак и китови-убице чинили су то само у страху а Дугал са својом 15 метара дугом шкуном „Лисет“ није могао бити никаква опасност за јато циновских сисара.

ВРАТИТИ ИСТОМ МЕРОМ

Скупио је снаге да се усправи у седећи положај и покуша да одагна црне мисли. Али, како је могао да се разведри знајући да има још само два литра воде и да већ двадесет дана није угледао ниједан једини брод?

Нешто је загревало леви бок чамца и пренуло Дугала из мисли. Звук је подсећао на тестерисање метала. Читава „када“ од фибрегласа која им је већ недељама била дом затресла се од ударца. Дугал је подигао поглед.

— Не мрдај! — шапнуо је својој педесет дво годишњој жени Линди која се тргла из сна и нагло ус-

пликови на сунцем опаленој кожи.

СПУСТИТЕ ЧАМАЦ!

До јутра 15. јуна 1972. године, када је „Лисет“ потонула у Тихи океан одnoseћи са собом све њихове снове, Робертсонови су били сасвим уверени да их неће снаћи никакво зло. Човек који никада није осетио како му брод тоне под ногама обично мисли да се то догађа само другима.

Ипак, дотодило се баш њима и то сасвим изненада. Налазили су се готово 1.000 миља од Средње Америке. Осамнаест месеци по-

шњег крстарења. Робертсон је продао фарму у Шкотској и готово последњу пару уложио у деветнаестотонску јакту и намирнице за три године боравка на мору.

Препловили су Атлантиски океан и јужноамеричким лукама да би најзад прошли кроз Панамски канал. Савладали су многе буре и снажне струје. „Лисет“ се показала дорасла за датку као што је Робертсон и предвиђао на основу свог богатог поморског искуства.

Тог јутра средином јуна пловили су у правцу Аустралије. Било је око десет сати и Дугал је управо стајао надмет над мапом проверавајући „Лисетин“ курс. Линди је у кухињи распремала посуђе од доручка.

МИНИ-КВИЗ

- 1 Знате ли које је родно место Карла Маркса?
- 2 Ко је био Гаврил Стефановић Венцлових?
- 3 Музику за филм „Доктор Живаго“ написао је...
- 4 Шта је астролаб?
- 5 Због чега је избила „Драјфусова афера“?

ОДГОВОРИ:

1. Немачка. 2. Руска империја. 3. Фредерик Шопен. 4. Прибор за мерење кута. 5. Због тога што је Драјфус био Јеврејин, а у то време Јевреји нису били прихваћени у француској војсци.

Близнаци су играли шах на палуби, а Даглас и Робин били су за кормилом. Одједном, испод палубе се зачуо туп ударац и „Лисет“ је одскочила. Дугал је сместа подигао капак на поду да погледа дно јакте. Видео је катастрофу: океан је куљао унутра кроз огромне рупе у даскама тако брзо да му је већ заплускивао ноге.

Дугал је залупио капак и излетео на палубу вичући:

— Спустите чамац!

ПРАВАЦ КОСТАРИКА

Минут касније „Лисет“ је нестала заједно са свом имовином Робертсонових. Породица је седела стиснута у малом чамцу и укочено посматрала удаљавање јата од двадесетак китова-убица.

— Ваља учинити што се може — рекао је Дугал с присебношћу правој Шкотланђанина. — Најпре да спасемо све што исплови на површину — нарочито храну и нешто у чему ћемо сакупљати кишницу. Жеђ ће нам најтеже пасти.

У идућих неколико сати сакупили су нешто поморанца, лимунова и главица лука, а уз то и неколико шоља и врчева — довољно за отприлике четири литра воде. Али, одеће нису имали осим оне у којој су се за текли: мајица и купаћих гаћица.

— Имамо цираду којом је чамац био покривен — рекао је Дугал. — Али, ћемо нећемо моћи да се заштитимо од ноћне студени — мора да нам послужи као једро.

Даглас, Робин и он за неколико сати су од једног весла направили јарбол и за њега причврстили „једро“ помоћу најлона за пецање који су такође спасли из воде. Када је то било готово, Дугал рече:

— Сад морамо натраг за Америку!

ТИТО У АНЕГДОТАМА КОНСТРУКТОР КРЕВЕТА

— Како је, другови? — обрати се Тито групи својих гостију, међу којима је било доста постаријих људи.

— Стежу кости, па не ваља.

— То се зна лијечити — каже Тито.

— Да, али је тешко. Када се кочи кичма, мора

се у лечењу подносити читава тортура...

— И ја то знам. Покушали су и мене лекари како да лијече — да ме везују конопима и каишевима, и разпињу. Али ја се нисам дао: мене ни Нјемци нису успјели да савладају и вежу, па нисам дао ни лекарима...

— Али морате се лечити!?

— Ја сам себе лијечим. Конструисао сам кревет и сам га направио и то такав да могу себи везати и поге и руке и тако лежећи себе растезати и истезати. Десном руком и помоћу једног завртња регулишем свој положај и сам себе малтретирам у име здравља.

— И колико тако издржите?

— Е, видите, и то је важно. Док тако лежим на тврдом постољу, разумије се без јастука, ја десном руком притежем или отпуштам конопце, а у лијевој руци држим — књигу и читам. Па тако издржим и по три сата у томе положају...

— Ви сте то добро решили — јави се Бранко Пешић, председник града Београда. — Само, морам да вас упозорим да се, самим тим што правите кревете, бавите производном делатношћу, па подлежете плаћању пореза...

— Спреман сам да платим, али под условом да добијем одобрење да их продајем, како бих имао и порез чиме платити.

(Из књиге Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића „Тито у анегдотама“)

У дрвену клупу хитро је урезао обресе мапе Пацифика који су му остали у сећању тренутак пре напада китова док је гледао у навигациону карту Правац Костарика. Удаљеност: хиљаду миља.

Првих неколико дана имали су среће: море је било мирно, а киша је падала отприлике пола сата дневно, управо довољно да се бродоломци снабдеју водом. Четири литра није било много и требало је штедети; од те воде зависио им је живот.

ИГРА КОЈА БОДРИ

Већ првог дана море их је почастило и храном. Било је око четири по подне, шест сати пошто су последњи пут видели „Лисет“, кад је Линда Робертсон упрла прстом десно од чамца.

— Тамо нешто плови! — повикала је.

Дугал је окренуо чамац. На отприлике око сто метара видели су да је то морска корњача.

— Када се зготови, права је посластица — рекао је Дугал. — Надајмо се да је таква и пресна.

Идућих неколико дана нико није сумњао да ће се добро завршити. Напредовали су око двадесет миља дневно, туњевине и корњача било је довољно да се прехране мада им пресно месо није баш клизило низ грло, а киша им је непрекидно обнављала залихе воде.

Друге недеље још се није појавио никакав брод и морал је почео да опада. Тада је Дугал смислио једну малу игру. Сваког јутра свечано би упитао:

— Која је лозинка за данас?

— Опстанак! — морали су сви да повичу. На неки чудан начин, овај мали ритуал заиста их је бодро.

Средином треће недеље догодило се оно од чега су највише стрепели: суша. По трајала је само четири дана, али су они бродоломци-

КРВ УМЕСТО ВОДЕ

Трећег дана суше уловили су још једну корњачу. Комадајући је, Дугал је пажљиво оцедио крв у изврнут оклоп.

Покушаћемо да пијемо крв — рекао је и, дајући пример, захватио шољом из оклопа. Стомак му се подигао од гађења, али није повратио.

Исте вечери помислио је како крв и није тако неукусна.

Почетком пете недеље Дугал је израчунао да су превалили око 650 миља. Дакле, до Костарике је преостало још само 350 — ако су били на курсу.

Још неколико дана и требало би да се нађемо у америчком приобалном појасу — објавио је победоносно. — А тамо ће нас угледати рибарске лађе.

Идућа четири дана у чамцу се самопоуздање смењивало с очајем. Сви су већ били на ивици снаге.

Двадесет првог јула по подне, 37. дана од катастрофе, Линда Робертсон на зрела је нешто на хоризонту.

— Дугале, брод!

Седели су без речи, готово не дишући. Да ли се лађа приближава? Тек после двадесет минута Дугал се уверио да плови ка њима, али око миљу северно од њиховог курса. Сместа је подесио кормило тако да им се путеви укрсте...

Пола сата касније бродоломци су се нашли на палуби јапанског рибарског брода „Такао мару“ — „Источни цвет“. Појели су

први топао оброк после готово шест недеља, бродски лекар превио им је ране од опекотина, а три дана потом искрцани су у панамској луци Балбоа. Представници британске амбасаде сместили су их у удобан хотел у Панама Ситију. Ту је Дугал Робертсон одржао прву конференцију за штампу у свом животу.

Један од новинара који су преплавили хотел упитао га је:

— Да ли вам је овај доживљај огадио живот на мору?

— Ни најмање — одговорио је спремно Дугал. — Чим нам се укаже прилика, поћи ћемо на ново крстарење!

Б. Д.

Цртице из историје

КРВАВА ВИТОВНИЦА

У пролеће 1815. године Београдски шамалук опет захвати талас немира. Све што је могло узимало је пушку и јатаган. Врење захвати и Пожаревачку нахију. Павле Цукић, војвода из првог српског устанка, летео је од села до села и бунио народ.

Све ово није промакло Турцима. И кад виде да се не ради о обичној хајдучији, већ да догађаји добијају размере устанка, дигоме се пожаревачки Турци да силом смирују рају. Пођоше уз Млаву ка Златову. Водич им је био Јеремија Додољан, Влах. Ишли су од села до села убијали, палили и плачкали не наилазећи на отпор. Народ је бежао у околне шуме и окупљао се око лесковачког војводе Стреље. Карађорђевог побратима. Турци дођоше на коначу у село Рановац и охрабрени што нигде нису наишли на отпор потпуно се опустише. Неколико Срба, успут ухваћених по-

везане за шљиве, да не би морали да их чувају и сви се прихватили печења и вина. А кад се споје са ћупријским Турцима, мислили су они, којима су пошли у сусрет, нико им раван неће бити! Вече је падало, а турско весеље у Рановицу било је све бешње. Нису ни сањали да код војводе Стреље седе војводе Павле Цукић и Милосав Ресавић са својим четима.

У глувој ноћи чуо се само жубор Витовнице. И тада Рановац плану — сељаци потпалише своје куће у којима су спавали уморни и пијани Турци. Наста урлик, плануше пушке, севнуше јатагани. Буновни Турци надали су под налетом устаника, али се брзо прибравше. Најпре поклате људе заведене за шљиве. До саме зоре трајао је сукоб са устаницима. Кад је свануло — Витовница је текла крвава. Тек по који Турчин успео је да побегне пут Пожаревца.

Само две године касније Павле Цукић је убијен и то, како се верује, по налогу кнеза. Те године, 1817. дигао је војвода буну против кнеза.

СМОКВА — у народној медицини употребљава се за лечење разних стомачних обољења, а даје се и плућним болесницима. Успева у тропским пределима а код нас у Далмацији где су најпознатије врсте бружетка, резавица, петровача, теница...

Чим се мушкарац и жена венчају, морају да засаде и однегују бар шест воћки. Ако то не учине, платиће огромну глобу у злату! — ова наредба издата је у 17. веку у Бранденбургу, у Немачкој, и придржавали су је се сви брачни парови ове области. И у другим земљама постојали су слични прописи јер су људи одавно схватили да се плодови воћака могу искористити као храна, за стрављање сокова или алкохолних пића, па чак и као лек.

Још у каменом добу људи су скупљали дивље воће, а прво које су почели да гаје била је — јабука. У пећинама су пронађене окамењене кришке јабука, изрезане на четвртине, да би се лакше сасушиле на сунцу и дуже очувале. Исток је био првобитна постојбина воћа које се гаји на нашем континенту. Код старих Вавилонца постојали су прописи о чувању воћа, а законодавци Соломон и Дракон прописали су смртне казне за крадљивце воћа. Стари Римљани су први почели да гаје одређене врсте биљака са укусним плодовима: знали су за 56 сорти крушака, 37 врста јабука, 12 врста шљива... Касније, током освајачких похода по Европи, војници су пренели разна воће које је од тада успевало само на Апенинском или Балканском полуострву: претходно донето из Азије или Африке оно сада расте и у најсевернијим деловима нашег континента. Тако је Карло Велики имао читава имања засађена екзотичним воћем, па је основао и школу у којој се учило како се оно гаји и негује. Већ у 9. веку у Немачкој су постојали прописи да се сваком човеку који оштети воћку рука опржи, а ако је поломи или ишчупа, онда и одсече, или да му се на главу ставе усијане менгеле.

Прво веће дело о гајењу воћа појавило се у Француској у 17. веку. Од тог доба ове више се схвата привредни значај биљака са укусним плодовима, њихова витаминска и калорична вредност. Данас се разне воћке калеме, укрштају и оплеменавају, а њихово гајење се изучава и на факултетима.

ЛОГАНБЕРИ — хибрид малине и купине који је донесен из Америке у Европу. За разлику од обичне малине, стабло ове биљке живи и 15 година, а плодови су много сочнији и крупнији.

ПРИЧА О ВОЋУ

У МЕНГ

ХРИСТОВО ЦВЕЋЕ — ова биљка расте у жарким пределима, а почетком 12. века пренета је из Бразила и Перуа у Европу. Воћка је много укуснија ако се једе кувана и незрела.

ГРЕЈПФРУТ — врста агрума који тражи топлу климу и плодно земљиште: плодови су веома крупни, бледожуте боје. Представља хибрид лимуна и поморанџе и има високу витаминску вредност.

ЛИМЕТА — или Адамова јабука, веома ситан плод горког укуса. У неким деловима Индије назива се ки-хијух, а од ње се праве алкохолна пића посебног мириса и укуса.

ЛИМУН — је суптропска воћка, киселог укуса од које се добијају разна освежавајућа пића богата витамином Ц. Гаји се у јужним деловима наше земље, а може успевати и у саксијама и стакленим баштама.

ОГРОЗД — или гроздаста купина је црвене или тамнозелене боје. Успева у многим деловима Европе, а тражи суво земљиште и доста сунца.

ГУАЈАВА — успева у топлим пределима америчког континента, има сочне плодове али много ситних семенки. Није добро да се једе пресна, већ само кувана, као џем или мармелада.

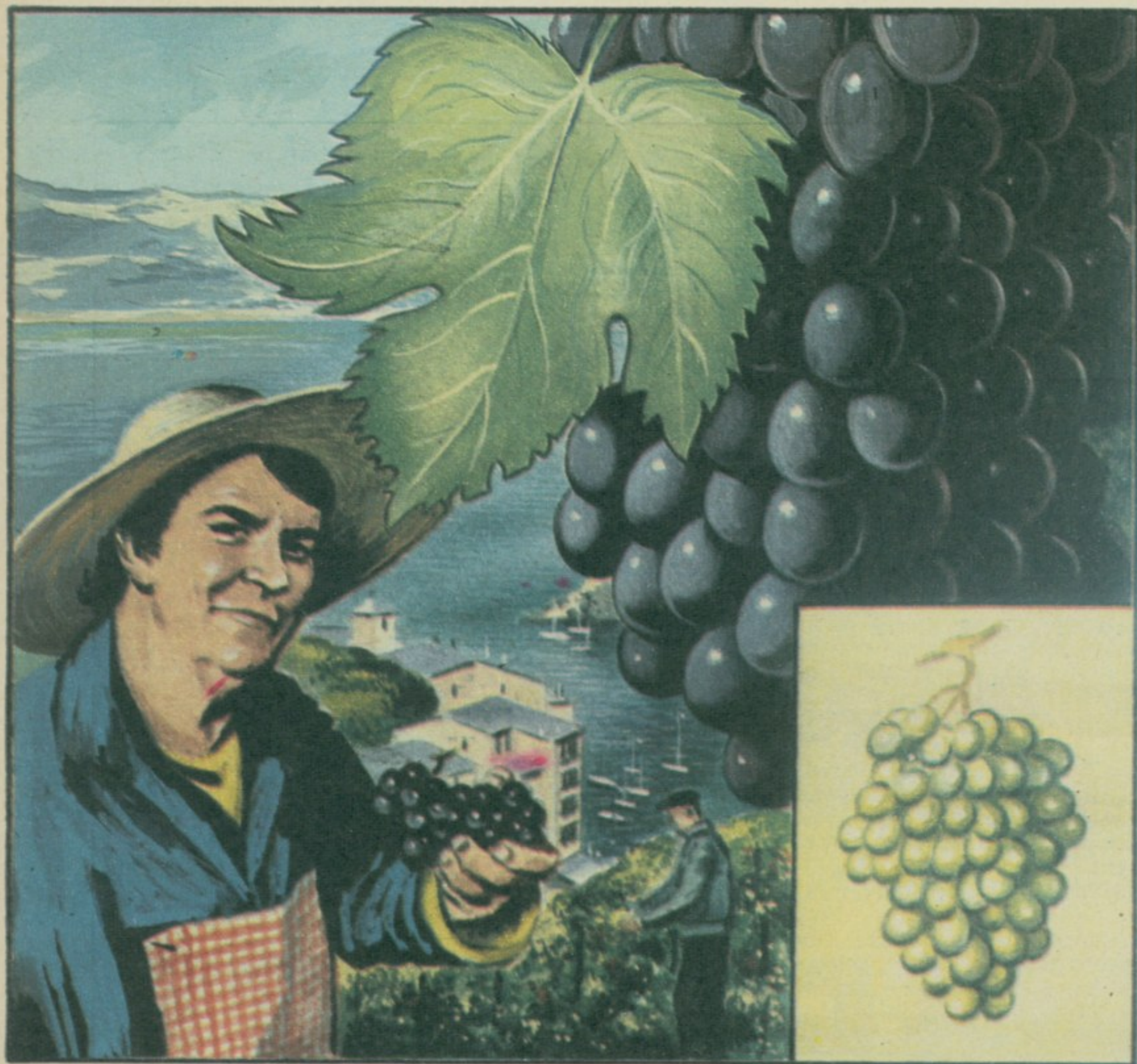

ЛОКВАТ — или Јапанска шљива расте у Јапану, Кини, Северној Индији, али се, такође, гаји и у медитеранским земљама. Може да се једе пресна или скувана.

МАНГО — пореклом је из источне Индије, а гаји се у свим тропским крајевима због плода чије су меснате семенке веома укусне. Код неких врста, из засеченог стабла, тече смола — гумигута — од које се добија гума.

ЕЛЕ ЗБОГ АДАМОВЕ ЈАБУКЕ

ГРОЖЊЕ — још су стари Египћани, пре 6000 година, гајили ово воће које је, вероватно, пореклом из западне Азије. Цветови су ситни и представљају цваст, а плод су бобице. Садржи око 35 процената разних шећера, па је веома погодно за исхрану, као и прављење разних сокова и алкохолних пића.

РИНГЛОВКА — или цанарика је врста шљиве, обично жуте а може бити и црвене боје. Једе се пресна, а од ње се прави и одличан џем.

КУМКВАТ — веома подсећа на поморанцу, али има кисео укус. Отпорно је на хладноћу, па успева у пределима у којима лимун и поморанџе не могу да се гаје. У Европу је пренесена из Кине.

МАНГОСТАН — пореклом је из источне Индије. Плод је веома укусан, али се не гаји на плантажама, јер биљка веома споро расте.

ДИЊА — једногодишња биљка пореклом из Африке. Канталупа (лево) успева у Европи, а такозвана зимска диња (десно), названа тако

јер касно сазрева, због дебеле коре веома је погодна за складиштење. Слатког су укуса и миришљаве.

НЕКТАРСКА БРЕСКВА — има тању „кожу“ од обичне брескве и много је укуснија. Обично је црвене боје, не већа од шљиве, а успева на азијском континенту.

НАЈМЛАЂА У ЕВРОПИ

ЧИГРА У ВАЗДУХУ

ПРВИ НОЖ ПОЛЕ-
ТЕО ЈЕ ПРЕМА СИЛ-
ВИЈИ, ЗАТИМ ДРУ-
ГИ, ПА ТРЕЋИ... ЧИ-
ТАВ РОЈ ЗАШИЉЕ-
НИХ СЕЧИВА. НИЈЕ
УЗМАКЛА, САМО ЈЕ
ПРЕСТАЛА НЕТРЕМИ
ЦЕ ДА ЗУРИ ИС-
ПРЕД СЕБЕ.

И када није у шатри, петогодишња артистичња усавршава своју тачну.

Само јој је један пра-
мен косе штрчао из-
над ува и правио из-
рецкану сенку на глаткој
дасци испред које је ста-
јала. Очи је широм отво-
рила, а када су почеле да
јој сузе, неколико пута је
брзо нервозно трепнула, а
затим укочено наставила
да гледа испред себе.

— Рашири руке и при-
љуби цело тело уз даску
— до ње је допро строг
глас.

Силвија је одмах послу-
шала. Рефлектори јаче бле-
снуше, а музика престаде
да свира. Сада на дасци
није било никаквих сенки:
изгледало је као да је Сил-
вија нацртана на тој белој
површини, али је илузију
разбијао њен црвени кос-
тим на којем су дугиним бо-
јама трепериле стаклене
перле. Свима се учинило
да се у тој тишини која је
изненада настала, и попла-
ви светлости, њено ионако
ситно тело још више сма-
њило. Престала је да ди-
ше...

РАМ ОД НОЖЕВА

Први нож полетео је у
благом луку, а потом се
зарио поред њене десне
ноге. Затим је и други фи-
јукнуо кроз ваздух, овог
пута прошао је тик поред
струка: још дуго је на
дасци подрхтавала пла-
стична дршка. Трећи је про-
летео поред њеног лица и
за даску прикуцао онај пра-
мен косе изнад ува... Не-
ко је вриснуо тамо у мра-
ку. Силвија се насмејала,
а нови застрашујући рој
зашиљених и наоштраних
сечива појурио је према
њој.

Није узмакла. Само је
престала нетремице да зу-
ри испред себе, очима је
сада шарала по публици,
укочена, а уста су јој и
даље била развучена у ос-
мех.

Циркусом шатром про-
ломио се аплауз. Из рама
на дасци, који је имао об-
лик Силвијиног тела, на-
прављеног од преко педес-
ет забијених ножева, изаш-
ла је трогодишња девојчи-
ца. С раширеним рукама
притрчала је свом оцу Јо-
сипу Сливи, бацачу ноже-
ва: пољубио је у чело, а
затим високо подигао из-
над главе. Публика је све
јаче плескала. Неки су
плакали.

СМЕЈ СЕ, СИЛВИЈА!

Данас Силвија Сливи има
пет година и, као најмлађи
артиста у Европи, стално је
— запослена у југословен-
ском циркусу „Корона“. За
протекле две године знат-
но је усавршила свој на-
ступ пред публиком: више
није жива слика према ко-
јој лете ножеви, престала
је да се са земље осмежује
према мраку у којем стре-
пи стотињак пари очију.
Сада се винула под кров
шарене шатре где на „сид-
ру“, осам метара изнад
пода, заједно са оцем Јо-
сипом и мајком Јелицом,
изводи вратоломије од ко-
јих публици застаје дах.
Јер, док виси обешена за
чланак на нози, прави
„шпагу“ изнад амбиса, или
се врти укруг закачена ко-
нопцем око врата, испод
ње се не налази никаква
мрежа, па чак јој око стру-
ка није прикачена ни „лон-
џа“, или сигурносни коно-
пад.

Рано је ова девојчица

да када нико и није знао
да постоји.

НЕШТО ЈЕ ПУКЛО

Тога дана, по ко зна ко-
ји пут брачни пар Сливи
требало је да изведе „спи-
ралу смрти“, тачку која из-
мамљује највеће аплаузе.
Закачена конопцем око вра-
та, чији други крај Јосип
држи у зубима, Јелица се
прво полако, а затим све
брже врти укруг високо из
над земље, док јој, напо-
кон, тело не буде паралел-
но са подом. Глава јој се
тада налази страшно забаче-
на уназад, а публици се
чини као да ће јој врат сва
ког тренутка пући.

У шатри је настао тајан-
све очи су биле уперене
навише. Јосип је провукао
ногу кроз омчу на коноп-
цу и опустео се наглавач-

ке. Али, тада му се учини-
ло као да се тај конопац
мало одмотао са чекрка за
који је био причвршћен.
Можда није довољно затег-
нут, помислио је, ваљда се
неће десити најгоре? Одаг-
нао је зле слутње када се
насмејана Јелица спустила
испод њега и навукла око
врата омчу, направљену од
љубичасте траке, чији је
други крај Јосип ставио у
уста и чврсто стиснуо зу-
бима. А затим је почео да
је врти: тело његове жене
винуло се у ваздух, поста-
ло је жива чигра у том
вртлогу смрти.

Тада је нешто пукло. Пр-
во је тај звук зачуо Јо-
сип, а Јелица га је инстинк-
тивно наслутила. Полете-
ли су наниже! Али, коно-
пац о коме су висили изне-
нада је престао да се одмо-
тава са чекрка. Артисти то
називају срећом, али у
овом случају нагли трзај
био је кобан: Јосипови зу-
би више нису могли да из-
држе Јеличину тежину.
Сви су се поломили, а уже
је испало из уста.

Незадрживо су полетели
према поду, удаљеном око
осам метара. Али мушка-
рац је био присебан: пре
него што се стрмоглавио,
махинално је повукао на-
више конопац који му је
испао из уста. Тако је ус-
пео да уштеди атом време-
на, јер је први треснуо о
земљу, а делић секунде кас-
није Јелица се срушила на
њега.

Тај пад је могао да буде
кобан за малу Силвију.
Јер, непуну три месеца кас-
није она се — родила. Би-
ла је здрава девојчица.

И даље трче пси за ду-
гачким циркуским караваном,
док се путевима, сада
асфалтираним, сели из мес-
та у место. Нема више оних
расклиманих таљига са ис-
кривљеним точковима, пра-
шине и блата, похабаних
одела и олињалих животи-
ња. Све је некако постало
модерно: артисти ван шатре
обучени су у „динс“, таљиге
су сада камп-при-
колице, у њима има и теле-
визора. Само су још мири-
си остали исти — онај за-
дах струготине којом је по
сута арена, животиња и
зноја. И — аплауз.

Од њега се живи! Због
њега се заборавља на ис-
црпљеност, селидбе, бо-
лести, нерегулисан радни
стаж... Јер, када мала Сил-
вија буде постала пунолет-
на, иза себе ће имати 16
година „минулог рада“.
Ко ће јој то признати?

Б. Ј.

Иако ову »шпагу« изводи на 8 метара изнад пода, испод Силвије Сливи не налази се — заштитна мрежа!

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

МИСТЕРИЈА

ЗАКОПАНОГ БЛАГА

Шта чинити када се зна да на неком месту Земљина утроба крије баснословно богатство, али се никако не може одредити где се тачно налази закопано благо? То питање и данас мори многе Французе и подстиче њихову машту јер нико још није успео да уђе у траг ковчега који је припадао краљу Лују XVI и његовој супрузи Марији Антоанети, до тренутка када кочија којом су бежали у Немачку 20. јуна 1791. године није заустављена у граду Варену. Верује се да је ковчег закопан негде у околини Варена, највероватније близу места Монмеди. У њему се налазио лични накит Марије Антоанете непроцењиве вредности, дијаманти краљеве кћери као и његово церемонијално одело.

Ковчег је напустио Версај истога дана кад и краљевска породица, мада не у истој кочији, али прича почиње нешто раније, у доба унутрашње кризе која је и уздрмала круну Луја XVI, а коју је он сам добрим делом изазвао неспретном политиком.

ШТА УЧИНИТИ С НОВЦЕМ

За петнаест година своје владавине, од 1774. до избијања француске револуције, овај религиозан, себичан и, по оцени неких историчара, приглуп краљ довео је земљу у прилично тежак положај. Државна каса је била полупразна, по резе постајали све већи, на род све незадовољнији. Уз то, очигледно је било да је прави владар Марија Антоанета која је без много тешкоћа утицала на несигурног и колебљивог мужа да мења министре, расписује нове намете и — потајно контактира са политичким избеглицама.

ДИЈАМАНТИ

ЧЕКАЈУ НАЛАЗАЧА

НИЗ ЗАГОНЕТКИ ВЕЗАНО ЈЕ ЗА НЕСТАНАК КОВЧЕГА СА ДРАГОЦЕНОСТИМА НЕПРОЦЕЊИВЕ ВРЕДНОСТИ КОЈЕ СУ ПРИПАДАЛЕ ЛУЈУ XVI И МАРИЈИ АНТОАНЕТИ, АЛИ НИСУ ДОСПЕЛЕ У ЊИХОВЕ РУКЕ ТАМО ГДЕ ЈЕ БИЛА УГОВОРЕНА ПРИМОПРЕДАЈА.

Време се у Француској већ две године рачунало по такозваном „револуционарном календару“, када су прилике у пролеће 1791. постале такве да је Луј XVI

оценио како више нема шта да тражи у Паризу. Јер, народ се био ускомешио и свакога часа је могао провалити у Версај. Очекивало се, наиме, да ће краљ бити позван и присиљен да потпише признавање новог, републиканског устава.

Уздајући се у помоћ хусара, Луј XVI је у највећој потаји припремио бекство своје породице у Франкфурт и 20. јуна ујутру гломазни „берлинер“ са запрегом од шест коња напустио је престоницу. Међутим, краљ није намеравао да заувек остане изван Француске. Мислио је само да „причека“ док генерали верни њему не изврше поновни преврат, а контрареволуција је требало да крене из војне базе у Монмедију. Неки од поверљивих официра у тој бази држао је код себе трезор намењен подмиривању личних краљевих потреба за време бек

ства и избеглиштва, а новац је био „позајмљен“ од појединих банкара. У Монмеди су га донели тајни краљеви емисари. Никада није установљено колика је свота била у питању, али се ипак зна да је милионска.

Само за здраве

У Риму је недавно отворен — клуб кихача! Његов члан може да постане свако ко за редом, и неусиљено, кихне не мање од двадесет пута. При томе се не дозвољава употреба медицинских и механичких средстава. Председник клуба тврди да кихање сведочи о добром здрављу. Наиме, болесни људи не кихају ни много ни природно.

Точан из две половине

Конкурс изума који сваке године расписује јапанска фирма „Хонда“ увек привлачи мноштво гледалаца. Јер само ту се може видети такав куриозитет као што је, на пример, бицикл са задњим точком пререзаним на два дела. Истина, неке се овај изум може учинити бесмисленим, иако бицикл вози сасвим нормално, али фирма ретко губи. Многи од необичних изума продају се са великим успехом.

Вест да су краља 20. јуна увече у Варену препознали припадници народне страже и спровели његову кочију натраг пут Париза одјекнула је у Монмедију као бомба. Шта да се ради с новцем, био је велики проблем, нарочито у тренутку када су обезглављене војне старешине само мислиле како да спасавају сопствену кожу. Човек који им је уручио тај ковчег, маркиз од Бујеа, већ се налазио у Луксембургу и пала је одлука да се новац — закопа.

ТАЈНУ СУ ПОНЕЛИ У ГРОБ

На чудан начин том скривеном благу придружен је, изгледа, и онај ковчег са краљичиним накитом!

Тај ковчег поверен је — фризеру Марије Антоанете Леонару који га је 20. јуна 1791. године изнео из Париза у намери да га у месту Пон-де-Сом-Вел уручи краљевској породици. Али, до планираног сусрета није дошло јер је краљ заустављен у Варену.

Леонара је, пошто се „берлинер“ са избеглицама никако није појављивао, по чела да хвата паника. Овај човек слабих живаца, нервозан и осетљив преко сваке мере, био је понајмање подесан за тако деликатну мисију као што је транспортовање ковчега са баснословним благом. Па ипак, то је баш њему поверено можда и због тога што је био последња особа на коју би неко посумњао, а гарантовано одан краљичици. Леонар је чекао неколико сати на уговореном месту, а затим одлучио да потражи сина маркиза од Бујеа који је био командант војне области Варена, како би од њега добио одморне коње и сам покушао да побегне преко границе. Страховао је да га свако даље оклевање може стајати слободе.

Зашто је фризер од маркизовог сина потражио помоћ — а за то је требало отићи из Пон-де-Сом-Вела у Варен — није до краја разјашњено. Биће ипак да је Леонар био довољно упућен у финансијске тајне краљевске породице, па је желео да опасни ковчег преда истом човеку који је имао посла и са трезором из Монмедија. То му је, чини се, пошло за руком, мада се не зна поуздано шта се догодило са дијамантима када је Леонар прешао границу Француске у Луксембург.

Претпоставља се да је Леонар пронашао маркиза од Бујеа и њему уручио ковчег, а овај га уочије предао једном од официра из Монмедија који је убрзо умро. У његовом дому ковчег није пронађен, па се верује да га је он негде закопао, можда крај првог ковчега. Уколико га је уопште добио у руке, јер маркиз од Бујеа никада се није вратио у Француску, као ни они што су заједно са њим били упућени у кретање дворског блага. Тајну су понели у гроб.

М. К.

Бродови са два или више повезаних трупова, корита, нису изум двадесетог века — прављени су и пре неколико векова.

Од две речи на језику Тамил из јужне Индије: кату — повезано и марам — дрво, настала је реч катамаран. Означавала је специјалан тип чамца који су употребљавали индијски рибари. Уместо од једног дебла, уобичајеног за прављење чамаца, овај је био састављен од седам комада, чврсто прикованих један уз други. На предњем делу дебла су била стањена у оштар врх и на том месту се приковало пет мало савијених дасака које су представљале неку врсту прамца.

Чамци ове врсте који су имали много већу носивост од осталих и мању опасност од превртања по узбурканом мору, нису се градили само у Индији, већ и у другим крајевима света. Свака врста била је специфична. Облик „катамарана“ варирао је од обичног чамца, који је са сваке стране на посебном раму имао по један пловак ради равнотеже, до чамца састављеног од два или више паралелно повезаних корита.

Још у 18. веку „катамарани“ су се користили на Полинезијским острвима за риболов или селидбу племена са једног острва на друго.

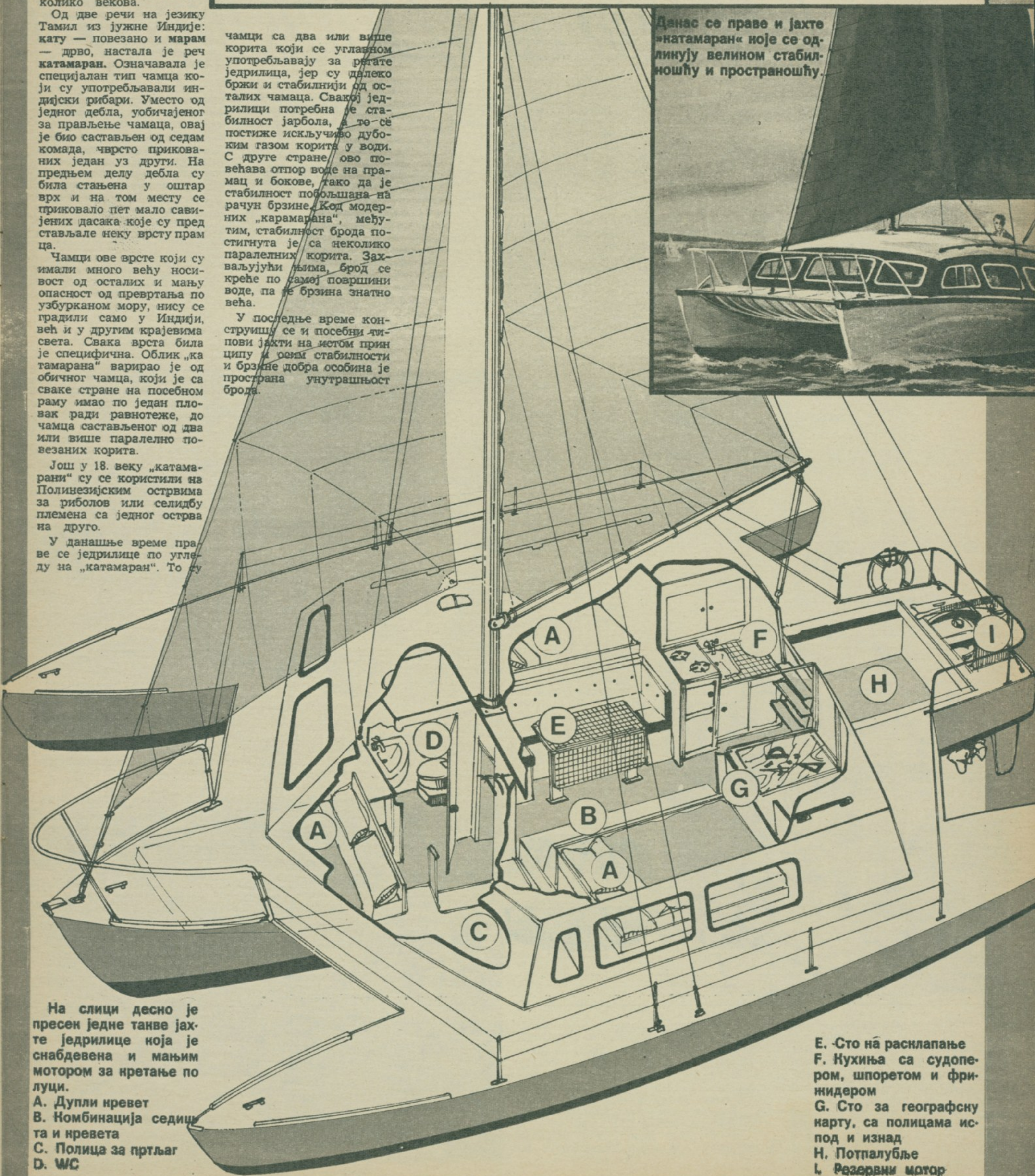
У данашње време праве се једрилице по угледу на „катамаран“. То су

ТРИ ТРУПА ЗА ЈЕДАН БРОД

чамци са два или више корита који се углавном употребљавају за ретате једрилице, јер су далеко бржи и стабилнији од осталих чамаца. Свакој једрилици потребна је стабилност јарбола, а то се постиже искључиво дубоким газом корита у води. С друге стране, ово повећава отпор воде на прамцац и бокове, тако да је стабилност побољшана на рачун брзине. Код модерних „катамарана“, међутим, стабилност брода постигнута је са неколико паралелних корита. Захваљујући њима, брод се креће по самој површини воде, па је брзина знатно већа.

У последње време конструишу се и посебни типови јахти на истом принципу. Осим стабилности и брзине добра особина је пространа унутрашњост брода.

Данас се праве и јахте „катамаран“ које се одликују велином стабилношћу и пространошћу.

На слици десно је пресек једне танве јахте једрилице која је снабдевена и мањим мотором за кретање по луци.

А. Дупли кревет
В. Комбинација седишта и кревета
С. Полица за пртљак
Д. WC

Е. Сто на расклапање
F. Кухиња са судопером, шпоретом и фрижидером
G. Сто за географску карту, са полицама испод и изнад
H. Потпалубље
I. Резервни мотор

ГАРИБАЛДИЈЕВ

Прве писане податке о Бергаму оставио је римски историчар Плиније Старији — и сам рођени Ломбардијац. По њему, овај древни град основали су Ороби, народ келтског порекла. Римљани су га преузели у 2. веку пре н. е, али готово никаквих трагова њиховог боравка у Бергамуму, како су назвали град, данас нема. Остали су само неки надгробни споменици са натписима на латинском језику. Када је Западно Римско Царство од пропасти делио само један век, Ломбардију су у више наврата пустошила разна варварска племена. Кроз Бергамо је тада прошао Атила „Бич божи“. Његови ратници спалили су град до темеља.

У средњем веку, у време великих феудалних господара, две су се породице отимале за превласт над овим градом, Висконти и Торијани. Бергамо је коначно припао првима, у првој деценији 15. века. Али, не задуго, Изгубиће га луцкасти гроф Филипо Марија у чијој су се власти налазили многи градови, укључујући и сам Милано, главни и највећи у Ломбардији. Хронике из 15. века описују Филипа Марију као слабуљавог човека крхког здравља. Био је толико осетљив да га је мајка до десете године хранила на цуцу! Када је одрастао, волео је да разговара о псима, коњима и — рату, па ипак, био је толико плашљив да је постеља у којој је

спавао морала бити потпуно окружена постељама његових телесних чувара. Пре него што је ишао на починак, добро би затворио све прозоре и врата, а свеће су гореле по читаву ноћ пошто се плашио мрака. Опседнут мишљу да ће га неко отровати, храну која му је изношена на сто најпре су пробале слуге. Ипак је умро од последица неумереног јела и пића, изгледа од цирозе јетре, 1447. године. А Бергамо је изгубио десет година раније, после узалудног покушаја да га ослободи од „Серенисима“ — како се још називала Венецијанска Република.

За њене владавине, која је потрајала готово два века, овај град ипак није патио. Пре би се могло рећи да је доживљавао процват. То је трајало до средине 18. века, када су целу Ломбардију заузели аустријски освајачи. Наполеон је на почетку свог похода умарширао у Ломбардију 1796. године. После његовог пада вратили су се Хабсбурговци и остали све до 1859. године. Тада је у ове крајеве стигао славни Гарибалдијев поход за уједињење Италије, који је кренуо с југа и стигао до подножја Алпа. Управо је Бергамо назван „Гарибалдијев град“ због великог доприноса „ризорђименту“: међу борцима за уједињење њих 180 били су Бергамци...

ГРОБНИЦА ВАЖНИЈА ОД ЦРКВЕ

— Да би себи још за живота подигао маузолеј, чувени бергамски војсковођа Бартоломео Колеони наредио је да се сруци сакристија цркве Санта Марија Мађоре и на том месту подигне капела за његове посмртне остатке! Учинио је то 1472. године — тама на време, пошто је погинуо у бици код Малапате 36 месеци доцније, но ипак не дочекавши да види готову капелу. Њено украшавање трајало је још пуних година дана. Данас је то ризница слика, а највеће име међу онима што су својим кичицама украшавали зидове и строп Колеонијеве капеле сигурно је Тијеполо.

ТРГ НА ВРХУ БРДА — У Горњи град улази се кроз капију Сан Ђакомо, од белог и ружичастог мермера, изграђену у 16. веку у тосканском стилу. Само неколико кривудавих уличица пење се до средишта Горњег града, пространог Старог трга.

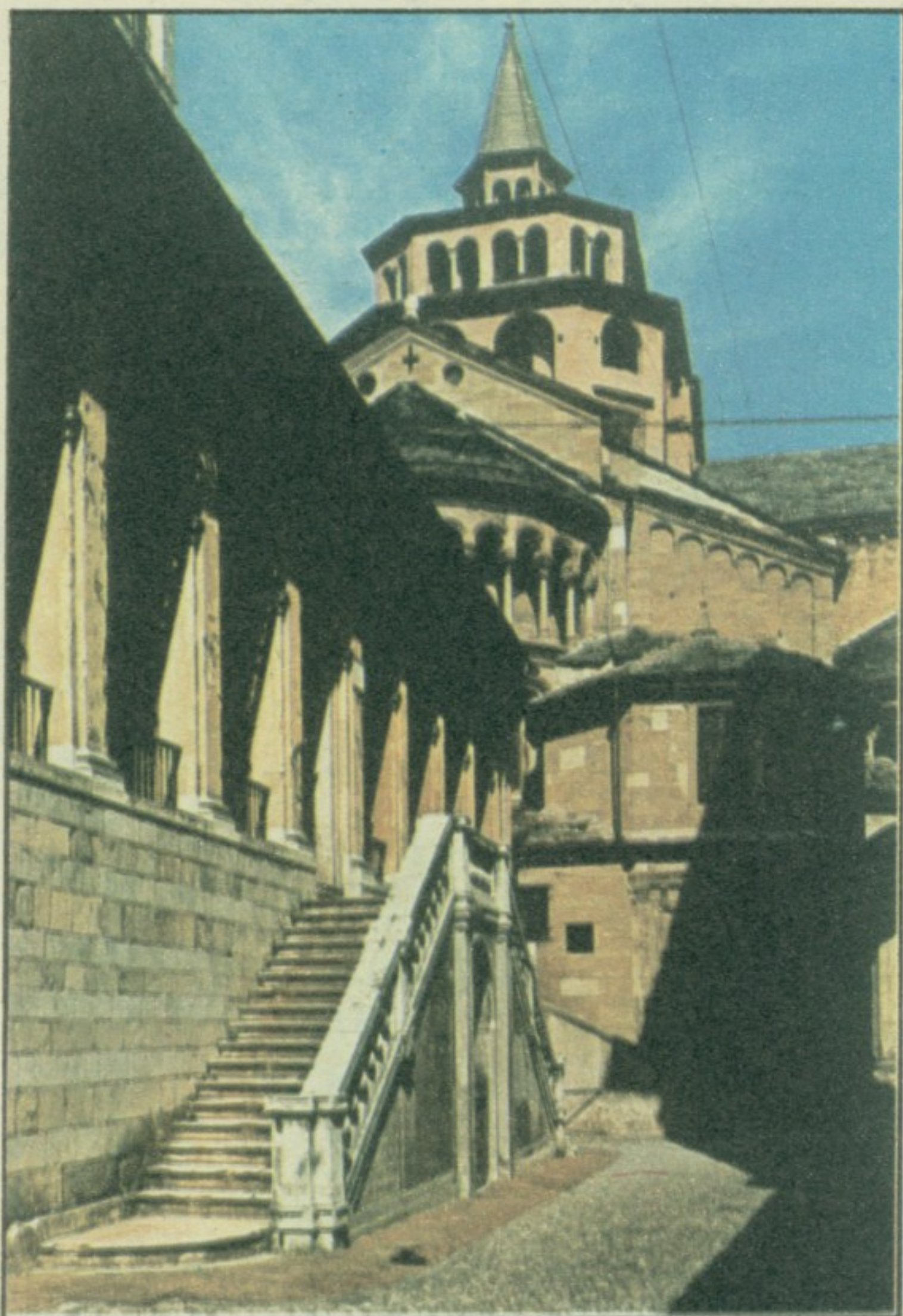
БЛАГО У КАМЕНУ — Највећи бергамски трг „Пјаца векја“ почео је да добија свој данашњи изглед када је и овај град пао под окриље крилатог лава. Венецијански архитекти порушили су средњовековне потлеушице и ћепенке који су се ту некада налазили. Потамнели камени зидови библиотеке, једне од најзначајнијих зграда на овом тргу, крију непроцењиво богатство: око 500.000 књига од којих су 1274 инкунабуле, штампане су у 15. веку. Ту су и неки веома ретки рукописи, као копија Дантеове „Божанствене комедије“ из 1402. године, па дела најранијих италијанских стваралаца као што је Јакопоне да Тоди. Можда је најнеобичније дело једна шпанска збирка текстова направљена у дуборезу, вероватно, јединствена на свету.

ГРАД

ДВА ГРАДА У ЈЕДНОМ — Бергамо данас изгледа као подељен на два дела: Доњи град који је новијег датума и непрестано се шири у Ломбардијску низију и Горњи, старији, некада сасвим, а сада делимично опасан зидинама из 15. века, са старим грађевинама, трговима и фонтанама које дочаравају изглед прохујалих времена.

ИЗГОРЕО КРИЛАТИ ЛАВ — Палата Рађоне постојала је још у првој деценији 12. века. Када су венецијански освајачи стигли у Бергамо, дотерали су фасаду ове зграде према свом укусу: направили мали балкон и поставили изнад њега плочу са својим заштитником, крилатим лавом. Међутим, пожар ју је 1513. године готово потпуно уништио: четврт века палата је личила на угарак. Тек 1554. године опет је добила првобитни изглед.

ПЕВАЧКА ШКОЛА — У граду који одише старином, међу споменике најранијег датума убраја се огромна црква Санта Марија Мађоре, изграђена поткрај 12. века и то на темељима из 774. године. У њој је још пре четири столећа прорадила школа певања, а најзначајнији ученик сигурно је композитор Гаetano Доницети који је живео од 1797 — 1848. године и чији се циновски споменик од белог мермера налази у Доњем граду.

„РОКА“ НА КЕЛТСКОМ БРЕГУ — На овом месту налазило се првобитно келтско насеље, а затим римски логор са утврђењем, на чијим је темељима Ђовани ди Лусембурго у 14. веку изградио тврђаву. Данас је од ње остала само ова кула, названа Рока.

ИЗ ДЕСЕТОГ ВЕКА — Мала црква Санта Кроче, грубо направљена од камена, права је средњовековна грађевина. Стара је готово десет векова.

ЈАХАЧ НА КРОКОДИЛУ

ГОСТ ЈЕ ЗАПРЕПАШЋЕН ЗАСТАО НА ПРАГУ СОБЕ УГЛЕДАВШИ СТАРЦА ОД ОКО СЕДАМ-ДЕСЕТ ГОДИНА КАКО МИРНО СЕДИ НА ПОДУ И ПАЛЦЕМ НОГЕ ЧЕШЕ ПОТИЉАК.

талом, то је радио свакодневно, чак и под старе дане.

Приликом посете Риму Уотертон је доживео, што је за њега била велика част, да га прими папа у Ватикану. Како је стигао пре закажаног времена, до-сађивао се. Случајно, поглед му се задржао на куполи високе цркве Св. Павла и громобрану на њеном врху. Идеја му је синила као муња и он се за тили час успентрао на врх куполе. Сматрајући, ваљда, то недовољним, наставио је да се пење и уз громобран и на њега натакао рукавицу! Потом је сишао и као да се ништа није догодило отишао код папе.

Случај је хтео да је у току Уотертонове посете по чела олуја. Врховни старешина римокатоличке цркве пришао је прозору и бацрио поглед напоље. Зачудио се приметивши на громобрану рукавицу. Уотертон му је брже-боље објаснио одакле она ту и уз извињење пожurio да је скине. Брзо је напустио зграду, још једанпут се уз верао уз куполу и громобран и смакао рукавицу пред очима згранутог папе. Када се спустио на земљу, вратио се да настави започети разговор!

Уотертон је ушао и у историју необичних догађаја. Наиме, он је био први човек који је покренуо судски спр због загађивања човекове средине. Десило се то 1839. године. Тужба се односила на извесну фабрику сапуна у близини ње говог имања са животињама које је, како је тврдио, несносан смрад бездушно узнемиравао!

Када је умро, 1865, Чарлс Уотертон је имао 83 године. Преносио је неку греду кроз жбуње, саплео се, пао и од повреда издахнуо.

А. М.

Стари Уотертон је киптео од беса. Син Чарлс због кога је пре једног часа добио срчани напад од страха за његов млади али луди живот покорно је стајао пред њим не знајући како да објасни своје поступке, мало-пређашњи нарочито. Младићу никако није било јасно шта га то нагони да се пенетра тамо где одраслом човеку није место и изводи вратоломије. Последња лудорија, када је јашући на коњу у трку кроз густу шуму прескакао природне препреке, умало није стајала главе претрављеног оца.

— Ја, овај!.. — почео је Чарлс, али му је глас за-пињао.

— Ни речи више! — пре-секао га је старац. — Богат сам, имање ми је велико, а коме да га оставим? Теби, ветропиру?! Или да га разграбе рођаци кад погине! Не!.. Следеће недеље идеш на наш посед у Британску Гвајану да се стараш о њему! Надам се да ће те бриге око послова лишити времена за које-штарије.

Чарл је хтео да се побуни, али га је строг очев поглед обесхрабрио. Тако је он 1804. године напустио Енглеску и кренуо преко океана у нов живот. Отац

га је испратио пун наде да ће се најзад узобилити.

ЧУДНА НАКЛОНОСТ

У ствари, Чарлс Уотертон није био неозбиљан. Пре се могло рећи да је имао немиран дух и мрзео устаље не грађанске манире. Снажно га је привлачила природа у којој је живот текао спонтано и слободно, што је веома одговарало његовој личности. А природа је на Британској Гвајани била то тово нетакнута. Младић је просто заронио у њу. Веома брзо је стекао глас угледног природњака и истраживача.

Истина, често је био до-следнији природњак него што је иначе било потребно, често је у томе претеривао. Углађени грађани згражавали су се над његовим понашањем.

Мада је у Уотертоновом држању било подсмеха људској учмалости, у граду, не колицини пријатеља никако није могао да објасни, баш као раније неке ствари оцу, шта му је требало да узјаше крокодила кога су угледали на обали реке, када ни домороци који су ишли с њима нису смели прићи!

Посебну наклоност Уотертон је имао према проучавању чељусти звери. Што се тиче сних мањих и мање опасних животиња, то је било у реду. Међутим, звечарка је друга прича. Кад се једна неким приликом нашла у џунгли истраживачу на путу, он ју је шчепав за врат јер су га занимали њени шупљи зуби којима убризгава отров жртви! Разуме се, пријатељи који су се и свог пута затекли поред њега, побегли су куд који!

СУСРЕТ СА ОРАНГУТАНОМ

Луцкасти научник, како су га кад се вратио у домовину поједини Лондонци на зивали, као да није знао за страх. Заљубљен у природу и живот у њој, сматрао је сасвим нормалним да се једног преподнева појави у лондонском циркусу који је као главну атракцију рекламирао огромног и изузетног дивљег орангутана и замолио чувара да му га покаже.

Орангутана су држали у кавезу са дебелим шипкама и у њему га увече, за време представе, преносили у арену и показивали гледаоцима. Чувар је поносно пока-

зивао животињу, али кад му је Уотертон затражио кључеве кавеза зинуо је од запрепашћења. Научник му их је једва измамио, откључао клетку и ушетао унутра! Преплашени чувар се дао у трк не желећи да гледа оно што ће се догодити. Природњак га је нашао после пет минута иза једних циркусских кола где је окупљенима причао шта се догодило и мирно му вратио кључеве. Како је преживео — остаће заувек тајна!

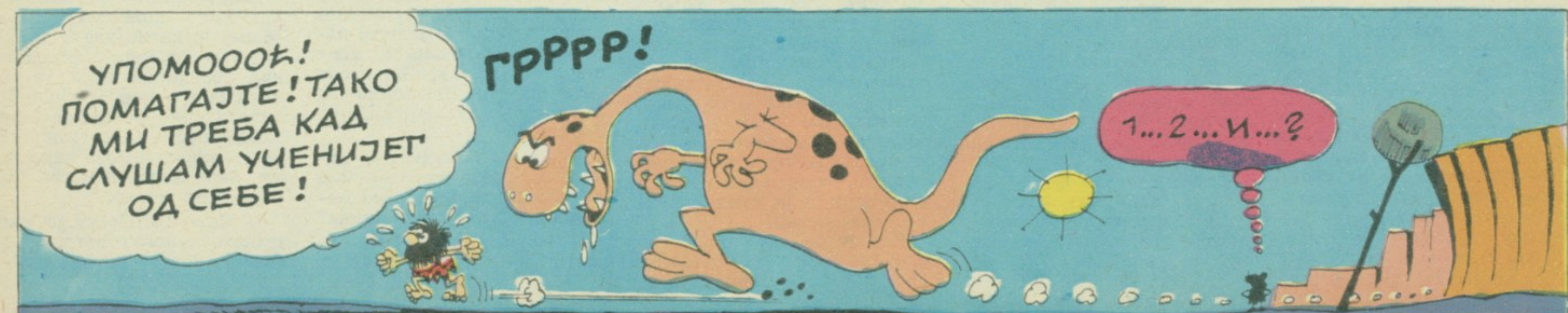
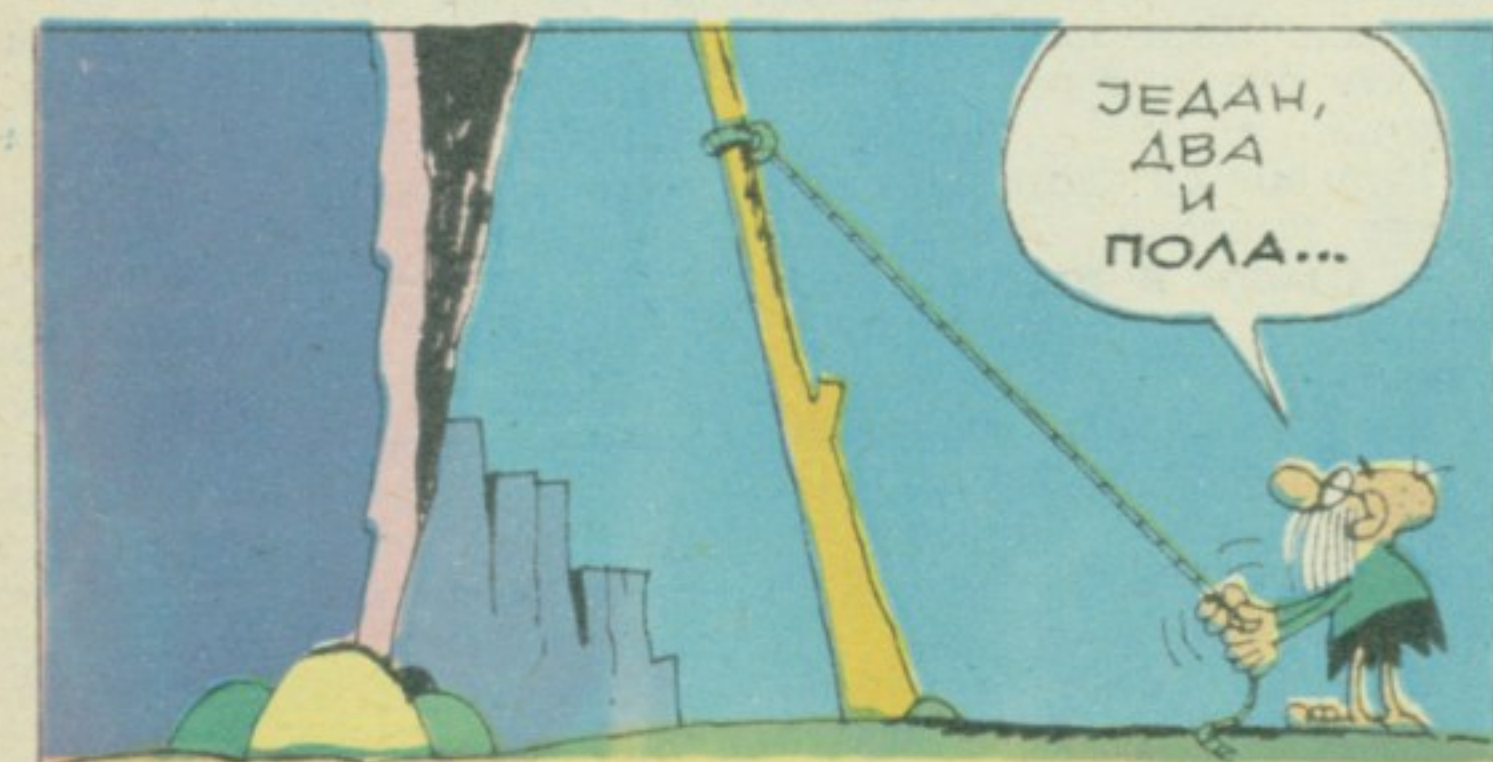
Држећи по Енглеској пре давања о дивљим животињама Јужне Америке, Уотертон је дуго мучио мучку да увери слушаоце у истинитост својих доживљаја. Најзад му је то дојавило па је прибегао опипљивим доказу, али је опет претерао: пошто је убудуће на своја предавања доносио сандук пун змија отровница, чим би почео рукама да их вади, слушаоци би јурнули напоље остављајући предавача у празној сали!

ЧОВЕК НА ГРОМОБРАНУ

Неретко Уотертон је у кући дочекивао госте седећи на поду и чешкајући потиљак палцем ноге! Уос

ПРЕПОТОПКО

Тако нешто
Оклахома још
није доживела!
— писале су
новине кад је
ухваћени разбој-
ник донео
у град онесвеш-
ћеног шерифа.

таћеш везан уз леш, па
неш уместо у бувару да се
клацкаш о конопцу! Имаш
шансу да спасеш тикву је-
дино ако ме живог довучеш
до лекара у Форт Нешу!
Нема до тамо више од сто
километара!

ИЗДРЖИ ЈОШ МАЛО!

Шериф и бандит су се
слободним рукама ухвати-
ли сваки за по јеног коња
и кренули према далеком
Форт Нешу. Камени Џејк
је био све слабији. Крв је
непрекидно истицала из
ране. Сваког часа се споти-
цао и за собом повлачио за
робљеника.

Кад су превалили једва
двадесетак километара, ше-
риф се од губитка крви на-
час онесвестио. Повукао је
и Хенка за собом. Коњи,
избезумљени од жеђи, ис-
користили су тај тренутак
и побегли.

— Одвежи нас, Џејк! —
рече бандит кад се шериф
освестио. — Нећу те оста-
вити. Овако не можемо да-
ље!

— Напред, Хенк, пасји
сине! — Камени Џејк је го-
ворио тихо, али прибрано,
штедећи снагу. — Кључа
немам, а лисице су од че-
лика! Или ме носи, или
умри!

Два везана човека су на-
ставила да се вуку према
Форт Нешу. Шериф је све
теже шепесао. И једном и
другом су лисице секле ко-
жу и урезивале се у месо
до костију.

— Држи се, Џејк! — пре-
клињао је у паници разбој-
ник. — Немој да умреш!

Хенк је час носио, час ву-
као рањеног шерифа. Код
једног потока успео је да
убије младу антилопу, па
су јој попили крв и појели
сирову дигерицу.

Данима су се тако вукли
под врелим сунцем Оклахо-
ме и кроз студене ноћи.
Шерифова рана се заце-
лила, али је он непрекидно
био у полусвести а, с вре-
мена на време, и без свес-
ти. И Хенк се све теже
држао на ногама. Ране од
лисица су се објојичи загно-
јиле. Све чешће су читаве
сате лежале испрљане је
дан поред другог.

— Само немој да умреш,
Џејк! — у очајању је по-
нављао бандит. — Издржи
само још мало!

Тридесет девет дана пос-
ле окршаја у трошној ко-
либи најзад је Хенк Мак
Мареј довукао Каменог
Џејка до Форт Неша. Два-
десет осмог августа 1885. го-
дине „Дејли Оклахома“ је
објавио вест о фантастич-
ном догађају:

„Тако нешто Оклахома
још није доживела! Мак
Мареј је касно увече дову-
као у Форт Неш онесвешће-
ног победника који је уз
њего био везан. Требало је
видети како нежно је Мак
Мареј настојао да поврати
свест шерифа Јоса како би
му бар мало помогао да
стигне до лекара“.

— Каменом Џејку је још
једном помогао сотона! —
закључили су труби жите-
љи Оклахоме.

А. Р.

НОСИ МЕ, ИЛИ УМРИ!

Џејка Јоса су 1871. го-
дине изабрали за ше-
рифа у Форт Смиту
у дивљој Оклахоми. Не за-
то што је био познат као
брз и сигуран стрелац, не-
го зато што нико други
није хтео да се прихвати
тог посла.

Истог дана увече влас-
ник салуна „Златни бик“
Доб Сајмонс, звани Слатки
Сај, рекао му је уз чашицу
вискија:

— Досад смо имали само
шупљоглаве за шерифе,
Џејк! Имали су обичај да
забадају носеве тамо где
им није било место. Зато
су пре времена отишли на
„Брдо чизама“!

ЏЕЈК САМОУБИЦА

— Где то шерифским но-
севима није место, Сај, —
љубазно је запитао нови
шериф.

— На пример, у мојим
пословима. Твој претход-
ник је забадао нос у мој
рулет. Учинио му се да
мој човек за рулетом има
чаробну моћ да зауставља
куглицу тамо где хоће. Тај
мој човек, Хик Булер, ре-
као му је да је лажов и на-
пунио га оловом. У поште-
ној борби, наравно! Надам
се да си ти мудрији. Ше-
риф ипак може да поживи
дуго и добро, Џејк!

— Хвала ти на савету,
Слатки — мирно је рекао
Џејк Јос. — Да не поновим
грешку, молим те да скло-
ниш рулет! Још вечерас.
Онда је устао, пришао
шанку, налактио се поред
Хика Булера и рекао му:

— Гуцни тај твој виски,
момче, и губи се из града!

— Ти то мени кажеш? —
унео му се Хик у лице.

— Теби! — рече шериф и
удари га флашом по гла-
ви. — Ја не говорим два
пута!

Упртио је Хика на леђа
и однео га у затвор.

Сутрадан изјутра шериф
је с Хиком изјахао из Форт
Смита. Вратио се тек после
подне. Ушао је у салу:
„Златни бик“ и с врата ре-
као:

— Онај Хик је паметан
момак! Одселио се на југ!..
Пази, пази! Слатки Сај ни-
је склонио рулет!

Изашао је и вратио се по
сле десет минута са секи-
ром. Пришао је рулету, за-
махнуо секиром и распалио
по њему.

— Нема рулета у Форт
Смиту! — објаснио је.

Тог дана су Џејка Јоса
прозвали „Џејк самоубица“.

ДВОБОЈ КОД КОЛИБЕ

Пуних четрнаест година
се Џејк Јос враћао у Форт
Смит жив и здрав из мно-
гобројних окршаја с револ-
верашима и бандитима ко-
јима је обилавала Оклахо-
ма. Слатки Сај је већ одав-
но лежао на „Брду чиза-
ма“. Јоса више нису звали
„Џејк самоубица“.

— Каменог Џејка чува
сотона главом и брадом! —
говорили су и веровали у
то тврди ранчери и још
тврђи каубоји.

Деветнаестог јула 1885.
године један чак и за су-
рову Оклахому узбудљиви
догађај умало није оповрг-
нуо то веровање.

Камени Џејк је тог дана
изјутра у пустоши, 350 ки-

лометара од Форт Смита,
после потере дуге три сед-
мице, угледао траг дима.
Био је сигуран да је нај-
зад пронашао окорелог
пљачкаша поштанских ко-
ла Хенка Мак Мареја. Ни-
је се преварио. Бандит се
завукао у једну дашчару
коју су пре десетак година
напустили копачи злата.

Шериф је на пушкетом
од рушевина колибе сјахао,
погнувши се претрчао пет-
шест стотина метара, испа-
лио хитац из „винчестер-
ке“ у ваздух и грмнуо:

— Бацни оружје, Хенк, и
изађи с ручицама више гла-
ве! Обећао сам да ћу те
довести живог!

Бандит је одговорио хи-
цем и изазовом:

— Дођи да ми узмеш
пушку, Џејк!

До мрака су шериф и
пљачкаш поштанских кола
измењивали метке. Кад се
спустила ноћ, Камени Џејк
који је, сем снагом и храб-
рошћу, располагао и бога-
тим арсеналом свакојаким
подвала, камењем учврстио
пушку и за окидач везао
крај једног клубета кана-
па и пушка на другој стра-
ну шуљао на другу страну
колибе, одмотавајући уз
пут клубе. Повукао би ка-
нап и пушка на другој стра-
ни колибе би опалила. Док
је Хенк Мак Мареј упорно
пуцао у правцу пушке, ше-
риф је што је могао брже
притрчао колиби, прунуо
свом силином о дашчани
зид и пролетео кроз њега.
Изненађени Хенк је ипак
имао толико времена да јед-
ним метком прострели ше-
рифову леву слабину пре
него што га је кундак пуш-
ке онесвестио.

Кад је бандит дошао све-
сти, био је без коштуље, а ру-
ке су му на леђима биле
сипете лисицама. Хенкова

кошуља постала је завој
на шерифовој рани и дрве
нела се од крви.

— Држи се, Хенк! —
Џејк га муну чизмом у реб-
ра. — Дуг је пут до Форт
Смита и до буваре!

ТРИН ВРЕДАН ЖИВОТА

Док су јахали кроз пус-
тош Оклахоме, шерифово
лице је постајало све бле-
ђе, завој од кошуље све
тамнији, а Хенк све рас-
положенији. Трећег дана
шерифова лева чизма је
била пуна крви, а он се
једва држао у седлу. Бан-
диту је било јасно да ће
кроз који сат чувар закона
треснути с коња, али је
Камени Џејк на време из
богате ризнице извукао не-
обичан трик.

Управо су дојахали до
једне притоке Арканзаса.

— Сјани и пиј! — рече
шериф и тешко склизну с
коња.

Док је Хенк испружен
потрбушке појудно пио из
реке, Камени Џејк га је
ударцем кундака послао у
царство снова.

Кад се опет освестио
Хенк прво јаукну, па се
запрепасти, а онда поче
дивље псовати: његова дес-
на рука била је једним па-
ром лисица везана за леву
шерифову руку, а десна
нога другим лисицама за
леву ногу лукавог Џејка
Јоса.

— Ти си полудео! — ви-
као је разбојник. — Зар
не видиш да ћеш кроз не-
колико сати бити лешина?

— Слушај ме добро, ба-
лавче! — мирно рече Џејк.
— Кључ од лисица бацно
сам у воду. Ако крепам, ос-

ЗАШТО ЈЕ ВРАНА НЕОБИЧНА?

— НАД БИ ЉУДИ БИЛИ КАО ПТИЦЕ, МАЛИ БРОЈ МЕЋУ ЊИМА БИ ПО СВОЈОЈ МУДРОСТИ ЗАСЛУЖИВАО ДА БУДЕ ВРАНА — НАПИСАО ЈЕ ПОЗНАТИ АМЕРИЧКИ ПРИРОДЊАК.

ка крилима одгурале до обале.

Ако је потребно, вране ће око свог нападнутог или рањеног друга направити круг и оштрим чврстим кљуновима штитити га од нападача.

Међутим, у животу врана можда је најзанимљивији њихов начин на који „деле правду“, која се састоји од суђења и извршења казне.

Врана којој треба да се суди стоји нешто по страни, а читава јато се густо збије. Веома дуго, понекад сатима, чланови јата „расправљајући“: њихови гласови се узбуђено дижу и спуштају. Најзад, пресуда је донесна: јато или одлеће и оставља преступника који више не сме да се прикључи заједници, или га једноставно, по кратком поступку, убије групним кључањем у главу.

Научници су покушали, и још покушавају, да одгонетну тајну правосуђа код вране. Док једни орнитолози претпостављају да је осуђеник заиста преступник или заражени болесник,

ника, имају „речник“ од најмање 25 различитих гласова. Доказано је да оне испуштају одређени крик кад примете да се приближава непријатељ, обично човек, јер вране готово и немају других непријатеља сем људи. Другим криком објављују да су нашле храну, трећим изражавају своју мржњу према совама.

Изгледа да и саме вране цене своје „гласовне способности“, јер често приређују праве „концерте“, где готово свака птица показује како „пева“. После сваке тачке, заједно се јавља цело јато, као да тако изражава своје мишљење о „певачу“.

Омиљена забава врана је и плашење крва. Често се дешава да врана нечујно слети на леђа краве која лежи и да је снажним ударцем кљуна тргне из дремеза. Неки природњаци су забележили случајеве кад су се вране „забављале“ слећући на чело старих људи док ови дремуцају на

Годинама је Џон Тепфер, страстан љубитељ коња и коњских трка долазио на тркалиште у северноамеричком граду Џорџтауну. Педесет петогодишњицишњи пензионер имао је обичај да у нарочитом кавезу доноси на хиподром и своју стару, омиљену врану Пита. Међутим, у септембру 1939. догодио се не свакидашњи случај. Захваљујући њему, необични Пит је ушао у историју и коњских трка и орнитологије, науке о птицама.

Пред почетак најужбудљивије трке, једног недељног послеподнева, Пит је изненада, иако до тада никад није проговорио ни речи, гласно и крештаво узвикнуо:

— Полази!

Научени да је то знак за почетак трке, коњи су јурили без подстицаја својих јахача. Неприпремљени за старт, неки цокети су пали и у општој збрци било је и смешних ситуација.

Тада је одлучено да се почетак коњских трка означава звоном. Није познато да је стари Пит научио да опонаша и звоњаву.

НЕПОГРЕШИВИ СТРАЖАРИ

Иако је распрострањена и честа у готово свим крајевима света, врана још није сасвим испитана и њен живот је за научнике умногоме тајна. Али, и по оним својим особинама које су добро познате, врана је врло необична птица.

Ако се готово ма која птица веже за ногу, она ће

упорно трзањем покушавати да се ослободи и одлети све док не падне од исцрпљености. Али, ако се нађе у таквом положају, једино ће неугледна врана показати да је нешто мало памети каткад потребније и драгоценије од сјајног и лепог перја. Ова птица никад неће непромишљено трошити своју снагу; уместо да трза канап, она ће га кључати кљуном све док га не прекине и тада дође до слободе.

Пишући о врани и њеној „промућурности“, један амерички стручњак за птице је рекао: „Кад би људи били као птице, мали број међу њима заслуживао би по својој мудрости да буде врана“.

У прилог овом његовом мишљењу и запажањима многих других орнитолога иде и огроман број ових птица. Упркос покушајима човека, понекад и непромишљеним, да се вране истребе јер су, наводно, веома штетне, ових птица данас има све више. Јер, као ретко која птица, врана може да открије опасност.

Ове необичне птице најчешће лете у јатима, у којима понекад има и неколико хиљада птица, али никад не слећу на терен где раније нису постављени „стражари“ и „извидници“ на најважнијим „тачкама“. Ови стражари показују невероватну способност у разликовању праве од лажне

опасности. Ако се у близини врана појави сељак с косом на рамену, говече или дете, она ће мирно тражити инсекте или скупљати зрнелу. Али, ако наиђе човек с пушком, зачује се нарочито грактање и читава јато зачас је у ваздуху.

ПРЕСТУПНИК ИЛИ ЖРТВА?

Мада изгледају прождрљиве и сурове, вране се пожртвовано и верно брину о свим угроженим члановима јата.

Један природњак је приметио две вране које су, одвојивши се од јата, слетеле у његов врт, где је он нешто раније оставио храну за врапца. Једна од врана била је велика и снажна, а друга закржљала и са сломљеном ногом. Рањена птица уопште није могла да се креће по земљи. Али, зато је ту била њена пратиља која је брзо трчкарала по врту, вредно скупљала храну и доносила је својој нејакој штићеници. Најзад су, после обилне гозбе, обе заједно одлетеле.

Орнитолог Едвард Форбаш видео је једном кад је рањена врана пала у реку. Лупајући крилима по води, она је очајнички крештала. И њен позив у помоћ није остао незапажен: убрзо је долетело стотинак врана које су се спустиле до саме воде и рањеног саплемени-

други тврде да је он жртва необичног и крвавог птичијег ритуала, који је за човека још велика загонетка.

Иако се не могу похвалити пријатним гласом, ове птице, по мишљењу науч-

сунцу. Њихова манија да скупљају све сјајне предмете је позната, па се дешава да каткад замене сјајну стаклену куглу у парку или врту са обичном ћелом.

И. Л.

КРИЛАТА ПОРОТА

НЕСТАЛИ ЗА МИНУТ

Од свих катаклизми људи су се одувек највише плашили вулканских ерупција. Трагедија града Помпеје који је 79. године пре н. е. затрпала лава Везува једна је од најтежих у историји човечанства. Шта, међутим, рећи за мало острво Кракатау у Сундском пролазу између Јаве и Суматре разрушеном 1883. године. После страховите ерупције вулкана Пербуатана, који је бацио у ваздух целу стеновиту масу острва, вода је прекрила место на којем је било острво, а настрадало је око 40.000 људи! Две године после тога ветар је носио дим и пепео чак до Европе! Још немилосрднији био је вулкан Мон-Пеле на Мартинику који је 1902. године вулканском ерупцијом уништио град Сен Пјер и то за мање од једног минута. Трагичан биланс: 30.000 мртвих! Ипак, све то не може ни да се упоређи са страдањем јапанске луке Јокахама. У земљотресу који је 1923. године задесио град савињено је са земљом 450.000 кућа, а погинуло или рањено 250.000 људи!

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР: КОД МАЈА

ПОСЛЕ ПРЕТРПЉЕНОГ
БРОДОЛОМА ЧЕЛИЧНИ
ГУСАР СЕ НАШАО НА
ЈЕДНОМ ОД ЗАЛИВ-
СКИХ ОСТРВА У
КАРИПСКОМ
МОРУ...

ТУ ЈЕ СРЕО БРАТА И
СЕСТРУ, ИТИЈУ И УКС-
БАЛА, ЧИЈИ ЈЕ ОТАЦ
БИО КРАЉ МАЈА. ОН
ЈЕ УБИЈЕН У ЈЕДНОЈ
ЗАВЕРИ...

МИ ТО МОРАМО ДА
УЧИНИМО!

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЖЕЛИ ДА ИХ
ВРАТИ У ЊИХОВ РОДНИ ГРАД МАЈА-
ПАН И ОТКРИЈЕ НАРОДУ ИСТИНУ...

ВИДЕЛИ СТЕ ДА
СЕ УБИЈА ВАШЕГ
ОЦА, КОКОМЕ,
ИСКРЦАО НА
ОСТРВО...

ОН ЖЕЛИ И
ВАШУ СМРТ!
ВИ СТЕ
САДА ОДРА-
СЛИ И ОН
ВАС СЕ
БОЈИ!

АЛИ МИ СМО ГА ПРЕДУ-
ХИТРИЛИ И СТИЋИ БЕМО
ПРЕ ЊЕГА У МАЈА-
ПАН!

НЕ ЗНАМ КАКО ДА ТИ
ЗАХВАЛИМ ЗА СВЕ ШТО
ЧИНИШ ЗА НАС!

БИЋУ СРЕЊАН АКО ОСТВА-
РИМО НАШ ПЛАН!

МА КАКО СЕ КАЖЕ
"МАФИОНИЧАРСКИ
ТРИК" НА ЈЕЗИКУ
МАЈА?

ПУСТИ ТО САД,
МЕРЛИНИ! ПО-
ГЛЕДАЈ ТЕ СТЕ-
НЕ ИСПРЕД НАС!

АЛИ ЗАХВАЉУ-
ЈУКИ СПРЕТНО-
СТИ И СНАЗИ
ЧЕЛИЧНОГ
ГУСАРА...

...УСПЕЛИ СУ ДА САВЛАДАЈУ
ОВУ ПРЕПРЕКУ.

ЗА ТО ВРЕМЕ КОКОМЕ И ЊЕГОВИ ЛУ-
ДИ ПРЕТРАЖИВАЛИ СУ ОСТРВО КОЈЕ
СУ ИТИЈА И УКСБАЛ УПРАВО НАПУСТИ-
ЛИ...

МОРА ДА СУ ТУ НЕГДЕ!
ТРАГАЈТЕ ДАЉЕ!

ИЗНЕНАДА...

КОКОМЕ,
ОВАМО! БРЗО!

ПОГЛЕДАЈ
ОВА ИСЕЧЕНА
СТАБЛА!

ДО ЂАВОЛА!
НАПРАВИЛИ СУ
СПЛАВ И ПОБЕ-
ГЛИ!

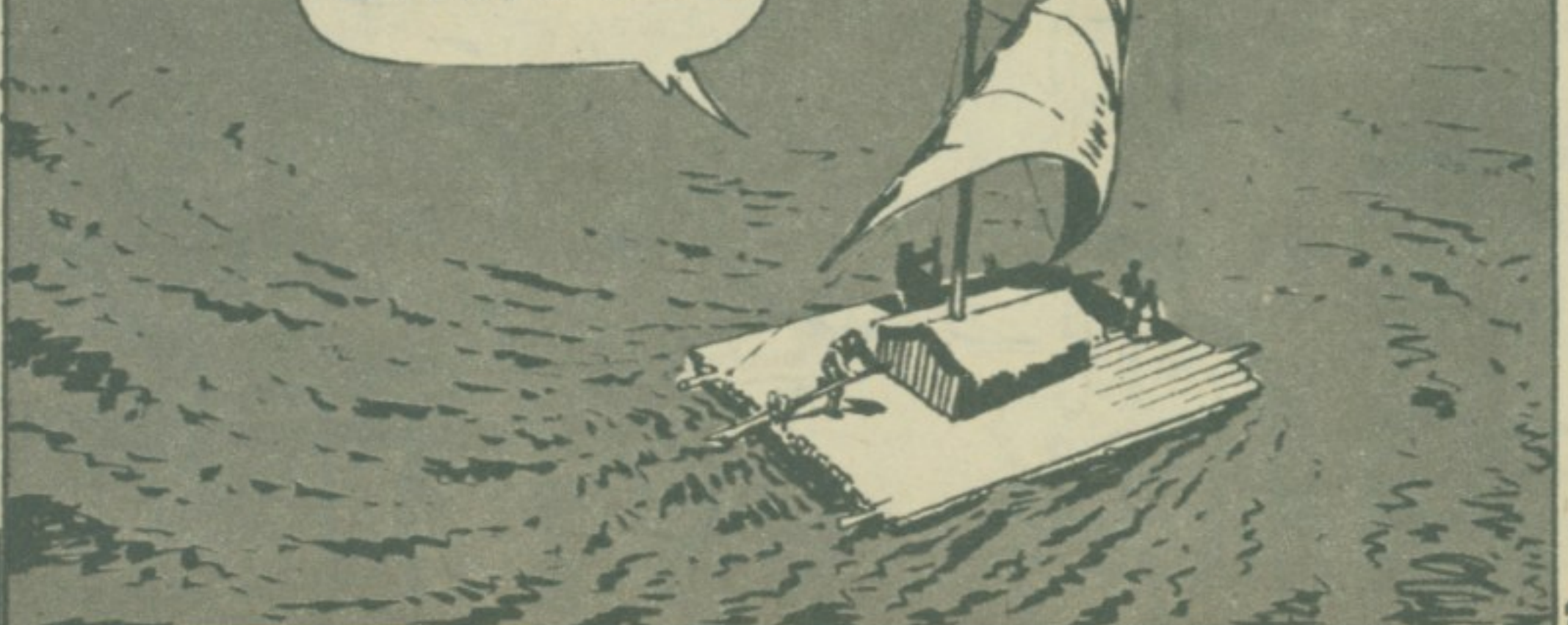

НЕ ЗНАМ ШТА
СУ НАУМИЛИ,
АЛИ НЕ СВИЂА
МИ СЕ СВЕ
ОВО! ВРАКАМО
СЕ У МАЈАПАН!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ЊЕГОВИ
ПРИЈАТЕЉИ БИЛИ СУ ВЕК У БЛИЗИНИ КОПНА...

УРАА!
СТИГЛИ СМО!

НЕ ДАЛЕКО ОД ОБА-
ЛЕ ЈЕДАН ПАСТИР
ЈЕ ЧУВАО СВОЈЕ
СТАДО...

ОДЈЕДНОМ ЈЕ ПОЧЕО
УПЛАШЕНО ДА БЕЖИ...

УГЛЕДАО ЈЕ НЕОБИЧАН ПРЕД-
МЕТ КАКО ЛЕТИ...

ДОНЕО САМ ВАМ
ЧАЈ, САХИБЕ!

ЈЕ ЛИ С ЛИ-
МУНОМ?

АЛИ НЕ-
МАМО ВИШЕ
ЛИМУНА!

СПУСТИЋЕ-
МО СЕ ОВДЕ
И ПОТРА-
ЖИТИ
ГА!

ЦЕЛИЧНИ РУСАР И ЊЕГОВИ ПРИЈА-
ТЕЉИ ВЕЋ СУ СЕ ИСКРЉАЛИ...

АААХ!

МА, ШТА МУ ЈЕ?
МЕК НЕК, МИСЛИШ
ЛИ ДА СЕ УПЛА-
ШИО КАД ЈЕ МЕНЕ
УГЛЕДАО?

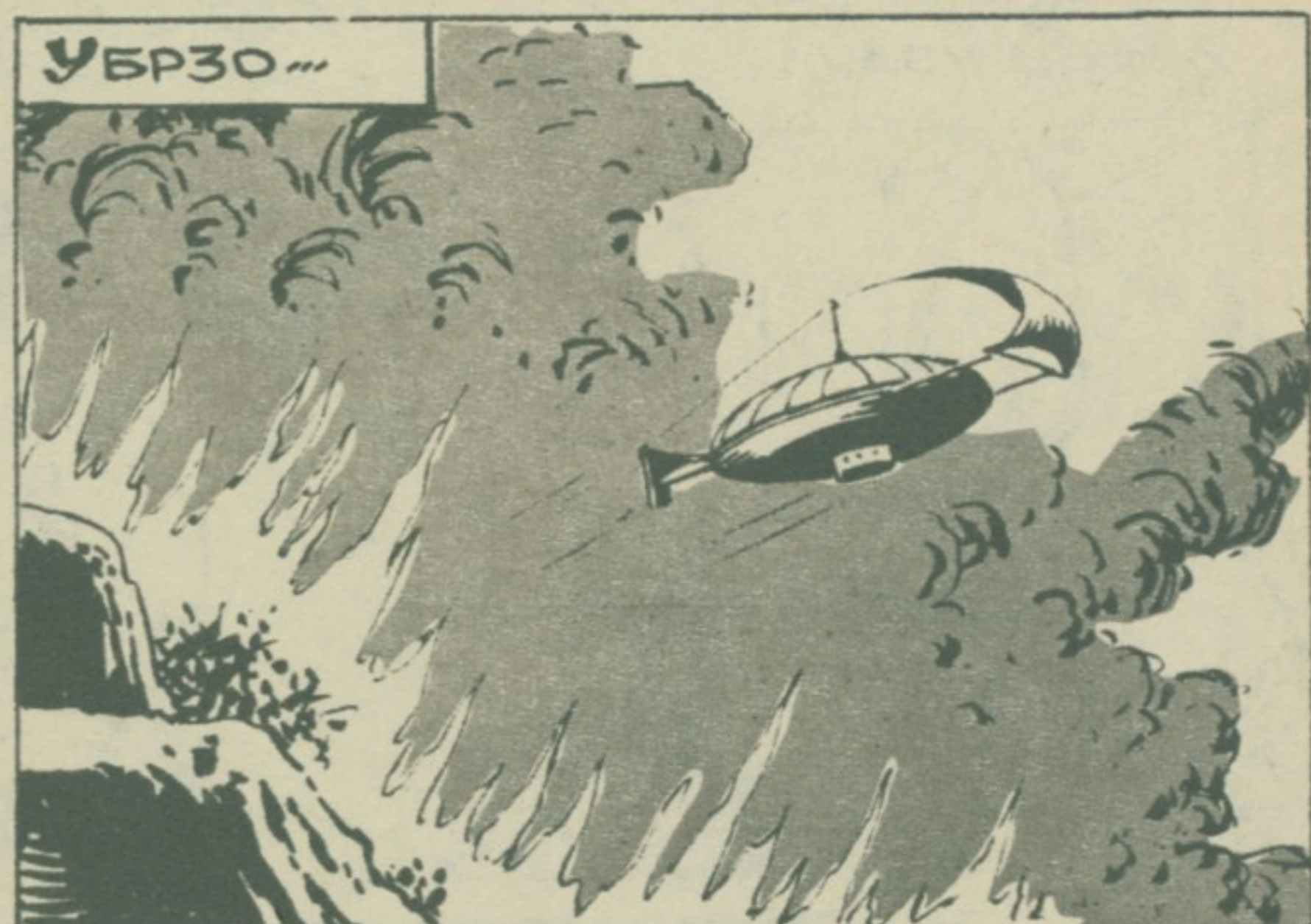
НЕ БОЈ СЕ! МИ СМО
ПРИЈАТЕЉИ! ЗАШТО
БЕЖИШ?

ЊЕН УЈАК МИ ЈЕ ПОКАЗАО
ПЛАН СВОГ БРОДА. ЗАЈЕДНО
СМО ГА ГРАДИЛИ...

У СТВАРИ, КОН-
СТРУИСАЛИ СМО
ДВЕ ЛЕТЕ-
ЛИЦЕ!

У ЈЕДНУ СМО
СЕ УКРЉАЛИ
ЧАНДРА
И ЈА...

... А У ДРУГИ БЈАНКА
И ЊЕН УЈАК!

И ГДЕ СУ СА-
ДА ОНИ?

НЕСТАЛИ
У ОЛУЈИ КО-
ЈА НАС ЈЕ
ЗАДЕСИЛА
ПРОШЛЕ
НЕДЕЉЕ!

ПРЕТРАЖИО
САМ ЧИТАВ ОВАЈ
КРАЈ, ДЛИ ОД
ЊИХ НИ ТРАГА!

ЦЕЛИЧНИ ГУСАР СЕ ЗАРЕКАО ДА ЋЕ ИХ
НАЋИ, А ОНДА ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА СЕ ЊЕМУ
ДОГОДИЛО...

ДОРЈАНЕ, ТВОЈ
БРОД БИ МОГАО ДОБРО
ДА МИ ПОСЛУЖИ!

ЊИМЕ
БИХ МОГАО
ДА СТИГНЕМ
У МАЈАПАН
ПРЕ КОКОМЕА
И ОТКРИ-
ЈЕМ НАРО-
ДУ ИСТИ-
НУ!

ОБЈАСНИЛИ БИ СВИМА ДА ЈЕ КО-
КОМЕ УБИО ИТИЈИНОГ И УКСБАЛО-
ВОВО ОЦА И ТАКО СЕ ДОКОПАО
ВЛАСТИ!

БИЋЕ МИ
ЧАСТ ДА ВАМ
СТАВИМ
СВОЈ БРОД
НА РАСПО-
ЛАГАЊЕ!

ДОРИЈАН ЈЕ УПРАВИО ЛЕТЕ-
ЛИЦУ ПРЕМА МАЈАПАНУ...

...КУДА СЕ УПУТНО И
КОКОМЕ СА СВОЈИМ
ЉУДИМА.

ИТИЈА И УКСБАЛ
СУ СИГУРНО КРЕНУЛИ
ЗА МАЈАПАН... ДАЛИ
ПРЕДУХИТРИЋУ ИХ!

ЧАК И ДА
СТИГНУ ПРЕ
МЕНЕ, НЕ МО-
ГУ НИШТА
ДА УЧИНЕ
ПРОТИВ
МОЈИХ ЉУДИ
КОЈИ СЧУВА-
ЈУ ГРАД!

ТОМ ТРЕ-
НУТКУ...

ОВАМО БРЗО! НЕШТО
НЕОБИЧНО САМ ПРОНА-
ШАО У ШУМИ!

КОКОМЕ ЈЕ ПОШАО
ЗА КОЊАНИКОМ...

ШТА ЈЕ
ТО?

КО СУ ОВИ
РАТНИЦИ,
БЈАНКА!

ПССТ! НЕ ЗНАМ, АЛИ
МИ НЕ УЛИВАЈУ ПО-
ВЕРЕЊЕ! БИЋЕ БОЉЕ
ДА НАС
НЕ ОТ-
КРИЈУ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ИЗНЕНАДАН КРИК
ТРГАО ЈЕ КОКОМЕО-
ВЕ РАТНИКЕ...

ТАМО
ЈЕ НЕ-
КО!

ДО ЂАВОЛА! БЕ-
ЖИМО ОДАВДЕ!

СТАНИТЕ, АКО НЕ
ЖЕЛИТЕ ДА НАРЕДИМ
СВОЈИМ СТРЕЛЦИМА
ДА ГАЂАЈУ!

ЧЕМУ ОВО
СЛУЖИ? КАКО
СТЕ ДОСПЕЛИ
ОВАМО?

НЕКУ ИМ РЕКИ ДА ЈЕ
ОВО ЛЕТЕЛИЦА! ОВАЈ
ТИП МИ ИЗГЛЕДА
МНОГО ОПАСАН!

ХЕЈ, НЕ ШАПУЊИ!

НИТКОВЕ! УДАРАШ
СТАРЦА!

ТАДА СЕ СОКОЛО-
ВИ УСТРЕМИШЕ
НА БЈАНКУ...

СКУПО БЕШ МИ
ПЛАТИТИ ЗА
ОВО!

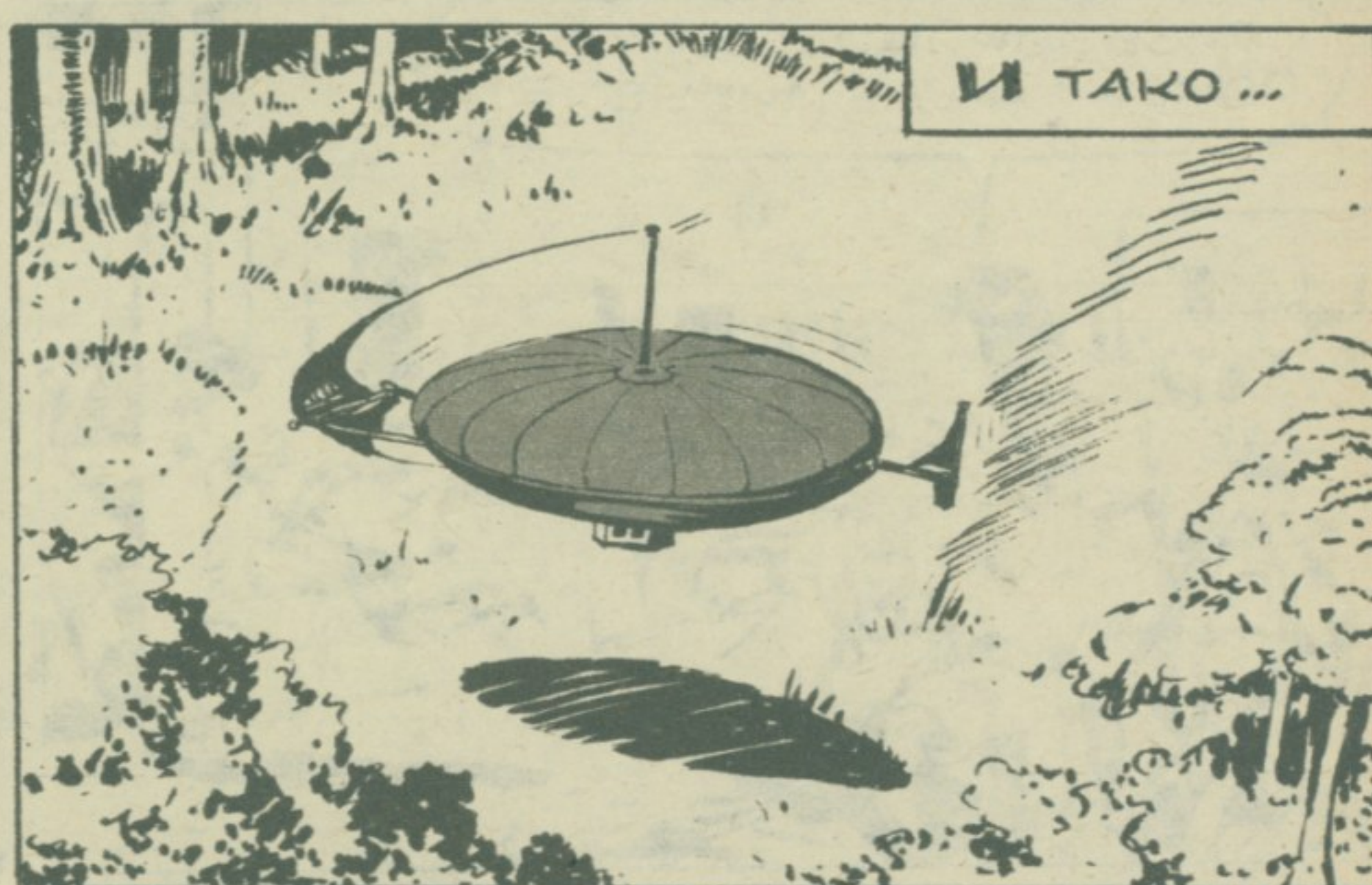
НЕ! ОТКРИКУ ТИ ТАЈНУ
ОНОГ ПРЕДМЕТА, САМО
МОЈУ НЕКАКУ ОСТАВИ
НА МИРУ!

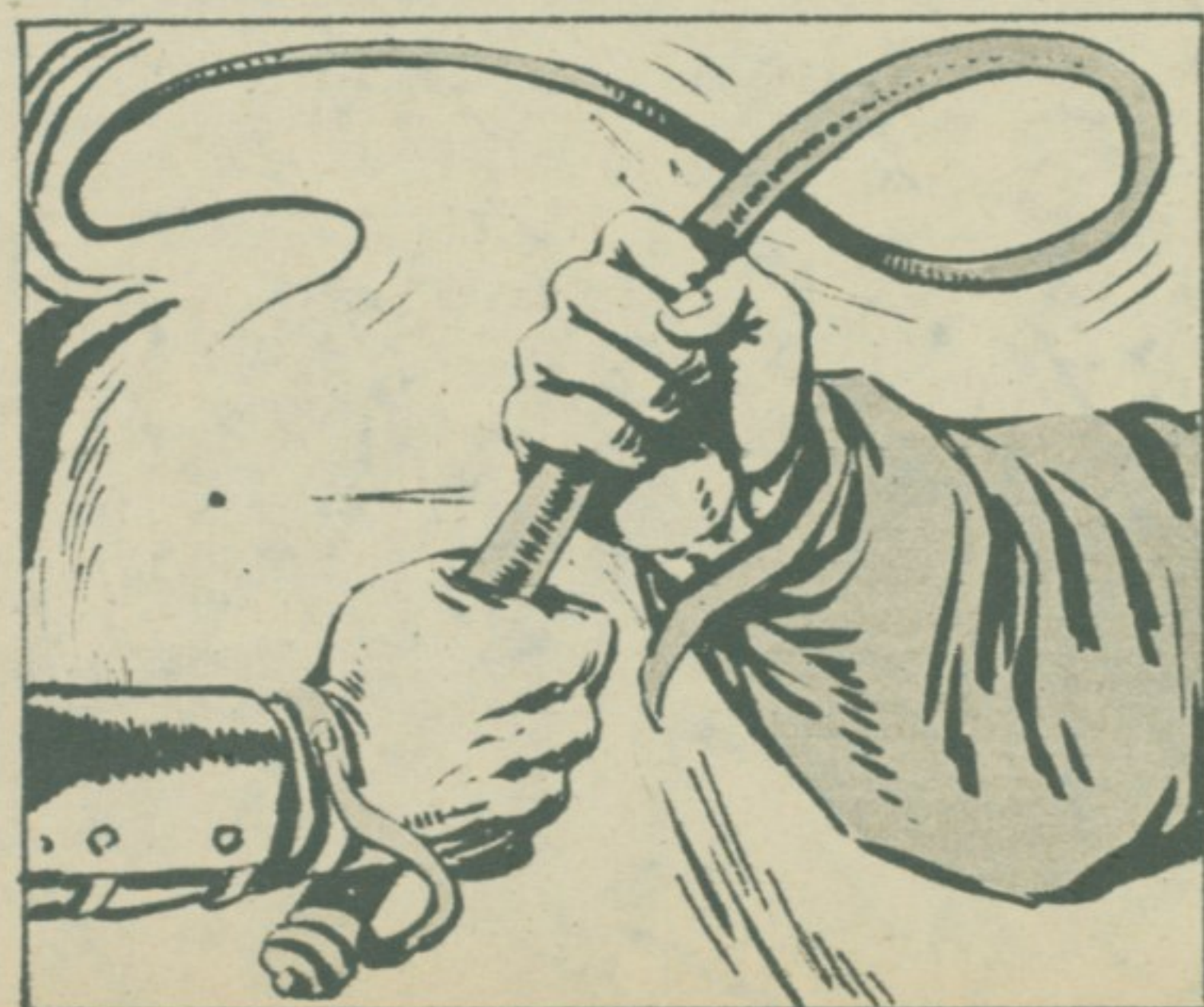
У БРЗО...

ПА ТО ЈЕ ФАН-
ТАСТИЧНО!
БРОД КОЈИ ЛЕ-
ТИ!

ХАЈДЕ МАЛО
ДА СЕ РАСХЛА-
ДИШ!

ТАКО! ТО ЋЕТЕ
ОПАМЕТИ-
ТИ!

А ЧАНДРА ЈЕ
ОПЕТ ЗАСПАО!
ШТЕТА, ПРОПУС-
ТИО ЈЕ ДАВИДИ
СЈАЈНУ ПРЕДСТА-
ВУ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ КОКОМЕ
И ЊЕГОВИ ЗАРОВЊЕНИЦИ
СТИГЛИ СУ ПРЕД МАЈАПАН...

КАПЕТАН ЈЕ БЕСНЕО. ИСПАО
ЈЕ СМЕШАН ПРЕД СВЕТОМ...

ГРАЂАНИ МАЈАПАНА СУ
РАЗДРАГАНО КЛИЦАЛИ...

ОХРАБРЕНИ ПОСТУПКОМ
МЕК НЕКА И САМИ СУ СЕ БА-
ЦИЛИ НА КОКОМЕОВЕ ВОЈНИКЕ...

УКСБАЛА И ИТИЈУ СУ
ПОНЕЛИ У КРАЉЕВСКУ
ПАЛАТУ...

У ЛЕТЕЋЕМ ТАЊИРУ

Око Месечевог средишта постоји леп појас у којем буја биљни и животињски свет а људи живе удобно. Наша лабораторија налази се иза самог Месечевог руба, на месту невидљивом са Земље, у умеренијем, хладнијем појасу тог сателита.

Ово нису моје речи. По тврђењу Џорџа Адамског, првог и можда најчувенијег аутора списа о летећим тањирима, он лично чуо их је од једног Сатурновца кога је сreo у кафани!

Непознати га је потом превезао у свом тањиру чак до неколико хиљада километара изнад Месечеве површине. Тај лет се одиграо, по тврђењу Адамског, 1955. године. Сам ми је о њему причао и признајем да сам био помало сумњичав.

МАРСОВАЦ У ШКОТСКОЈ

Па ипак, већ тих дана много се говорило о летећим тањирима. Они су убрзо добили стручан назив НЛО „неидентификовани летећи објекти“ (УФО) а људи који верују у бића из свемира поделили су се у два тора.

С једне стране су такозвана „контактирана лица“, то јест они који одржавају везу са бићима с других планета. Међу њима је и један од следбеника Адамског, Седрик Алингам, који каже да је налетео на Марсовца шетајући шкотском обалом. Ту спада и такозвано „Етеријусово друштво“ чијим члановима управља сам господар Етеријус — он живи на Венери и чак оданде утиче на временске прилике на Земљи!

У другом торау су трезвенији истраживачи који презиру оне што „контактирају“ али, свеједно, ни сами не сумњају у то да нека свемирска сила помно мотри на нас.

Да разјасним свој став: лично никада нисам видео летећи тањир. Али, истина је да никада нисам видео ни афричког вепра, па ипак то није разлог да тврдим како он не постоји. По пут већине астронома, и ја сам убеђен да је живот у васиони раширена појава мада су се планете нашег система показале као крајње негостољубива места. Изузетак је, наравно, Земља која би нам савршено одговарала кад бисмо били довољно разумни да је не пустошимо.

Земља је стара између три и четири милијарде година и има цивилизацију способну да испушта ракете на удаљености од много милиона километара. Од старијих цивилизација могле би се очекивати и далеко веће способности. Дакле, летећи тањир нису немогући.

Ипак, брине ме то што још нико није успео да докаже да је изблиза видео летећи тањир, а како ли

разговарао с његовом посадом — језик не би био проблем пошто сва бића из свемира, бар колико смо чули, говоре одличан искварени енглески!

Приказане су многе фотографије на којима „свемирски бродови“ упадљиво личе на абажуре — зли језици тврде да то и јесу абажури! Код других снимака ради се о очигледним фото-ефектима који, ваља признати, врло личе на та-

ЈЕДАН АМЕРИКАНАЦ ОПИСАО МИ ЈЕ СВОЈЕ ПУТОВАЊЕ СВЕМИРСКИМ БРОДОМ КОЈИМ ЈЕ УПРАВЉАЛА ЛЕПА ВЕНЕРИЈАНКА. ЊЕГОВА ЉУБОМОРНА СУПРУГА ЗАТРАЖИЛА ЈЕ РАЗВОД БРАКА И — ДОБИЛА ПАРНИЦУ!

Поуздано је само да има очевидаца спремних да се заједно како су изблиза виде летеће тањире или

засенак једна емисија вести бразилског радија. Спикер коме је управо речено да ће бити отпуштен као

Пол Бејнс (лево) и Џон Стивенсон само су двојица од многих поклоника летећих тањира у Британији. Сниман их приназује на послу са детектором за откривање УФО-предмета који су сами конструисали.

њире. Неке од ових варки су намерне, неке случајне, али мислим да су поклоници УФО-предмета већином добронамерне и искрене особе које никога не желе да преваре.

МЕЋУ-ПЛАНАТАРНИ СКАНДАЛ

Сви ови, како их ја зовем, „слободни мислиоци“ имају нешто заједничко: уверени су да некаква званична забрана спречава објављивање података који би иначе непобитно доказали њихове приче. Сваки прави „тањириста“ верује да у кабинетима разних светских влада постоје тајна досијеа крцка информација које би револуционисале народно предање о посатама из свемира.

чак били у њима. Чудна случајност, велики број Американаца видео је Марсовце и осетио на кожи топлотне зраке из свемира 1938. године, одмах после чувене шале глумца Орсона Велса који је преко ра-

вишак радне снаге прославио је то тако што је измислио вест да ће Месец за неколико часова ударити у Земљу. У држави је настала паника.

Могу се похвалити да сам лично проверавао неколи-

Патрик Мур је уважени британски астроном чијој телевизијској емисији „Ноћно небо“ многи лаици дугују оно што знају о звездама. После дугогодишњег истраживања овај научник сматра лако могућим да нека друга цивилизација будно мотри на нас.

дија прочитао одломак из романа „Рат светова“ Х. Џ. Велса и убедио слушаоце да су Марсовци стигли на Земљу.

Неколико година касније Велсову шалу башила је у

ко извештаја о појави УФО предмета. Јула 1963. године, сећам се, на једној ледини близу енглеског града Шафтсберија осванули су неки необични кратери. Стигао сам тамо у главо доба

ноћи и открио да пољана врви од живота. Један човек представио се као Рандал и са важним изразом лица рекао како је послат из оближње ракетне базе. Чудно, када сам касније отишао у ту базу да се распитам, нико није могао да се сети његовог имена. Рандал је такође тврдио да је једном раније наишао на олупину летећег тањира са Урана који је незгодно слеетео због неспретности пилота.

Био сам и у енглеском граду Ворминстеру, главном стетишту британских поклоника УФО-предмета, да разговарам са аутором књиге „У летећем тањиру“. Овај Американац описао ми је своје чаробно путовање у свемирском броду којим је управљала лепа Венеријанка. Прича је имала тужан завршетак: његова супруга затражила је развод брака због девојке са Венере и — добила парницу! Био је то први међупланетарни скандал у историји!

Разговарао сам и са члановима Етеријусовог друштва чији је председник Џорџ Кинг званични представник Земље у међупланетарном парламенту (парламент заседа на Сатурну)! После свега тога, и поред урођене ми скромности, сматрам се познаваоцем предмета.

ВИКЕНД У ДРУГОЈ ГАЛАКСИЈИ

Истина је да на небу има појава које још нико није успео да објасни. Када се уклони сав коров, то јест све лажне изјаве, погрешна тумачења и уображења, још преостају неки загонетни искази. По мом мишљењу, бављење летећим тањирима је, ако ништа друго, преурањено. Још има нерасветљених „овоземаљских“ тајни — таква је, на пример, жарна кугла или лоптаста муња.

Често се питам како би се људи понашали када би се на неком јавном месту одишта спустио свемирски брод. Волео бих да срдочно дочекамо посаду, али нисам сигуран да би тако и било.

Што се мене тиче, ништа ми не би било драже него да сретнем Марсовца или чак некога са Сиријуса. Одмах би га позвао да гостује у мојој телевизијској емисији „Ноћно небо“. У ствари, ове речи важе као позив: ако неко биће из свемира случајно чита ове редове, молим да ми телефонира чим нађе времена!

Моја последња реч нека буде признање једној жени коју сам упознао прошле године, сећам се како ми је сасвим озбиљно, у поверењу, открила да има пријатеље у сазвезђу Алфа Кентаура и да тамо преводи сваки викенд.

Неки људи баш имају среће!

Патрик Мур

ЈА И КЛИНЦИ — ОСВЕТНИЦИ

ПОЛАКО САМ КОРАЧАО СА ФЛАШОМ У ИСПРУЖЕНОЈ РУЦИ. ЧИНИЛО МИ СЕ ДА ЈЕ НАПУЊЕНА НЕКИМ ТЕЧНИМ ЕКСПЛОЗИВОМ И ДА ЋЕ СВАКОГ ЧАСА ГРУНУТИ

— Вајн!..

Разумео сам: желео је да му купим вино. Морао сам да послушам. Док сам журио улицом, прикључио ми се друг из суседства. У кафану „Кикевац“ нисам хтео да идем јер сам власнику дозлогрдио несташлукима. Поред тога нисам га ни волео зато што се причало да сарађује са непријатељем. Пошао сам у оближњи бифе.

Власник ме је прво упитао за кога купујем вино, а онда узео флашу коју сам му пружио, сагнуо се иза шанка и напунио је до врха.

— Ево, децо, однесите

сирће! — намитнуо је шететски.

Гледао сам га згрануто. Док сам се враћао кући спопао ме је страх. Корачао сам полако и држао флашу у испруженој руци као да је унутра течан експлозив који због потреса може сваког часа експлодирати! Чим сам предао официру „вино“, заждио сам на капију. Ни сам ни стигао до ње, а двориштем се проломише клетве. Окренуо сам се и у магновењу видео Немца који је трчао за мном витлајући пиштољем! Није ме стигао, али како се о-

СИРЋЕ ЗА НЕМАЧКОГ ОФИЦИРА

Тужан је био Београд 1941. У окупираном граду Немаца је било свуда. Понашали су се бахато и хапсили за ситницу. Народ им је одговарао мржњом и илегалним акцијама.

Имао сам тада једанаест година, али сам одмах схватио шта значи рат, полицијски час, глад и зима кад се цвокоће у хладној соби јер огрева није било ни за лек. Ипак, био сам дете које се тешко могло одрећи игра и несташлука. А како сам се растом издвајао од вршњака са Чубуре, старог београдског краја где сам живео, важио сам и за „глазног“ међу друговима. Додуше, нисам био горопадан, али сам у несташлукима био ненадмашан. Разуме се, уз мене је увек била и дружина: само у мојој згради, а она је била приземна и дугачка са великим бројем малих станова, било је много деце.

Обилато смо користили закупљеност родитеља свакодневним бригама те смо тако више били напољу него у кући. Знатижеља нас је вукла да завлачимо нос тамо где нам није место и да видимо све што се дешавало у граду. Посматрали смо вешања родољуба на

Теразијама, отрчали као без душе у Гробљанску улицу чим смо чули да је запаљена немачка гаража, уживали у бесу полицајаца због скупаторских прогласа стргнутих са зидова... Тако је у мени и друговима све више нарастала мржња против Немаца, а дани пролазили у смишљању освете.

СНЕЖНА АРТИЉЕРИЈА

Прва прилика указала нам се са доласком зиме. Снег је вејао неколико дана и готово затрпао дворишта. Договорили смо се с децом из зграде да га избацимо на улицу. Пошто је наша улица важила за једну од главнијих у Београду јер је спајала Црвени крст са Славијом, њом су стално пролазили аутомобили немачких официра. Знајући то, паде ми на памет идеја да од избаченог снега начинимо на улици велику гомилу и тако закрчимо саобраћај. Приоусмо на посао и за десетак минута све је било готово. Притајили смо се иза дворишне оgrade и чекали.

Убрзо се појавила црна лимузина. Возач, неки виши официр, мислећи да се може пробити, дао је

гас и залетео се колима што је могао јаче. Узалуд, кола су се просто насадила на снег и стала. Грдећи на сав глас, Немац је изашао напоље, а за њим и његова сапутница носећи у руци мрежу са јајима.

Задржао сам поглед на мрежи и тихо дошапнуо друговима:

— Правите грудве и на мој знак крећемо с брзом палбом у јаја. Важи?

Дечаци се сложише. У трен ока „муниција“ је била спремна и „тешка артиљерија“ прорадила. Није пошао ни минут, а у мрежи су остале само љуске! Жена је панично вриштала и брисала капут низ који се сливало десетак жуманаца и белаца. Док је збуњени официр дошао себи и извадио пиштољ, нас није више било у близини.

КАФЕЦИЈИНА ПОДВАЛА

Једног дана бануо је у посету некој жени која је становала сама у мојој згради један немачки официр. Управо сам крећуо да се играм када је и он изашао у двориште. Позвао ме је прстом, тутнуо у руку новац и празну флашу и промрљао:

вино немачком официру и вратите му новац! А кад му предате флашу, бежите!

— Зашто? — упитао сам жмиркајући.

— Зато што је унутра

сећао кад је почео да пије „вино“ није тешко замислити!

Богољуб Мандушић,
електричар
Београд, Прибојска 9
(Хонорар: 300 дин.)

ТАКСИ НА ПАРУ

Америчка аутомобилска фирма АМФ конструисала је парни аутомобил и победила на конкурс за „најчистији“ такси. Уместо бензинског мотора електронски такси-аутомобил има парни двоцилиндрични мотор од 105 КС. Дужина аутомобила је 457 см, ши-

рина — 180, висина 175, а достиже брзину од 120 км на час. Већ после једанаест секунди од укључења мотора достиже се брзина од 72 км на час. Аутомобил је добро конструисан и прошао је све тестове, тако да се аутомобилски концерни отимају о њега.

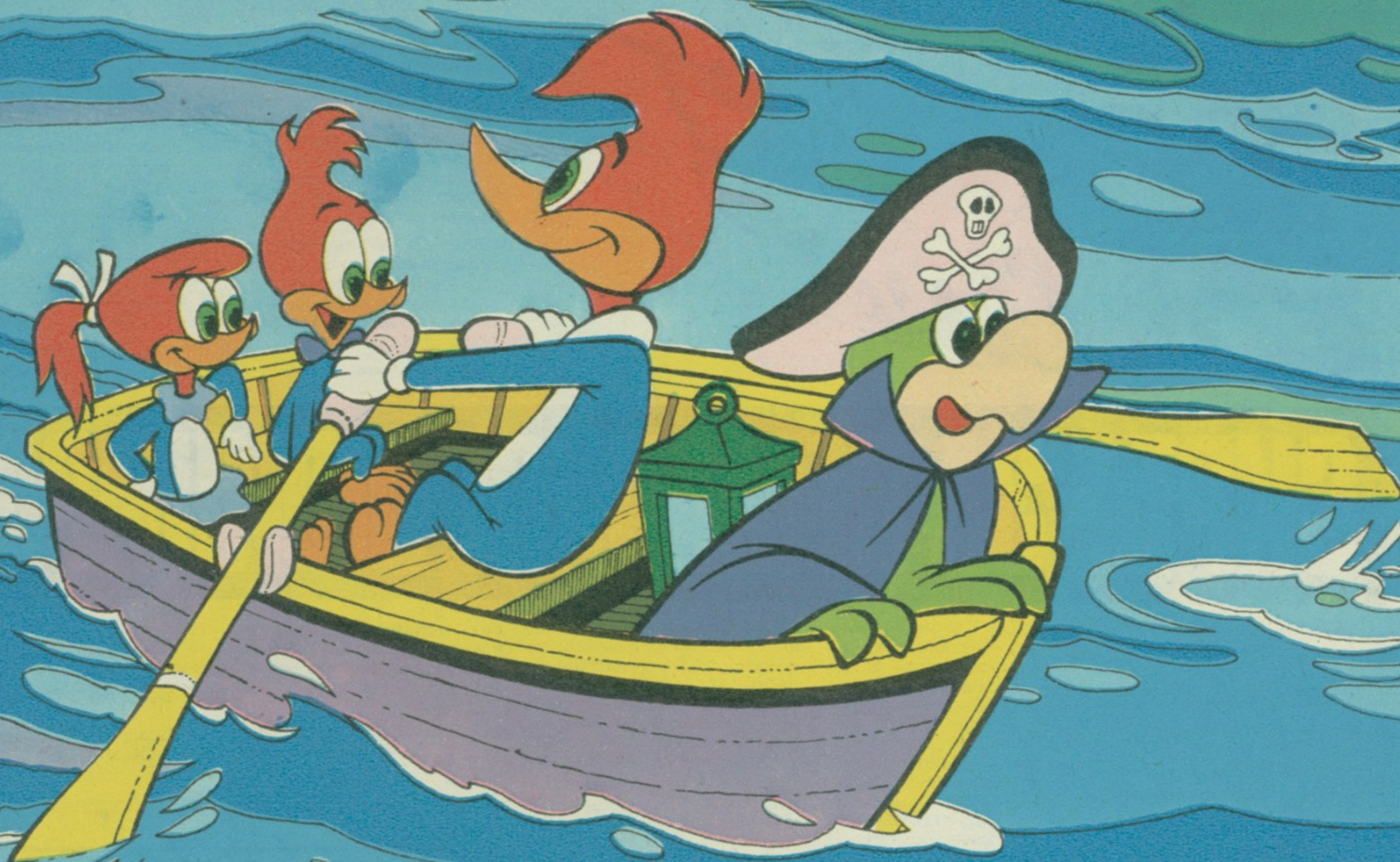

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

ЈЕ ПРИПРЕМИО ЗА ВАС

ВАШ ОМИЉЕНИ ЈУНАК И СТАРИ ЗНАНАЦ СА ТВ ЕКРАНА
пера детлик
У КЊИГАМА - СЛИКОВНИЦАМА

ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА I—III
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ГУСАРСКО БЛАГО
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ВУК
ПЕРА ДЕТЛИЋ И МЕДА ДРВОСЕЧА

Први пут на нашем језику, ћирилицом, појављују се ове књиге-сликовнице о Пери Детлићу, његовим сестрићима и пријатељима, о њиховим пустиловинама и доживљајима. Књиге су у луксузном, тврдом пластифицираном повезу, у потпуности штампане у боји, илустроване од прве до последње странице! Цена је приступачна: 210 динара за све три књиге-сликовнице које ћете платити тен када их поштар донесе.

Комплет ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, (I—III књига) можете да добијете ано испуните наруџбеницу, залепите је на полеђину дописнице и пошаљете на адресу: »Политикин забавник«, Манедонска 29, 11001 Београд

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

НАРУЏБЕНИЦА

ОВИМ неопозиво наручујем ДОЖИВЉАЈЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, I—III по цени од 210.— динара. — Износ ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу

_____ (Име, очево име и презиме)

_____ (Поштански број и место)

_____ (Улица и број стана)

_____ (Потпис купца)

ПОЕМА О ЭКСТАЗИ

0345 СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ: Симфонија бр. 3, Симфонијски оркестар Радио-Москве, диригент Евгениј Светланов

0663 МОЦАРТ: Симфонија бр. 40 и Симфонија бр. 26, изводи Московски камерни оркестар, диригент Рудолф Варшај

01109 ШОСТАКОВИЧ: Казна Стенке Разина (поема за бас, хор и оркестар), текст. Е. Јевтушенко, солиста Итала Громадски (бас), Симфонијским оркестром Московске филхармоније диригује Кирил Кондрашин

СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ
SERGEI RACHMANINOV
SYMPHONY NO. 3

01351 АЛЕКСАНДАР СКРЈА-БИН: Поема о екстази — СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ: Острво мртвих (симфонијска поема), изводи Државни симфонијски оркестар СССР-а, соло труба Л. Володин, диригент Евгениј Светланов

01353 ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Селаше на великог уметника (трио за клавир, виолину и виолончело), изводи Д. Башкиров (клавир), Безробни (виолина) и М. Хомицер (виолончело)

01381 ПРОКОФЈЕВ: Золушка (фрагменти из балета), Велики симфонијски оркестар Совјетске радио-дифузије, диригент Генадиј Рождественски

01417 СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ: Концерт број 4 за клавир и оркестар — СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ: Концерт бр. 3 за клавир и оркестар, Николаја Петрова за клавиром прати Велики симфонијски оркестар Радио-Москве и диригент Рождественски
01419 СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ: Симфонија бр. 1, изводи Државни симфонијски оркестар СССР-а, диригент Светланов

01515 МОЦАРТ: Симфонија бр. 41, под диригентском палицом Рудолфа Варшаја изводи Московски камерни оркестар

01521 ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 4, изводи Државни симфонијски оркестар СССР-а, диригент Евгениј Светланов

СЕРГЕЈ РАХМАНИНОВ
SERGEI RACHMANINOV
SYMPHONY NO. 3

Уз велики попуст „Политикин забавник“ је обезбедио својим читаоцима грамофонске плоче са класичним делима музичке уметности: симфонијама, концертима, сонатама, операма, балетом... Совјетски мајстори звука: Симфонијски оркестар СССР-а, Оркестар Бољног театра, Симфонијски оркестар Московског радија, Хор и оркестар Московског музичког театра, Руски академски хор, Симфонијски оркестар националног радија... изводе најпознатија и најпризнатија дела Чајковског, Бетовена, Моцарта, Шостаковича, Рахмањина, Брамса, Римског-Корсакова, Мусорскаго, Баха... Диригентска палица је у рукама Генадија Рождественског, Кирила Кондрашина, Евгенија Светланова, Давида Ојстраха, Ростроповича, Фон Карајана...

Ово је могућност да по необично ниским ценама обогатите своју дискотеку делима класика. Цена једне велике плоче износи само 65,00 динара. Међутим, на наруџбеници не сме бити мање од две плоче јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу и пошаљете на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући. ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

01525 ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 6, изводи Државни симфонијски оркестар СССР-а, диригент Светланов

01546 ХЕКТОР ВЕРЛИОЗ: Фантастична симфонија, Велики симфонијским оркестром Радио-Москве диригује Рождественски

01575 ИГОР ОЈСТРАХ на виолини изводи Концерт бр. 1 С. Прокофјева и Камерну музику бр. 4 Паула Хиндемита уз пратњу Великог симфонијског оркестра Радио-Москве и диригента Рождественског

01585 МОЦАРТ: Концерт бр. 3 за виолину и оркестар и ФЕЛИКС МЕНДЕЛСОН: Концерт за виолину и оркестар, изводи Валериј Климов и Државни симфонијски оркестар, диригент Максим Шостакович

01611 ЈОСИФ ХАЈДН: Симфонија бр. 82 и БЕТОВЕН: Јевска симфонија, изводи Велики симфонијски оркестар Радио-Москве, диригент Рубен Вартијан

01723 АНТОЛИЈ БЕЉАЈЕВ: Руски карусел

01767 РИМСКИ-КОРСАКОВ: Шехерезада, изводи Државни симфонијски оркестар СССР-а, диригује Евгениј Светланов

01783 КЛОД ДЕВИСИ: Иберија и МОРИС РАВЕЛ: Шпанска рапсодија, изводи Симфонијски оркестар Московске филхармоније, диригент Кондрашин

01923 ВАЛЕНТИН БЕГЛАЕН: Циганске песме и старе романсе из позоришних и других представа

01925 Д. ОЈСТРАХ (виолина) и ФРИДА БАУЕР (клавир) изводе Шубертов: Дво и Фантазију за виолину и клавир

01987 ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Франческа да Римини (симфонијска фантазија према Дантеу) и Хамлет — увертира — (фантазија према Шекспиру), изводи Национални симфонијски оркестар СССР-а под управом Светланова

02013 ЧАЈКОВСКИ: Концерт бр. 1 за клавир и оркестар, изводи Свјатослав Рихтер (клавир) уз пратњу Симфонијског оркестра националне лењинградске филхармоније, диригент Мравински

02015 ЕМИЛ ГИЛЕЛС (клавир) уз пратњу Московског камерног оркестра и диригента Варшаја изводи Хајднов Концерт за клавир и оркестар и Моцартов Концерт бр. 21 за клавир и оркестар

02017 ЧАЈКОВСКИ: Серенала за гудачки оркестар и Италијански капричо, изводи Симфонијски оркестар СССР-а и диригент Светланов

02103 РУСКИ АКАДЕМСКИ ДР-СА диригентом Георгијем Пантјуковим

02103 РУСКИ НАРОДНИ ДР-ЖАВНИ ХОР под управом А. Свешникова изводи руске народне песме

02141 СИБИРСКИ ДРЖАВНИ ФОЛКЛОРНИ АНСАМБЛ под управом А. П. Новикова изводи изворне песме далеког Сибира

02167 РУСКА БАЛАЛАЈКА: Руске народне песме на овом врло популарном инструменту изводи Инструментални народни оркестар Совјетског радија

02171 БЕТОВЕН: Квартет бр. 12, две виолине (Д. Чуганов и Забавников), виола (Ф. Држинин) и виолончело (С. Сирински)

02175 Велики симфонијски оркестар Московског радија са диригентом Рождественским изводи ДЕЛА ЗА ОРКЕСТАР РУСКИХ И СОВЈЕТСКИХ КОМПОЗИТОРА (Глазунов, Скрябин, Чајковски, Љадов, Спендиаров, Глиер...)

02177 БЕТОВЕН: Квартет бр. 7, две виолине (Чуганов и Забавников), виола (Држинин) и виолончело (Сирински)

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 Београд, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

За ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима:

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум) (Потпис, број л. к. и место издавања)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на поштену и послати на горњу адресу

ПОЗНАТИ СЛИКАРИ

ВЕЛ ИЗ ХАЛ

Ова копија слике Герита Беронхајда представља трг у Харлему. На десној страни у великој кући, у првом плану, данас је Музеј Франса Халса.

Халс је често сликао групне портрете официра грађанске стране. Ово је тренутан дон слика Одред грађанске стране Св. Ђорђа.

Изузетно је ценио Рубенса и једном приликом је посетио његов атеље.

Антоан ван Дајк је посетио Халса да се лично увери у таленат великог сликара.

Фламманско сликарство 17. века везујемо најчешће за имена Рембранта, Рубенса и Ван Дајка, чувених представника фламанске сликарске школе. Међутим, они који мало боље познају сликарство увек се сете и великог портретисте Франса Халса, претече импресионизма и, уз Рембранта, највећег сликара холандског „златног века“.

Франс Халс је рођен у Антверпену 1581. године, а десет година касније његова породица преселила се у Харлем, где је Халс остао до краја живота. Када је осетио жељу да се бави сликарством, нико у породици није имао ништа против, с обзиром на то да су били врло имућни.

ДЕСЕТ ГЛАДНИХ УСТА

Прича се да је прве часове цртања похађао код Хендрика Голцијуса који је у то време био одличан цртач и графичар. Између 1600. и 1603. године наставља да учи сликарство код Карлеа ван Мандера, али не подлеже стилском утицају свога учитеља. Интересантно је да његова почетничка дела нису сачувана и најраније позната слика припада 1616. години. Претпоставља се да је сам уништио своје прве слике, јер није био њима задовољан.

Од тога доба настају, у низу без прекида, портрети угледних грађана Харлема и њихових жена, групни портрети официра стрељачких дружина и представника јавних установа, затим призори са градских улица и из крчми. Нарочито су успели његови групни портрети са разних вечера и банкета, са изванредно повољним и углавном насмејаним изразима лица и фантастичним јединством композиције. Одушевљен Халс, својим сликама, посећује га у атељеу у Харлему велики Антоан ван Дајк и лично му изражава своје дивљење.

У прво време Халс живи у изобиљу, јер је врло тражен сликар. Имућни људи увек су добро плаћали портрете које је он сликао, па су приходи које има сасвим довољни да подмире потребе његове бројне породице. А имао је десеторо деце! Материјална сигурност све више је расла али времена су се мењала и изгледало је да ће и Халс осетити сиромаштво и глад, најчешће сапутнике славних уметника.

Педесетих година 17. века изручбине постају све ређе, иако је Халс баш тада достигао уметнички врхунац. Не успевајући да од продатих слика нахрани десеторо гладних уста, он се задужује, углавном код продаваца животињих намирница. Рачуни које је код њих праврио све су већи и Франс Халс долази пред суд где безброј пекара, месара и банкара траже хитну исплату дугова.

Богати људи које је некада сликао полако га заборављају, па је принуђен да прода сав намештај из куће не би ли некако умирио повериоце.

ФРАНС ХАЛС

ВЕШТИЦА ХАРЛЕМА

Намештај, наравно, за то није био довољан и Халс доживљава најтежи тренутак у животу кад му конфискују слике да би надокнадили његове дугове. Тек неколико година пред смрт добија од града Харлема годишњу потпору од 200 флорина која му омогућава да мирно проведе последње године живота. Ипак, две године касније умро је у крајњој бедности и сахрањен о трошку града Харлема.

МАЈСТОР ГРУПНИХ ПОРТРЕТА

Халс се сматра мајстором композиције, боје и технике и јавља се у доба када сликари с одушевљењем откривају свакодневни живот и природу домаће средине и усмеравају се нарочито на приказивање човека. Халс се сликајући изражавао непосредно и једноставно. Често је хватао одразе тренутног унутрашњег расположења људи, нарочито смех.

„... СА ИСТИМ ОДУШЕВЉЕЊЕМ СЛИКА НАВОРЕ ОКОВРАТНИКА ИЛИ ГЕСУ НА ЕШАРПИ, КАО И БЛИСТАВ ОСМЕХ СЛУЖАВКЕ, БЛЕСАК РАДОСТИ ПЛАВОГ МЛАДИЋА ИЛИ ПУНОКРВНО ЛИЦЕ ОФИЦИРА ГРАДСКЕ СТРАЖЕ“ — рекао је један критичар за овог великог холандског сликара.

Његови ранији портрети били су обележени достојанственим држањем модела, раскошном одећом и живим контрастним бојама (Насмешени кавалер), касније, од 1625. године, постају нека врста жанр-слике, у ствари портрети веселе рашчупане деце, младића, пијаница, луда и скитница (Циганка).

Развој Халсовог стила најбоље се огледа у његових осам групних портрета који се чувају у музеју у Харлему који носи његово име. Групни портрет је специфична сликарска врста чији је развој тесно повезан са развојем холандског друштва и имао је у холандском сликарству традицију стару равно сто година. Управо у тој врсти Халс и Рембрант су створили највећа дела холандског сликарства.

Два последња групна портрета, управитеља и управитељице харлемског старачког дома, урадио је Халс 1664. године. Лица пет жена делују зеватињски и томе помаже изванредно пригушено светло. Био је то, у ствари, обрачун старог сликара са средином у којој је из славе и богатства пао у велику беду. Ондашњи критичари гледали су на те портрете као на неуспелу старачку игру док се данас сматрају врхунским остварењем Халсове сликарске креативности.

Халс је извршио знатан утицај на савременике, али својом техником сликања, потезима и нааношењем боја смелим покретима утицао је на импресионисте 19. века, нарочито на Манеа и Ван Гога.

М. Ј.

Пред крај живота Халс је упao у материјалне тешноће јер је било врло тешко прехранити десеторо деце.

Нова техника која је одражавала Халсов импулсиван нарантер утицала је касније на импресионисте.

Сликар је у дуговима и принуђен је да продаје ствари из куће.

Два чувена Халсова портрета: »Весели навалер« и »Вештица из Харлема«

ЖИТ-СТРАНА

СУНЦОКРЕТ

Нову плочу састава СУНЦОКРЕТ већ смо најавили на нашим страницама у уверењу да ће она представљати музичко освежење. И нисмо се преварили, јер су „Моје бубе“, како се плоча зове, заиста унеле дах свежине у југословенску музику. Плоча садржи 11 композиција које су резултат рада шесторо младих музичара. Њих смо до сада имали прилике да упознамо само преко малих плоча: „Кара Мустафа“, „Где ћеш бити, лепа Кејо“, „Ој, невене“ и других.

Састав СУНЦОКРЕТ постоји од 1975. године а основао га је талентовани музичар Бора Ђевић, пре тога члан групе ЗАЈЕДНО, у жељи да изгради сопствени стил који би неговао вишегласно певање на савременој основи уз коришћење елемената домаћег фолклора. Прву сарадницу нашао је у изврсној певачици Снежани Јандрић, њима се ускоро придружио и млади Ненад Божић, кога данас, с правом, многи убрајају међу најбоље акустичне гитаристе. Групи затим приступају млада глумица Горица Поповић и Биљана Крстић, један од најбољих студената београдске Музичке академије. У же-

љи да звук буде „чвршћи“, Бора у договору са осталим ангажује још и басисту Бату Сокића, а на концертима се појављује и бубњар Љубинко Милошевић који је после снимања албума „Моје бубе“ постао стални члан. Од недавно састав је богатији и за звук оргуља, што ће га, највероватније, учинити још привлачнијим за све љубитеље добре музике.

На крају рецимо још коју реч о плочи на којој се нашло и неколико већ објављених нумера: „Кара Мустафа“ у новом аранжману, затим „Моје туге“, овог пута реализована са шест вокала и гитаром. На А-страни плоче су још и композиције „Ни сам не знам“, „Моје бубе“ Ненада Божића, „Мој ђердане“, као и нумера „Вук и крава“ која траје минут и по и чије су претензије само да забави слушаоца. Страна Б-плоче почиње нумером у фанки стилу „Пошаљи ми писмо“, затим ту је и композиција Љубише Лолића „Слушај раскопчаног јелека“, остварење Бате Сокића „Оглас“, па „Успаванка“. И на крају, ту је, свакако и најбоља, песма „Први снег“ која би могла да уђе у антологију домаће поп-музике.

ПЕСМА за ОВУ НЕДЕЉУ

Први снег

Музика и текст: Д. М. Спира
Изводи: Сунцокрет

Сад кад сам дошла из далека
Пружи ми руке реци да ме чекаш
Долазе тешка, тешка времена,
Ти знаш:
Долази зима, дуга и хладна,
Затвори врата, упали ватру.
Пада први снег.

Долазе дани ледених киша,
Нечије лице губи се у магли,
Долазе она наша ћутања,
Ти знаш:
Долази зима, дуга и хладна,
Затвори врата, упали ватру.
Пада први снег.

Низ пусто поље, у мрачна јутра
Нечије руке, руке ће да те траже,
Ако ме волиш остаћеш уз мене,
Ти знаш:
Долази зима, дуга и хладна,
Затвори врата, упали ватру.
Пада први снег.

Читаоци јављају...

Вести из Новог Сланкамена

Пре годину дана у Новом Сланкамену основана је група ЗВОНО. Чланови овог састава су ученици средњих школа. Веома су вредни и амбициозни па су већ познати не само у Сланкамену већ и у околним местима где свирају

на игранкама. Групу сачињавају: Рукавина Зорица — вокални солиста, Албот Стева — соло-гитара, Циндрић Бурница — бас-гитара, Грегурић Перица — бубњеви, Илић Синиша — оргуље.

Рукавина Верица,
Иве Л. Рибара 42
Нови Сланкамен
(Хон. 100 дин.)

НОВЕ ПЛОЧЕ
У ИЗДАЊУ

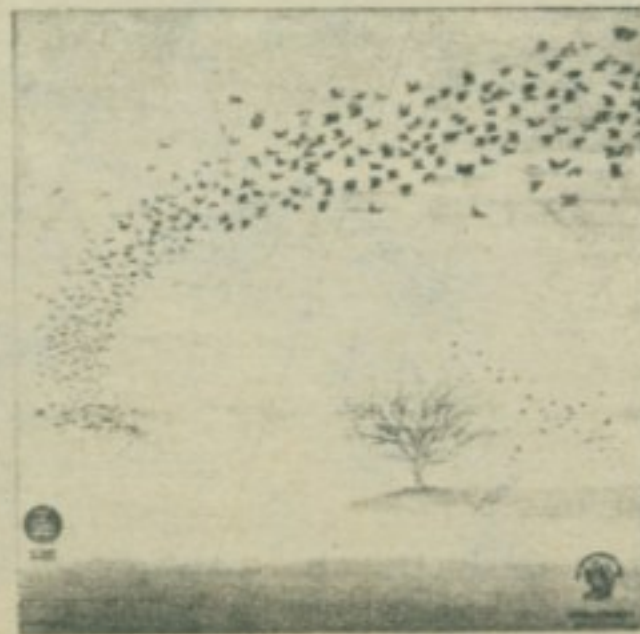
ОЛМЕН БРАДЕРС
(ALLMAN BROTHERS)

У издању Продукције плоча Радио-телевизије Београд недавно се појавио двоструки албум групе ОЛМЕН БРАДЕРС снимљен уживо. На две глоче овог албума сакупљене су најбоље нумере састава који се прошле године нашао а који је са много успеха водио органиста, кларинетиста, гитариста и певач Грег Олмен.

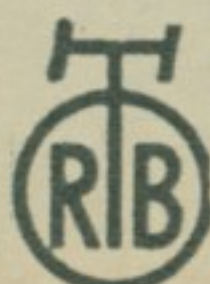
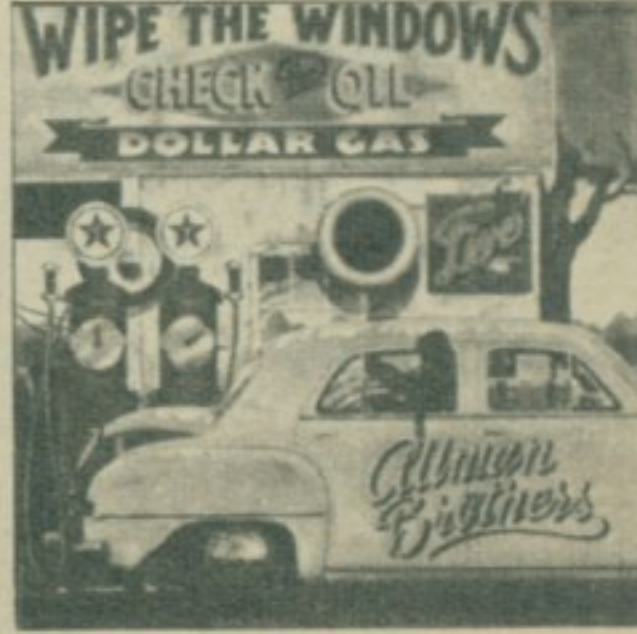
НЕШВИЛ (NASHVILLE)

За оне који нису имали прилике да гледају филм Роберта Алтмана „Нешвил“, ево могућности да чују оригиналну „нешвилску музику“ која ће нарочито обрадовати оне који воле такозвану кантри-музику америчког Запада.

ГЕНЕЗИС (GENESIS)

„Винд енд Вадеринг“ „Wind and Wuthering“ на зив је ЛП плоче групе ГЕНЕЗИС. У последње време се о овом саставу, после неких персоналних промена, готово ништа није могло чути па нас ова плоча поново подсећа на ову, некад веома перспективну поп-групу. На плочи се налази девет нумера.

СПЛИТ 77

Од Фестивала забавне музике СПЛИТ 77, који се одржава 7, 8. и 9. јула, много се очекује, поготово после не тако блиставих остварења које смо имали прилике да чујемо на забавно-музичким смотрама одржаним овог пролећа. У нади да нас СПЛИТ 77. неће изневерити с нестрпљењем очекујемо да чујемо шта су нам припремили најпознатији домаћи композитори и њихови стални сарадници. Поменимо да ће се ове године у конкуренцији забавних певаца (одржава се и вече даламатинске песме) између осталих представити Неда Украден, Тереза Кесовија, Маријан Мише, Бисера Велетанлић, Мики Јевремовић, Љупка Димитровска, Кемал Монтено, Мишо Ковач, Дражен Жанко, Дарко Домјан, Кићо Слабинац, Мајда Сепе, Оливер Драгојевић, као и групе Либертас, Нови Фосили, Млади батали, Пепел ин кри и други.

МИЛАДИН ШОБИЋ

МИЛАДИН ШОБИЋ, двадесет једногодишњи студент из Никшића, свој први значајнији успех постигао је у Суботици на фестивалу ОМЛАДИНА 75. И ове године је учествовао у Суботици на приредби „Млади певају Титу“. Шобић нам је тада рекао да ће воли фестивале, али да ће у Суботици увек радо учествовати јер се ту окупљају млади из читаве Југославије који, као и он, желе да покажу докле су стигли у свом стваралачком раду.

Миладин управо припрема материјал за ЛП плочу која би требало да изиђе почетком јесени. На њој ће бити снимљене његове старе и нове песме. Он је један од ретких певача који музиком и текстом уме да каже оно што осећа. Његове омиљене музичке форме су ша-сона, али и модернија и темпераментнија балада. „Ја певам само оно што могу да доживим зато сам компонујем, пишем текстове и певам уз пратњу своје гитаре“, рекао нам је Шобић.

ЗЛАТКО МАНОЈЛОВИЋ

Пре нешто више од месец дана, а после једногодишње паузе, поново се са наших грамофона огласио ЗЛАТКО МАНОЈЛОВИЋ, бивши вођа групе ДАН. Продукција РТВ Љубљана издала је дупли сингл са песмама: „Она је...“, „Растајак“, „Све ће бити много боље“ и „Једној жени“.

О својој новој плочи гитариста и композитор Златко Манојловић каже: „Мислим

да је она музички боља од свих које сам до сада снимао. Тако је кондициона да се допадне и критици и публици. Овај мини-албум има све предуслове да постане чест гост на програмима радио-станица. Прво, стваран је више месеци, за време мог боравка у ЈНА, затим сам имао изузетно добре услове снимања, а у студију су ми помагали изванредни музичари: Даре Петрић, Андреј Петковић, Андреј Коњајев, Жаре Примич и други...“

Горан Ковачевић

Бивши вођа групе ЧИСТИ ЗРАК из Сарајева ГОРАН КОВАЧЕВИЋ одувек је желео да се нађе у групи професионалаца. То му је и пошло за руком крајем октобра 1976. године када је постао вокални солиста ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ. Овај младић неисцрпне енергије и пун воље за радом пише и текстове за песме које изводи ТЕШКА ИНДУСТРИЈА. „Од свег срца желим да останем у ТЕШКОЈ ИНДУСТРИЈИ.“

Ту сам нашао добре другове и одличног вођу састава Габора Ленђела“, рекао нам је Горан.

Крајем јула Горан ће с ТЕШКОМ ИНДУСТРИЈОМ отићи на турнеју по Пољској где ће одржати десет концерата. „Неуморно ћемо радити до краја године. Одржаћемо преко сто концерата, а у припреми је и трећи ЛП ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ који ће се снимати у Паризу“, рекао нам је Горан на крају.

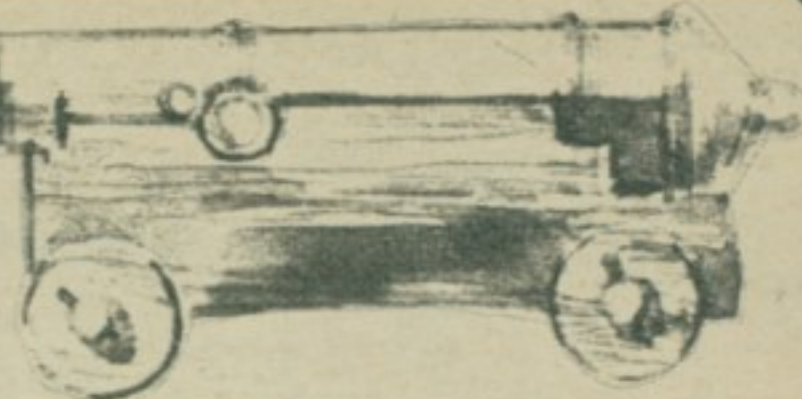
ЗЕБРА

О саставу ЗЕБРА већ смо писали на нашој хит-страни. Ова група тек недавно оформљена постигла је својим максисинглом запажен успех. Занимљиво је поменути да су прве композиције дело двојице ветерана београдске поп музике: текстове за песме „Циркус“, „Тужна жена“, „Игра“ и „Телефон“ написао је певач Душан Прелевић док их је музички уобличио Ра-

ша Ђелмиш, један од најбољих југословенских бубњара. Раша је и основао групу у којој су још и клавириста Бата Радовановић, басиста Душан Лазаревић, трубач Мирослав Стаменковић, саксофониста Карољ Бураи, гитариста и вокал Ана Мерлини и певачица Анка Лазаревић.

Стручњаци сматрају да група поседује заиста добар музички потенцијал и да се од ње много може очекивати. Да поменемо још и то да је њихова музика синтеза рока и фанки-ритма који је данас у свету цењен и прихваћен.

ТОП 3х

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1. Домаћа листа

1. У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Index — ДИСКОТОН

1. KNOWING ME, KNOWING YOU — Abba — ПГП РТБ

2. ЈАСМИНА — Пропарте — ЈУГОТОН

3. ПРВИ СНЕГ — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА

4. БИЋЕШ МОЈА — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН

5. КАД ПОРАСТЕШ — Душко Локин — ПГП РТБ

6. ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН

7. НЕЋУ ТО ПРОЛЕЋЕ — Златко Пејаковић — ПГП РТБ

8. ЉУБАВНА БОЛ — Кемал Монтено — ЈУГОТОН

9. ЦРНА ДАМА — Смак — ПГП РТБ

10. ТЕЛЕФОН — Зебра — РТВ ЉУБЉАНА

2. ROCKARIA — E.L.O. — РТВ ЉУБЉАНА

3. MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY

4. BLUEBERRY HILL — Fats Domino — РТВ ЉУБЉАНА

5. PLAY THAT FUNKY MUSIC — Wild Cherry — SUZY

6. WILDFLOWER — Paul Anka — РТВ ЉУБЉАНА

7. HEY, MR. DREAM-MAKER — Cliff Richard — ЈУГОТОН

8. WASTED WARDS — Allman Brothers — ПГП РТБ

9. BEAUTIFUL NOISE — Neil Diamond — SUZY

10. MONEY, MONEY, MONEY — Abba — ПГП РТБ

3. Енглеска

1. DON' T WANT TO TALK — Rod Stewart

2. FREE — Deniece Williams

3. SIR DUKE — Stevie Wonder

4. WHODUNIT — Tavares

5. RED LIGHT SPELLS DANGER — Billy Ocean

6. AIN' T GONNA BUMP NO MORE — Joe Tex

7. HOTEL CALIFORNIA — Eagles

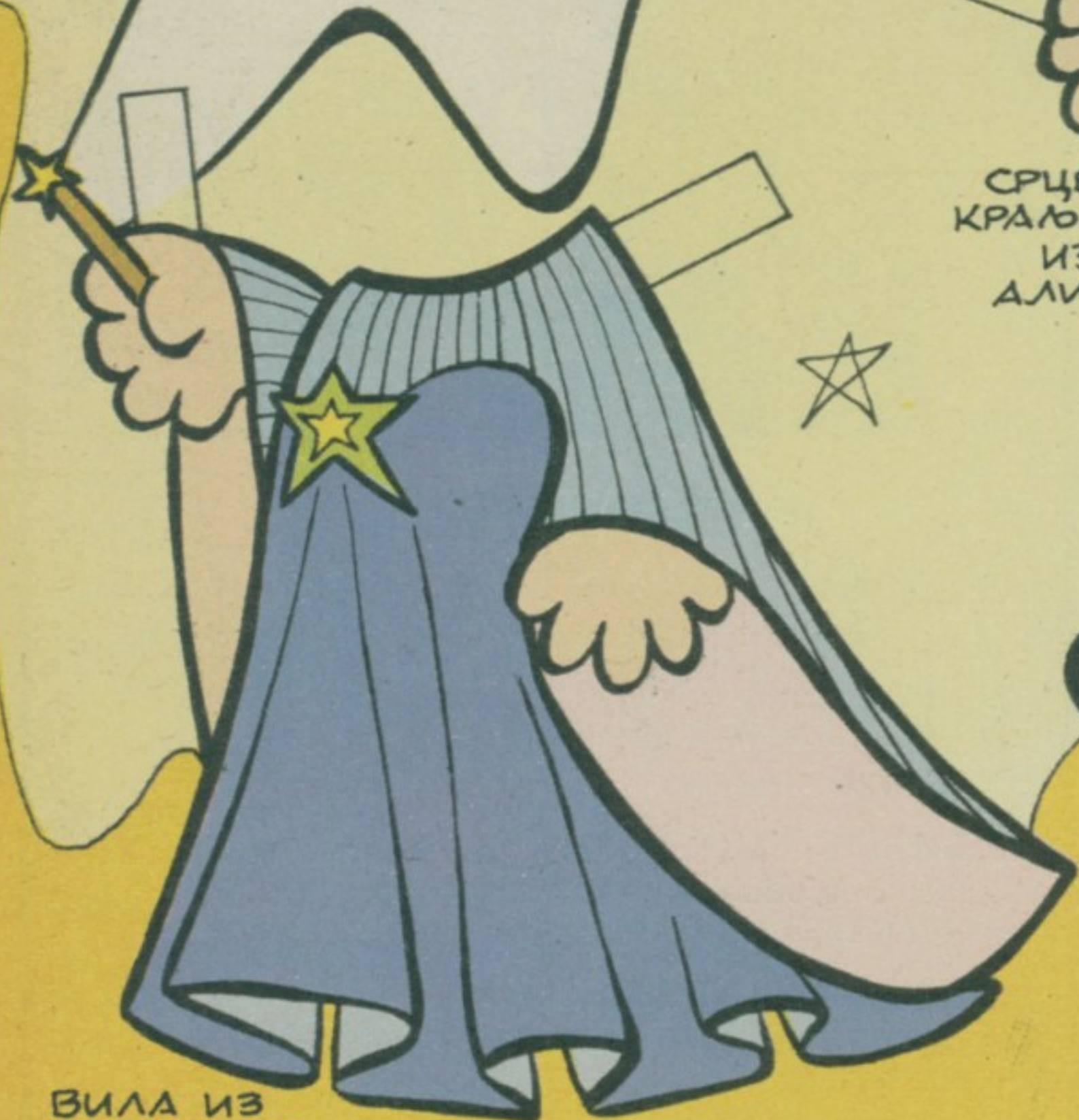
8. THE SHUFFLE — Van McCoy

9. HAVE I THE RIGHT — Dean and Kids

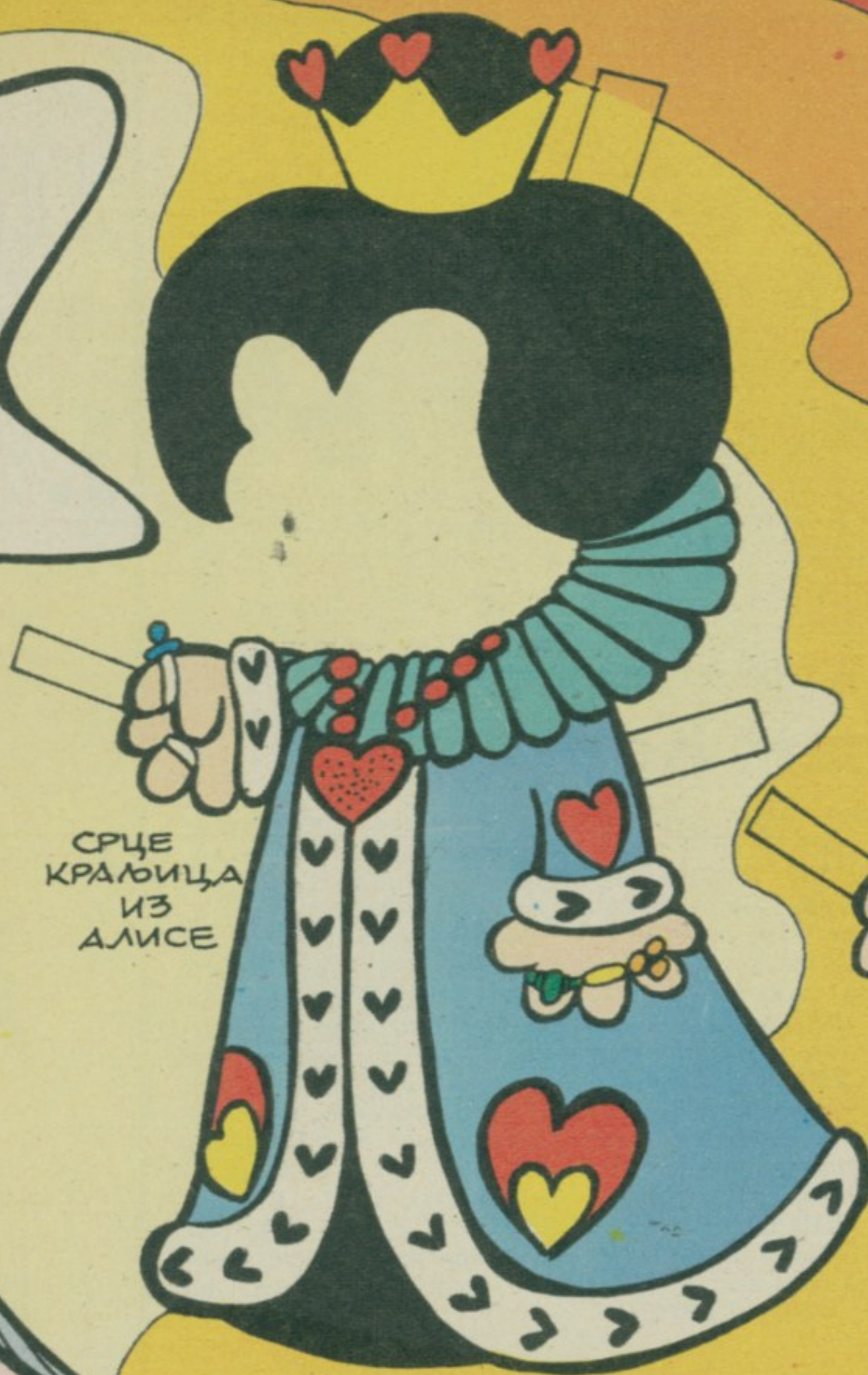
10. GOOD MORNING JUDGE

ЦИЦА ИЗ БАЈКЕ

ВИЛА ИЗ
ПИНОКИЈА

СРЦЕ
КРАЉИЦА
ИЗ
АЛИСЕ

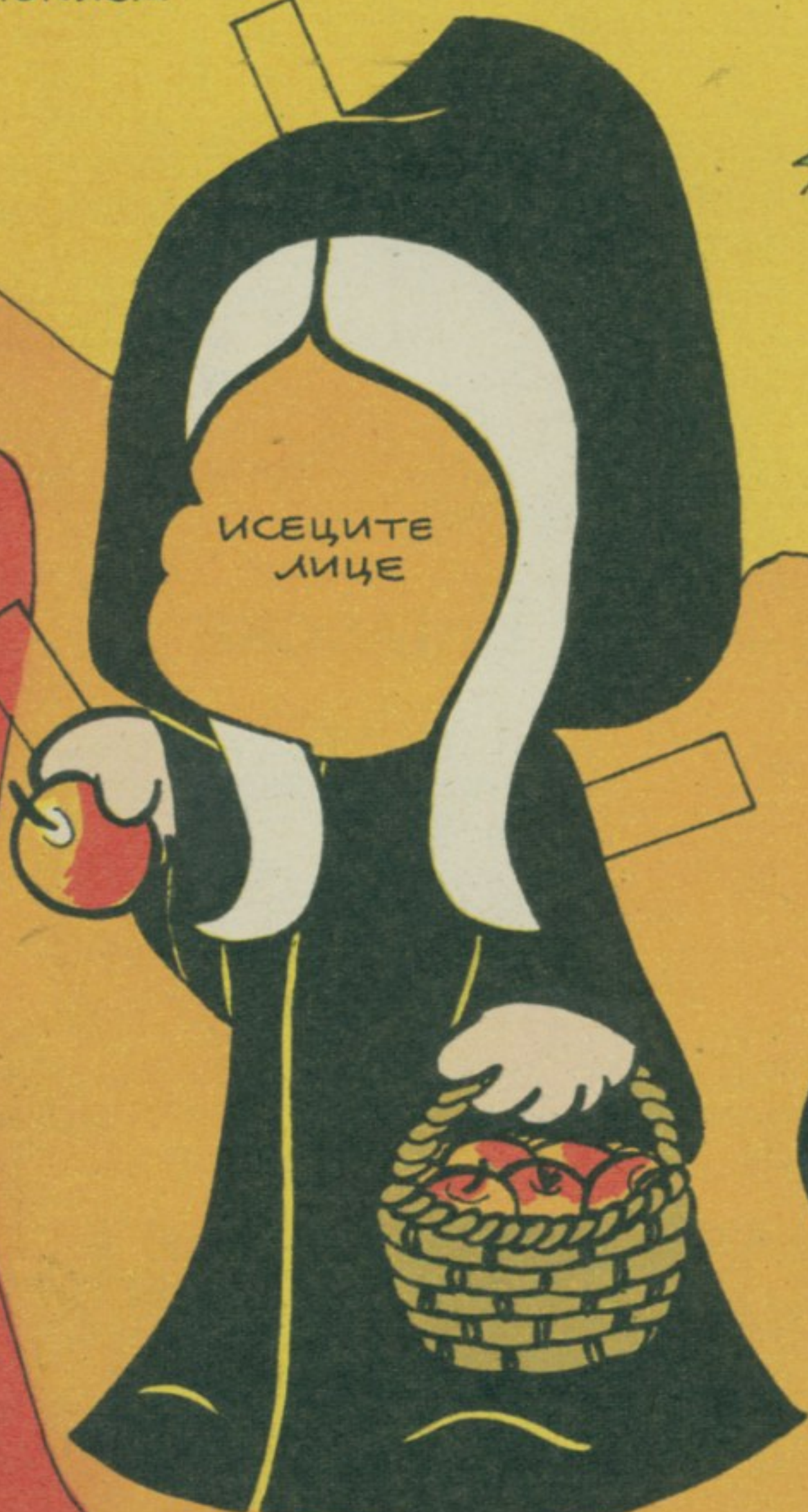

ИСЕЦИТЕ
ЛИЦЕ

ЦРВЕНКАПА

ВИЛИНА
ТРАКА ЗА
КОСУ

ИСЕЦИТЕ
ЛИЦЕ

ВЕШТИЦА ИЗ СНЕЖАНЕ

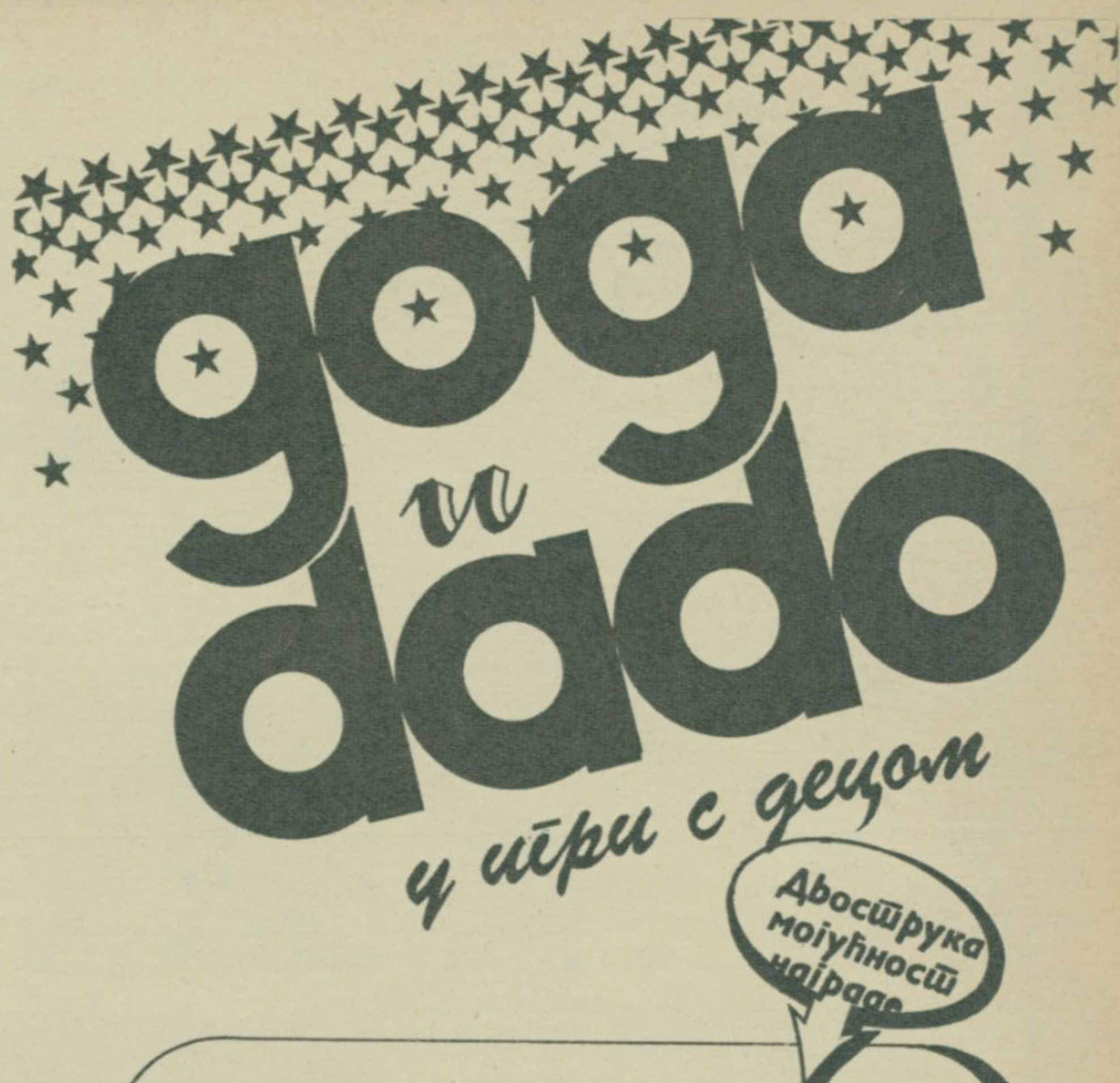
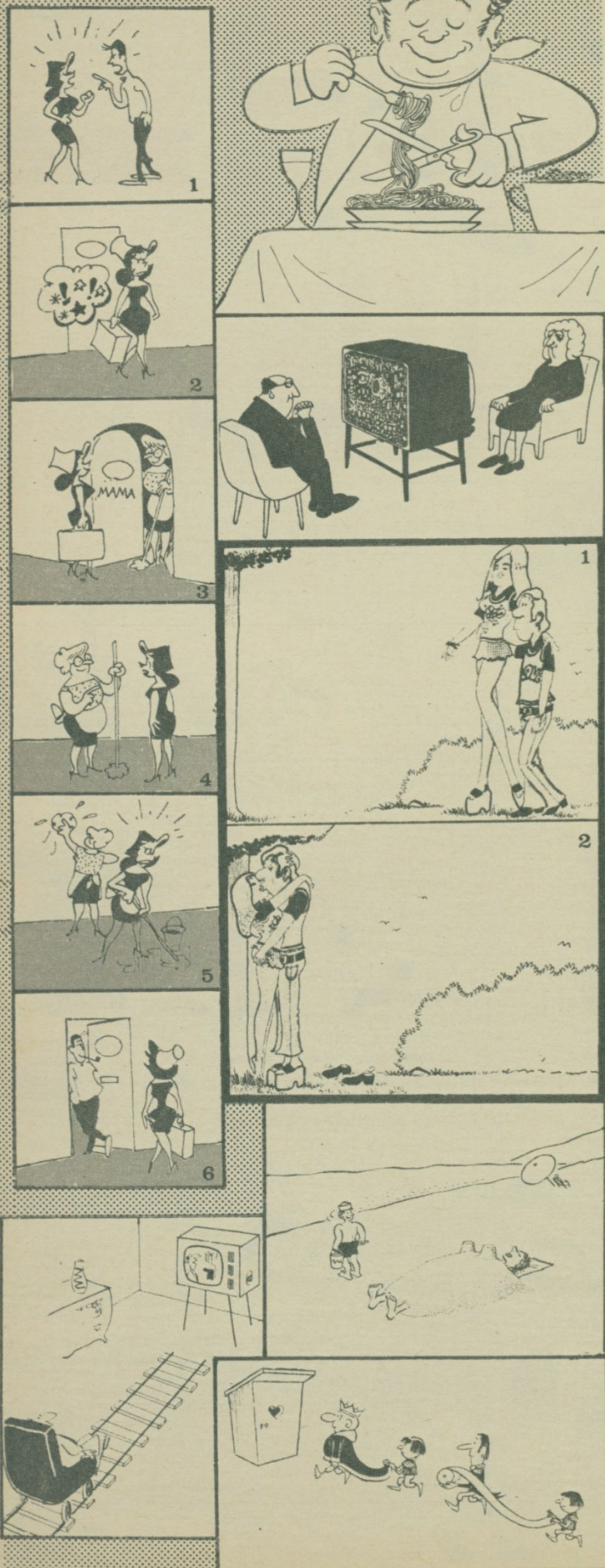

ИСЕЦИТЕ
ЛИЦЕ

МАЛА
СИРЕНА

УМОР
всич

Драга децо!

У 1977. години настављамо нашу веселу игру у којој је вам познаник ДАДО добио своју пријатељицу ГОГУ. Због тога се наше наградно такмичење од сада зове

ГОГА и ДАДО У ИГРИ С ДЕЦОМ

У игри учествује и обавезно добија маскоту ГОГА или ДАДО свако ко пошаље:

- 5 кесица бомбона ГОГА или ДАДО
- 5 омотница чоколаде ГОГА или ДАДО

на адресу:

Kandit

34001 Осијек
Поштански претинац 63
„За ГОГУ и ДАДУ“

На коверти (или у коверти) у којој шаљете кесице и омотнице ГОГА и ДАДО обавезно наведите:

- презиме и име
- број и место поште
- пол
- социјалистичку републику, односно покрајину
- место
- старост
- улицу и број

Сви учесници у наградном такмичењу „ГОГА и ДАДО У ИГРИ С ДЕЦОМ“, сем што обавезно добијају маскоту ГОГА или ДАДО, уједно учествују у посебном извлачењу добитника, које се обавља

сваког двадесетог III, VI, IX и XII месеца 1977. године

Награде у сваком извлачењу су следеће:

- 3 пони бицикла
- 10 школских торби
- 200 мајица ГОГА или ДАДО
- 200 лопти за воду
- 500 гоблена ГОГА или ДАДО

Имена добитника пони бицикла и школских торби биће објављена у другом по реду броју „МАЛИХ НОВИНА“ након сваког обављеног извлачења. Добитнике мајица, лопти и гоблена обавестићемо поштом.

Много среће и весела у наградном такмичењу желе вам
ГОГА и ДАДО

ПОТРЧКО: МАГНЕТ

ХИ, ХИ!
ДОБИО САМ
МАГНЕТ
!

КАКО САМО
ПРИВЛАЧИ
МАГНЕТ!

ФИЈУ!

НЕК' СТОЈИ ОВ-
ДЕ ДОК НЕ ЗА-
ВРШИМ ПОС'О!

ПОФ!

ИДЕМ МАЛО ДА
СЕ ПРОШЕТАМ С
НОВИМ ШЕШИ-
РОМ!

ОКАЧИКУ ОВАЈ БУЗ-
ДОВАН У ДНЕВНОЈ
СОБИ!

ШТА МУ БИ? К'О
ДА ГА ЈЕ НЕШТО
ПРИВУКЛО!

ТРАС!

ЗАР НА СВОЈ ДИ-
РЕКТОРА ДА ПО-
ДИГНЕШ РУКУ?

АЛИ...
ЈА...
ОВАЈ...

МОЈ МАГ-
НЕТ! КО ГА
ЈЕ БАЦИО?

АЈ! АЈ!

СЕДИТЕ,
ДИРЕКТО-
РЕ!

АЈ! ЈЕДВА СЕ ДРЖИМ
НА НОГАМА! ПЛАТИКЕШ МИ
ЗА ОВО!

БУУУМ!

АЈ! МОЈЕ
КОСТИ!
ОТПУШТЕН
СИ!

ХИ, ХИ!
ПРИВЛАЧИ
И СТОЛИЦУ!

ДОНЕКУ ВАМ КОЊАК ИЗ
СВОЈЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ!
ТО ЋЕ ВАС МАЛО
ПОВРАТИТИ!

ШТА? ХОЋЕШ ДА МЕ
ОТРУЈЕШ! ДОНЕСИ
МИ КОЊАК
ИЗ МОЈЕ
СОБЕ?

ДОБРО...
ДОБРО...

ЕВО ГА! ОДНЕКУ
МУ ГА НА ПОСЛУ-
ЖАВНИ-
КУ!

ОЧАС ЋЕ ВАМ
ПРОКИ СВИ БОЛО-
ВИ!

ВОЛИМ ТЕ

ЈУНИОР ЈЕ ЛАКО
И БРЗО УЧИО. ТАКО
ЈЕ НАУЧИО ДА
ПОСТОЈИ МРЖЊА
АЛИ И ЉУБАВ.

Шта желите? — упитао је професор Бласерман. Непознати, висок човек у црном кишном мантилу, осмехнуо се.

— Дошао сам у посету Јуниору. — Јуниору? Мора да је у питању нека грешка. Ја...

— Не трошите речи узалуд, професоре. — У руци непознатог одједном се створио револвер. — Дакле, хоћемо ли код Јуниора?

Професор се полако окренуо и пошао ходником, а човек у црном мантилу за њим. Стигавши до једних врата, професор се сагао и откључао их. Нашли су се у другом ходнику, узаном и слабо осветљеном. Овога пута су морали да сиђу низ неке степенице.

У дечјој соби

На дну степеница била су још једна врата. Професор их је отворио.

— Аха, то је дечја соба! — рекао је човек с револвером.

Просторија је заиста била уређена као дечја соба. Зидови су били покривени плавим тапетима, са репродукцијама Дизнијевих јунака.

Поглед високог човека задржао се на чудној прилици која је седела на поду.

— То је, дакле, Јуниор!

— Не разумем како сте то открили — рекао је професор. — Шта хоћете сад? И ко сте ви?

— Ја нисам биро за обавештења — одвратио је високи. — Не волим питања. Од њих постајем нервозан... Него, реците ми нешто о Јуниору. Какав је? Како функционише?

— Требало ми је двадесет година да га створим. Двадесет година истраживања.

— Зашто то радите у тајности?

— Зато што свет још није спреман за овако нешто. А затим, Јуниор треба да учи. Још је мали.

— Ја не бих рекао...

— Не мислим на физички изглед. Његов мозак има да се развија. Тај мозак, то је моје ремек-дело.

Прилика на поду је подигла главу и погледала двојицу људи.

— Тата, ко је тај човек?

На то питање одговорио је непознати:

— Зовем се Дјук, дечко. Зови ме тако. Дошао сам ти у посету.

— Дивно! Нико ми не долази у посету... осим госпођице Вилсон, наравно... Дјук, волиш ли да се играш коцкама?

— Волим, дечко.

Дјук је сео на под поред Јуниора. Левом руком је држао револвер уперен у професора, а десном је стао да слаже коцке.

Паметиан, али наиван

То је био заиста необичан призор: бандит који се играо коцкама да би причинио задовољство металном чудовишту високом готово два метра.

Дјук се сместио у професоровој кући и очигледно се пријатно осећао. Професора ни за тренутак није губио из вида. Са госпођицом Вилсон, Јуниоровом дадиљом, успоставио је чак доста присне односе.

У ствари, Лола Вилсон је била Дјукова супруга. Он ју је пре више месеци сместио код професора, с намером да га опљачка. Међутим, кад му је она испричала чиме се научник бави, изменио је план.

— Ту се крије нешто крупно — рекао је.

Тако се преселио у професорову кућу. Али, пролазили су дани а он није успевао да открије шта професор жели да постигне овим својим изумом.

— Ти то не разумеш, драги — рекла му је Лола. — Он је научник. Подиже Јуниора као што би подизао право дете. А држи га изолованог бојећи се да му неко не улије у главу какве погрешне идеје.

— Ха-ха! — насмејао се Дјук.

— Ал' је нашао добру дадиљу! Лола се наљутила.

— Не допуштам ти да ми се

Тога дана је почео да га учи да рукује оружјем. Показао му је револвер.

— Чему то служи, Дјук? — питао је робот.

— Служи за убијање. Пуцаш у човека и он умре. О томе сам ти већ говорио. Ти не можеш умрети, Јуниоре, али сви други могу. Можеш убити много људи само ако научиш да рукујеш овом стварчицом.

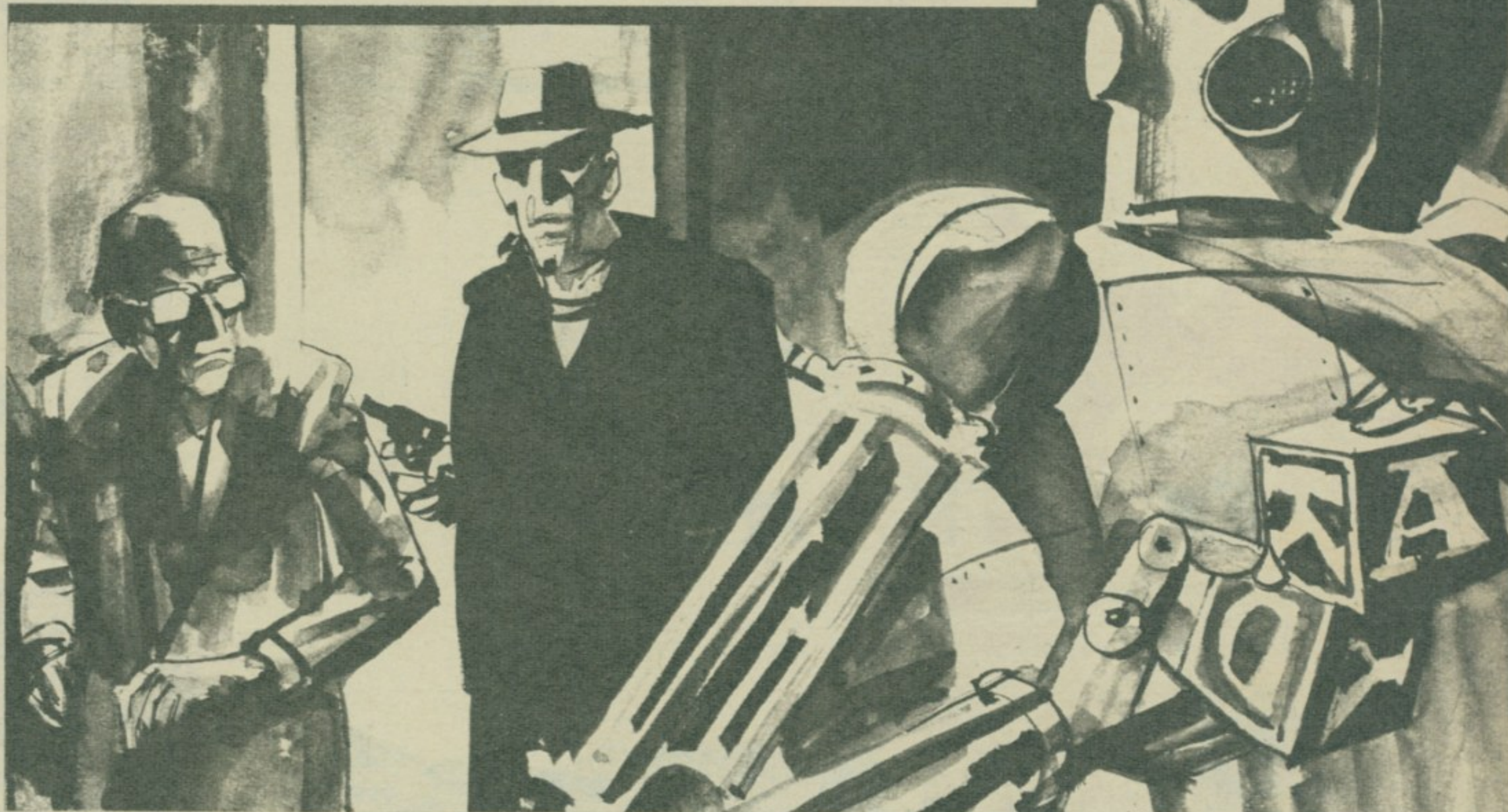
— Ти ћеш ми то показати, зар не?

— Разуме се да хоћу. А знаш ли зашто? Зато што сам ти пријатељ. Не као професор.

— Мрзим професора — рекао је робот.

Неговршена реченица

Јуниор се брзо развијао. Последње три недеље донеле су велике промене. Дјукове тајне лекције уродиле су плодом.

подсмеваш. Мислиш ли да је мени пријатно да у овом затвору проводим недеље и месеце? Осећам да постајем све нервознија. Бојим се Јуниора. Не подносим његово лице и његов глас. Све ово чиним само теби за љубав... Дјук, хајдемо што брже из ове куће! Узми професоров новца, па да се губимо. Молим те...

— Не лупај! И ја желим да одем одавде. То ће можда бити ускоро.

— Не знам само чему оно твоје играње с Јуниором.

— Сваког дана понешто постигнем. Јуниор је паметан, али је и наиван. Лако прима оно што му се на вешт начин сервира. За неколико недеља он ће бити одрасло створење... са мозгом као што је мој, а не као што је професоров. Тада ћемо бити спремни за акцију.

Сада је Јуниор стајао пред таблом, с кредом у руци.

„Зовем се Јуниор“, ређала су се слова на табли. „Умем да пуцам из пиштоља. Ја волим да убијам. Убићу професора“.

— Хеј, шта то значи?

На прагу је стајао професор Бласерман.

Старац већ недељама није био у подземним одајама. Није ни могао, јер га је Дјук држао окамењеног. Сад је стајао као окамењен, гледајући оно што је Јуниор написао.

— Одлази! — зачуо је роботов метални глас. — Мрзим те!

— Јуниоре, ко те је то научио?

— Мој пријатељ. Од њега сам сазнао да напољу има много људи. Хоћу да их убијам.

— Али, ти не смеш никога да убијеш.

— Јеси ли видео, Дјук? — рекао је Јуниор. — Учинио сам оно што си ме учио. Било је лако.

Женин ужаснути поглед ишао је од једног до другог.

— Значи, то је био твој план — прошапутала је.

— Да, управо ово. Пре или после, морали смо се ослободити старог.

— Али, то је убиство.

— Умукни! Ја га нисам убио. Ниси ни ти. Нико не зна да Јуниор постоји. А робот не оставља отиске прстију... Хајде, одлазимо!

— Куда?

— У Чарлијеву вилу. Он ће нас крити.

— Кога? Нас двоје?

— Нас двоје и Јуниора.

— Али, Дјук, ја се бојим...

— Зашто би се бојала? Он је мој пријатељ... Је ли, Јуниоре, ти никад не би учинио нажао Лоли? Ти њу волиш!

— Да. Ох, да! Ја волим Лолу. Она је тако љупка.

Дјук се насмејао.

— Јеси ли чула? Јуниор је заиста порастао. Сматра да си љупка... Дакле, спреми се. Ја идем да узем кола.

Сат и по касније, били су у Чарлијевој вили. Путовање је прошло без инцидената. Дјук и Лола су седели напред, а Јуниор је лежао на задњем седишту да не би привлачио погледе.

Али, Чарли није био одушевљен кад их је угледао. Додуше, пружио им је гостопримство, али није издржао дуже од два дана.

— Не рачунај на мене, Дјук — рекао је, гледајући Јуниора.

Сувише је опасно. Полиција може сваког тренутка да упадне. И тај твој робот ме чини нервозним. По целу ноћ хода по соби. Полудећу. Пријатељ сам ти, али ово прелази границе пријатељства.

— Значи, не можемо остати?

— Не, Дјук. Жао ми је...

Дјук се изненада обратио роботу:

— Јуниоре, јеси ли га чуо?

— Да, чуо сам га — рекао је метални глас.

— Знаш ли шта треба радити са кукавицама?

— Треба их елиминисати.

Блед као крпа, Чарли је стао да муца:

— Дјук, шалио сам се. Ми смо стари пријатељи. Дјук...

— Па, Јуниоре, шта чекаш? — рекао је Дјук.

Јуниор је муњевито замахнуо руком. Ни тврђа лобања од Чарлије не би издржала такав ударац.

»Ја сам друкчијак«

— Не можеш то учинити — говорила је Лола, грчевито стежући Дјука. — Бојим се да останем сама овде.

— Али, бићу одсутан само један дан. Морам да купим карте и разменим ове крупне новчанице. Враћам се сутра увече. Ти буди спремна за пут. Прва етапа: Мексико Сити.

— А Јуниор?

— Мој метални пријатељ? Па, одиграо је своју улогу. За протеклих десет ноћи извршио је десет провала. Полиција сигурно не зна шта да мисли.

— Шта намераваш с њим?

— Кад поћемо, запалићу вилу, а њему ћу наредити да уђе у пећ за спаљивање отпадака. Тако ћу уништити све трагове. Полиција ће мислити да је Чарлијева цигарета изазвала пожар, у којем је и он настрадао. Мало ће се замислити кад нађу Јуниорове остатке, али то је њихов проблем.

— Зар не би могао да га раставиш пре него што поћеш?

— Не би ми дозволио. Постао је лукав... Хајде, буди храбра, Ло-

ло. Од њега ти не прети опасност. Рекао је да си љупка, зар се не сећаш?

— Зато се и бојим. Претрнем кад ме погледа. И свуда иде за мном. Као псетање.

— Шта ћеш? Порастао је. И заљубио се. Буди добра према њему. Не шалим се, Лола. Буди што љубазнија, да не би посумњао. Говори му како је леп и симпатичан... А сад заиста морам да идем.

Лола је остала у мраку, дрхтећи на саму помисао да ће ускоро Јуниор ући у собу и да она треба да разговара с њим.

Али, било је мање страшно него што је замишљала. Чак није уопште било страшно. Све што је требало да чини било је да се осмехује и да га пушта да иде за њом.

Сутрадан ујутро почела је да се пакује. Јуниор је стајао и посматрао је.

— Куда ћемо, Лола? — упитао је наједном.

— Веома далеко — одговорила је она.

— Баш волим. Свет је тако леп. Морам видети оне пределе о којима сам читао... Лола, је ли се ја теби допадам?

— Наравно.

— Ко ти се допада више: Дјук или ја?

Лола је с муком савладала дрхтавицу.

— Ти ми се допадаш, али Дјука волим.

— Да, љубав... Лола, мислиш ли да се нека жена може заљубити у мене?

Лола би најрадије вриштала, али је присилила себе да одговори:

— Може, зашто не?

— Али, ја сам друкчији. Ја сам робот.

— Јуниоре, кад се жена заљуби, онда не води рачуна о таквим ситницама. Главно је да је убеђена да је њен драги најпаметнији и најјачи.

— Ох... Јуниор се упутио ка вратима.

— Куда ћеш? — упитала је Лола.

— Да сачекам Дјука. Рекао је да се данас враћа.

Лола је одахнула. Ослободила га се лакше него што је мислила. Треба да издржи још мало. После тога, збогом, Јуниоре!

Неко ђрег враћима

Певушила је док је довршавала припреме за пут. Позатварала је прозоре у приземљу и попела се у своју собу, да се обуче.

Јуниор је још био доле, чекајући Дјука.

Уморна, Лола се испружила на кревет и затворила очи...

Вероватно ју је сан био ухватио, јер се изненада тргла. Неко је био пред вратима. Дјук!

Врата су се отворила и ушао је Јуниор.

— Рекла си ми да жена воли најпаметнијег и најјачег — чуо се његов метални глас. — То си ти рекла, Лола. — Пришао јој је. — Ево, ја сам паметнији и јачи од њега.

Лола је покушала да скрене поглед, али није могла. Очи су јој застале на оном што је држао у својим челичним рукама. То непомично људско тело... то је био Дјук.

Последње што је Лола чула пре него што се онесвестила био је Јуниоров глас који је понављао:

— Волим те... волим те... волим те...

Најчудније је било што је то звучало готово људски.

укрштене речи

ДОБИТНИЦИ НОБЕЛОВЕ НАГРАДЕ ЗА: 1. књижевност; 2. физику; 3. медицину; 4. очување мира у свету, из

1. ИРСКЕ

2. ИТАЛИЈЕ

3. САД

4. СР НЕМАЧКЕ

АУТОР ВЕ-МАК	ПРОУЧА- ВАЛАЦ ЖИВЉИХ БИГА	2	ЈЕДАН СПОР- ТИСТ	ПОД ЗАКУП ИЗНАД	ЈЕКА, ЕХО ЗНАК РИЈЕКЕ	ЈЕДАН ЗАЧИН ЦИРКЛО ВИ
1						
НАЈЕЗ- ДЕ, НА- ПАДИ						3
ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ					ЕСТОНАЦ (СКР.) ОД СЛУ- ЖИТИ	
МЕСТО У ЛИЧКОМ ПОЛУ			4			
ОЛИВЕРА КАТА- РИНА		АМЕРИЧ- КА ГЛУ- МИЦА НАТАЛИ			ДЕО КОЊСКОГ ПРИБО- РА	
		ГРАД У БЕЛГИЈИ			ЗНАК РА- ДИЈАМА	
		ПИСАЦ ЛО- ДОВИКО			МОРСКА РИБА	
ФРАНЦ. ПИСАЦ ВИКТОР	РЕКА У ЕНГЛЕС- КОЈ П. П.			ГРАД У СССР-У ОМЕР ЛАТАС		
ОДРЕЂЕН ВРЕМЕН- СКИ РАЗ- МАК						МЕТАР ОПЕРА В. БЕЛИ- НИЈА
ОТПРИ- ЛИКЕ						
УВЛАЧИ- ТИ ВАЗ- ДУХ	ЕНГЛ. КУ- МАНИСТ ТОМАС ДУЕТ			МЕСТО У МАКЕДО- НИЈИ Т. Т.		
					РОБЕРТ ГРИМ ПОДЗЕМ- НИ СВЕТ	
ВРСТА ПКАНИЈЕ, КАДИФА		ТРИНИ- ТРОТО- ЛУОЛ (СКР.)			УЗБИК НЕСТРП- ЉЕЊА	
				ВЕРАН		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Манифестације, 8, 8, 10) оркан, н, к, 11) нов, 13) Равне, 14) трс, 16) ирис, 18) Рет, 19) „сеат“, 20) танки, р, 22) Кирка, о, 23) Аида, 25) ланс, з, 26) Рур, 28) Еским, 29) Спа, н, 31) ват, 32) тег, с, 33) пас, 35) лађар, 36) Кил, 1, 38) Урал, 40) руке, е, 42) Акрон, п, 45) нанос, 47) неон, 48) крв, 50) стап, 51) ерг, 52) Кларк, 54) Аси, т, а, 55) кувар, к, н, 56) астроботаника.

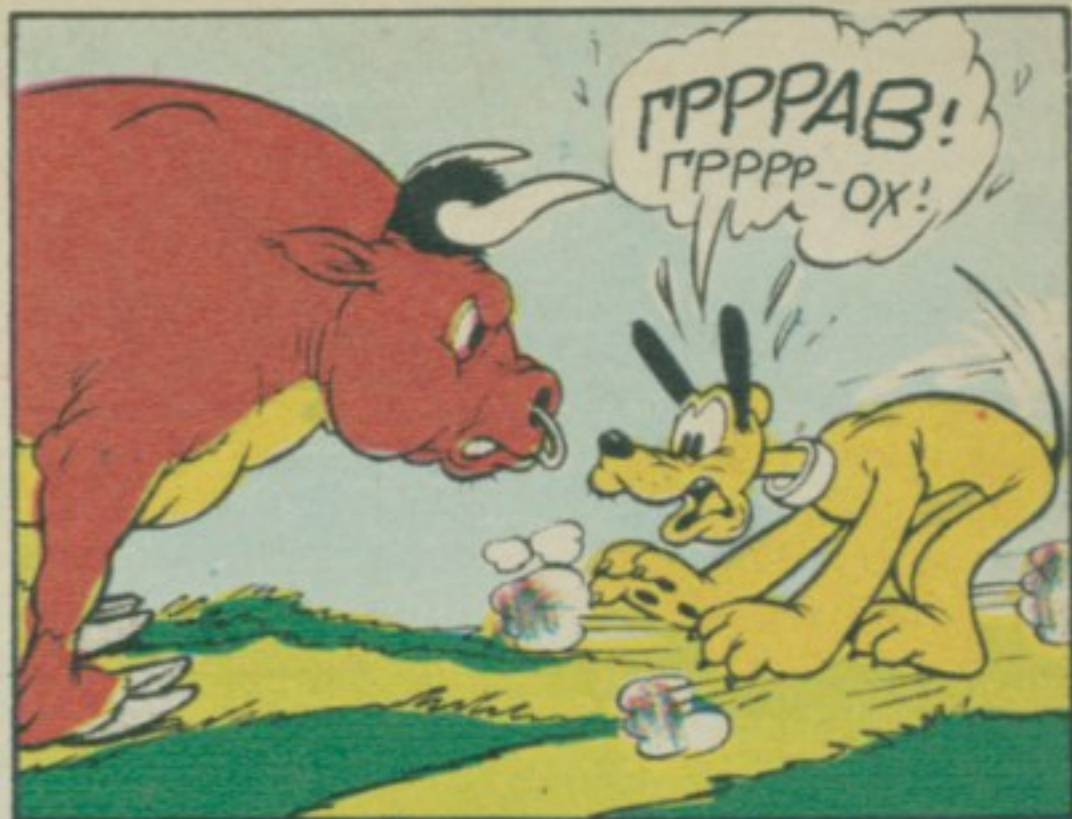
Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечно 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечно 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у инострану валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Фр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/П, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Мисао је за мене вечи-
ти и једини истинити
светионик у мрану жи-
вота.

(М. Горки)

Код PEZ-а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш PEZ бомбоне
и играш се PEZ фигуринцама,
пошаљи нам 5 омотница
PEZ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепо PEZ књижицу.
Као пријатељ PEZ-а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Чињај сваког дана
на овом месцу о новостима
за пријатеље PEZ-а

5.0000 PEZ ПЕЛЕРИНА
ЈЕ ВЕЋ ПРОДАТО!
ПРИПРЕМАМО НОВЕ ПОГОДНОСТИ
ЗА ПЕЗ ПРИЈАТЕЉЕ.

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п.п. 8, заједно
са твојим подацима. (Име и презиме, улица, кућни број,
место и поштански број)

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице,

ХЕРОЈ МИЛЕ

Основали смо одред извиђача који носи име народног хероја Миле Латинковић. Име смо преузели по традицији јер је раније извиђачки одред у нашем месту носио исто име. Проблем је у томе што мало знамо о Мили Латинковићу. Помози нам!

Звонко Милковић, Нови Козарци

Врло је чудно да свом одреду извиђача дате име човека о коме мало знате. Могли сте се бар више потрудити и сазнати нешто више о човеку чије име носи ваш одред. Ипак, рећи ћемо вам неколико података о народном хероју Мили Латинковићу.

Рођен 18. марта 1919. године у селу Бравску код Босанског Петровца, Миле се истакао у бунту против ненародног режима старе Југославије. Априлски рат га је затекао у војсци одакле је, избегнувши заробљавање, дошао кући

са оружјем и ратном опремом. Већ 27. јула 1941. са три брата ступа у партизане где се истиче изузетном храброшћу. Поред многих смелих подвига, памти се онај када се, приликом напада на Вањалуку, са својим водом провукао кроз непријатељску спољну одбрану и упао у зграду где су немачки официри-пилоти чекали Нову 1944. годину, без борбе их разоружао и спровео у Штаб. После ослобођења Београда примио је дужност команданта 5. батаљона 3. крајишке бригаде. Почетком децембра бригада је водила борбу у Срему и у једном јуришу, идући пред својим батаљоном, 7. децембра 1944. Миле је био смртно рањен. Истог дана и на истом фронту у истој јединици погинуо је и његов брат Илија. Миле је за народног хероја проглашен 24. децембра 1953. године.

НЕЋЕШ ОДАТИ ТАЈНУ!

Пишем ти као свом најбољем другу. Имам 14 година и ученик сам VIII разреда. Мој највећи проблем, због кога се и обраћам теби, је следећи: у сну устајем и причавам разне доживљаје. Родитељи ми ујутру кажу све оно што сам у сну рекао. Бојим се да им не одам неку тајну и зато бих те молио да ми помогнеш.

Филип Манчев, Прилеп

Устајање у сну, некад праћено причањем, плачем или виком, често је појава код деце и младих

јер су они више осетљиви на свакодневне тешкоће. Најчешћи им је узрок неко веће узбуђење. Међутим, речи оних који устају су неповезане и неразумљиве, па је према томе и твој страх да ћеш „одати неку своју тајну“ неоправдан. Уосталом, не би било лоше да се посаветујеш са својим школским лекаром. Пожељно би било, ако дозвољавају прилике, да спаваш у одвојеној соби, јер се деца никада не сећају шта се одиграло преко ноћи а и родитељима се саветује да деци о томе не причају.

СВИЊА ИЛИ ЧУДОВИШТЕ?

У неким књигама видео сам животињу сличну свињи која се зове бабируса, па те молим да о њој кажеш нешто више.

Зоран Мирковић, Сурдулица

На острвима Буру и Целебес често су необичне, ноћне животиње које својим изгледом највише подсећају на свињу чији су, у ствари, сродници. То су свиње бабирусе, тајанствене и плашљиве животиње, чије је месо веома укусно, због чега су често мета домородачких

стрела и копаља. Бабируса настањује области високих шума где у мањим, породичним групама ријеку меку земљу на обалама река и мочвара. Ова врста дивљих сви-

ња необична је и по томе што мужјаци редовно имају по два пара великих кљова с горње стране усне, издужене њушке. До данас није објашњена сврха ових чврстих, коштаних израслина. Оне, вероватно, не представљају само украс, већ штите њушку животиње док рије. Иначе, то раде само мужјаци, а женке и младунци хране се оним што они пронађу у земљи.

КИЛОМЕТАРСКО ИГРАЛИШТЕ

Интересује ме какав је то спорт голф и када је настао.

Ристо Миневски, Скопље

Голф је настао у Енглеској у 13. веку одакле је пренет прво у Шкотску, нешто доцније у Холандију, а у прошлом веку и у Француску, САД, Канаду и друге земље. Почетком овог столећа, популарност голфа била је таква да су такмичења одржана чак и у оквиру Олимпијских игара 1900. и 1904. године. Пре другог светског рата голф се играо и у Загребу, Београду и још неким нашим градовима.

Игралиште за голф је веома велико (близу 15.000 квадратних метара) и начичкано природним и вештачким препрекама: дрвећем, потоцима, жбуњем, барама, пешчаним наносима... На њему се налази девет или 18 рупа пречника 10,8 сантиметара и дубине 10 см. Игра се лоптицом обима од четири до четири и по сантиметра и циљ је, са што мање удараца, убацити лоптицу у све рупице. Да би се боље видело на неравном терену рупе

су обележене тако што се крај њих налазе јарболи са заставицама на којима су исписани њихови бројеви. Лоптица се удара штапом направљеним од савитљивог метала дужине од 80 до 100 сантиметара. Занимљиво је да су, за различите ударе, потребни штапови разних облика. Само код почетног удара играч има право да лоптицу намести руком, а доцније не сме ниједном то да учини.

МАТЕМАТИКА

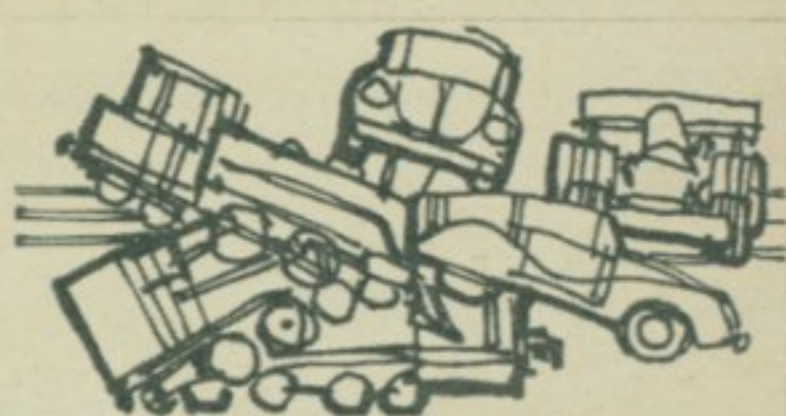
КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге 80 дин. Све 4 књиге - комплет само 250 дин. АДРЕСА: МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Имам мало Забавника и желим, ако је могуће, да ми они који су прочитали поједине бројеве исте пошаљу. Милена Булић, 43550 Цакрац, Штросмајерова 79

Мењао бих колекцију електричних железница за одговарајућу колекцију модела малих аутомобила. В. М. Шундић, 11400 Младеновац, М. Костадиновића 2

Купио бих очуване Забавнике, бројеви 1077 и 1172. Душан Б. Јовановић, 21000 Нови Сад, Радничка 53/II

За стари новчић или значку дајем три броја Забавника. Ко жели размијену нека наведе да ли хоће старије или новије бројеве. За стари папирни новац дајем четири Забавника. Асим Ахметспахић, 72000 Зеница, Зеничког одреда 3/XV

Дуго сам скупљао стари и страни ковани новац али сада желим да скупљам значке и желио бих да се са неким мијењам. Фахро Шагровић, 71000 Сарајево, Лајоша Кошута 24

Дајем четири разгледнице или салвете за једну значку. Љиљана Павела, 58000 Сплит, Рибарба 39

Молим све скупљаче старог новца да ми се јаве. Драган Маринковић, 78430 Пирњавор, Штрпци

Био бих врло захвалан ономе ко би ми покљонио или продао (цијена по броју 1 динар) старе Забавнике. Ивица Краљић, 58000 Сплит, Омишка 11

Сваком ко ми пошаље значку или разгледницу свог мјеста послаћу значку односно разгледницу Приштине. Башким Баца, 38000 Приштина, Акташ Б/П-5

Ко ми пошаље Забавник број 1316 добиће двије врло лепе значке. Вилим Марџан, 52300 Пезин, Станка Јекића 24

